ምርኮኛ

From the Library of
ፍሥሐ አጥላው ወልደ ዮሃንስ
FESSEHA ATLAW WOLDE YOHANNES

ቆንጅት ብርሃን

2002

©ቆንጂት ብርሃን

መብቱ በህግ የተጠበቀ

የሽፋን ዲዛይን፡ ዮሐንስ ሰረቀ

አድራሻ፡ ቆንጂት ብርሃን

0911405427

Email: Merkognakon@Gmail.Com

መታሰቢያነቱ

በቀይ ሽብር ዘመን የህይወትና የአካል መስዋትነት

ለከፈሉ ወጣቶች ይሁንልኝ

- ምስጋና

ላመሰግናቸው የሚገባኝ ሰዎች እጅግ ብዙ ናቸው:: ሁሉንም ስምና ውለታ መዘርዘር ግን አስቸጋሪ በመሆኑ እንዲያው በጠቅላላ ምስጋናዬን አቀርባለሁ::

የምስጋናዬን አድማስ ጠበብ ሳደርግ በመጀመሪያ ልጆቼንና ቤተሰቦቼን ማንሳት ግድ ይሆንብኛል:: ሁላችሁም በሕይወት ለመኖሬ ዋና ምክንያቶቼ በሕይወቴ እንድጠነክርና ችግሮቼን ሁሉ እንዳሸንፍ ድጋፎቼ ናችሁና ላመሰግናችሁ ይገባኛል:: ዛሬ በሕይወት አብረኸኝ ባትኖርም ለሕይወት ፍልስፍናችንና ለእምነታችን መሰረት የሆንከው አባቴ መምሬ ብርሀን፣ደግነትሽና ርህራሄሽ ውርሳችን ለሆነው በሕይወት ዘመናችን ባለፍንበት ውጣ ውረድ አብረሽን ለተንገላታሽው ዛሬም ለኑራችን ድምቀት ለምትሸጭልን እናቴ ለወይዘሮ ይመኙሻል ምስጋናዬ የላቀ ነው::

ለእህቶቼ አክሊለ ፣ወይንሸት፣ ትግስት፣ አልማዝ ፣ፍቅርተ፣ በላይነሽና መሰሉ ለወንድሞቼ ቀሲስ ፣ታዬ፣ ስይፈ ፣ከበደ፣ ዮሴፍ፣ ጌቱ፣ ወጋየሁ፣ በሻህ ፣ታዬ ፣ተዘከር ዘለቀ፣ ለልጆቼ መታሰቢያ፣ትዕግስት (ትንሿ)፣ዮፍታሄ፣ ዮሐንስ ፣ህሊና፣ ታጠቅ ፣ጌታቸው፣ እፀገነት፣ኤፍሬም፣ ዘላለም ፣አዜብ፣ ራሄል፣ ኤደን ፣ ቃልኪዳን ፣አብዮት፣ ሽመልስ፣ አስቴር፣ ፍፁም፣ መርሀዊ፣ እስክንድር፣ ናርዶስ ፣ዘካሪያስ ፣ሀረግ፣ ህይወት፣ ራሄል ፣አይናለም፣ሰርካለም፣ ሂሩት፣ መሰረት፣ እስራት፣ ድርቤ ፣ቤተሰባዊ አንድነታችን ፅንቶ እንዲኖር የሁላችሁ መልካምነት ታላቅ አስተዋፆኦ አለው ስለሰጣችሁኝ ማበረታታት በጣም አመስግናለሁ:: መደበኛ ስራዬን ትቼ ይህን መፅሐፍ እንድጨርስ በመፍቀድ ለከፈላችሁት መስዋትነት እና የሰጣችሁኝ የሞራል ድጋፍ ረቂቁን አንብባችሁ ለሰጣችሁኝ አስተያየቶች የሚያስፈልጉኝን ነገሮች በማሟላት ስላደረጋችሁልኝ እገዛ ሁላችሁንም እጅግ አድርጌ አመሰግናችኋለሁ:: ለታዳጊዎቼ ሜላት፣

ሄርሜላ፣ በህይወት፣ ናትናዬል ኑሀሚን ፣ትንቢት፣ ሄኖክ እና ሚኪያስ በጣም እወዳችኋለሁ::

ከብዙ ዘመናት በኃላ ለመፃሐፍ እንድሞክር በውስጤ ፍላጎትን የጫርሽልኝና ፅሁፍን በማንበብ ገንቢ አስተያየትሽን ለሰጠሽን እፀገነት አሰፋ ፣ለፅሑፉ የሚያስፈልጉኝ ግብዓቶችን ሁሉ በማይታመን ፍጥነት ፈልገህ ላቀረብክልኝና ረቂቁን በተደጋጋሚ በማንበብና ሌሎች እንዲያነቡልኝም በማድረግ ላገዝከኝ ተስፋዬ ወ/ዮሐንስ፣ ረቂቁን በማንበብ አስተያየትህን በመስጠትና ተከታትለህ በመጠየቅ እንዳልሰንፍ ላበረታህኝ ብሩክ አሰፋ እናንተ የሰጣችሁኝ አስተያየቶች የወጣቱን ስሜትና ፍላጎት እንዳጤን ረድቶኛል እናም ፅሑፉ በወጣቱም ተነባቢ እንዲሆን ለማድረግ እንድሞክር መንገድ ከፍቶልኛልና አመሰግናችኋለሁ::

የፅሑፌን ረቂቅ እንድታነቡልኝ ስጠይቃችሁ በደስታ የተቀበላችሁኝ ጓደኞቼ መታሰቢያ ማሞ፣ እንዳንቺ የለም መኮንን፣ አባይነሽ ብሩ እንዲሁም ገነት መንግስቱ ያደረጋችሁት ማበረታታት ጉልበት ፈጥሮልኛል ከተለያየ አቅጣጫ ተመልክታችሁ የሰጣችሁኝ አስተያየት የትውልዳችንን ስሜት እንዳልዘነጋው ጠቅሞኛልና በጣም አመሰግናችኋለሁ:: ሙሉጌታ፣ ሄኖክ፣ ድጋፌ፣ መድህኒት፣ ንግስት ፣ፍቅረዓለም፣ መሪም፣ኤፍሬም አሳልፍና ስምረት ፍቅራችሁን እና የሞራል ድጋፋችሁ ትልቅ ኃይል ሰጥቶኛልና በርትቻለሁ አመሰግናለሁ:: ሌሎች የኤፍ ኤች አይ (ፋሚሊ ኸልዝ ኢንተርናሽናል) የሥራ ባልደረቦቼ ኤች.አይ.ቪ/ኤድስን በመዋጋቱ ጥረት ውስጥ ከኤፍ ኤች አይ ጋር በጋራ የሠራችሁ አጋር ድርጅቶች ኃላፊዎችና ሠራተኞች የማህበረሰብ ተቋማት መሪዎች እንዲሁም በጎ ፍቃደኞች ቀና አመለካከት እና መግባባትና መተባበር ካለ የማይናድ ተራራ ያለመኖሩን እንድማር ስላደረጋችሁኝ ኤፍ ኤች አይ ውስጥ ስሠራ በነበርኩበት ጊዜና ከለቀቅኩም በኋላ ላሳያችሁኝ ፍቅርና ክብር የልቤን ጥያቄ እንድመልስ ላደረጋችሁልኝ ማበረታታት ከልቤ የመነጨ ምስጋናዬን ይድረሳችሁ::

የፅሑፌን ረቂቅ በማንበብ ለሰጣችሁኝ ሙያዊ አስተያየት ለአቶ ደረጀ እና ለኤፍሬም በጣም አመሰግናለሁ::

ድርሰት ቀላል እንዳልሆነ ያስተማርከኝ በይሉኝታ ሳታልፈኝ ትህግስቱን እስካሟጥጥ ድረስ ረቂቁን እንድከልስ ያላሰለሰ አስተያየትህን ለሰጠኸኝ ነስሩ ኡመር እንዴት አድርጌ እንደማመሰግንህ ግራ ይገባኛል:: በመሰላቸት ነካክቼ የምመልስልህን ፁሑፍ ደጋግመህ የማንበብ ትግስትህ አሁንም ይገርመኛል አስተምረኸኛልና ፅሑፉም አሁን ላለበት ይዘት እንዲደርስ ያስቻለው ያንተ ጥረት ነውና በጣም አመሰግንሃለሁ::

የሁሉ በላይ የሆነ እግዚያብሔር ምስጋና ይድረሰው ሁሉም ነገር የሆነው በእርሱ ነውና!

ፍሬሕይወት ማን ናት?

የቤት ለቤት እንክብካቤና ድጋፍ ሥራ ተጀምሮ ብዙም ሳይቆይ አንድ እሁድ ማታ ስልኬ ሲያንቃጭል ከየት እንደሆነ ሳልጠራጠር ነበር ከተቀመጠበት ያነሳሁት፡፡ አዎን ትክክል ነበርኩ ፍቅርተ ነበረች፡፡ ፍቅርተ ከእኔ ጋር እንዲሠሩ ከተመደቡት በጎፈቃደኞች ውስጥ አንዷ ስትሆን በሳልና ሩህሩህ ወጣት ነች፡፡ እንደ ፍቅርተ ባሉት በጎፈቃደኞች እንዴት እንደምኮራባቸው፣ ሳያቸውና ድምጻቸውን ስሰማ የቱን ያህል ነፍሴ በሀሴት እንደምትሞላ መግለጽ በጣም ይቸግረኛል፡፡ ስልኩን ዘጋሁና መልሼ ደወልኩ፡፡

"እንዴት አመሸሽ ፍቅር፣ ችግር አለ?" አልኳት ለምን እንደደወለች አሳምሬ ስለማውቀው

"ችግር የት ይጠፋል ሲስ፣ ለነገ ጠዋት ቢሮ ከመግባትሽ በፊት ልትመጪ ትችይ እንደሆን ልጠይቅሽ ነበር" አለችኝ በሚጥመኝ አንደበቷ፡፡ በጎፍቃደኞች "ሲስተር" የሚለውን የነርሶቹን የሙያ መጠሪያ ሲያቆላምጡት ነው "ሲስ" ብለው ነው የሚጠሩን ፡፡

"አሳምሬ ፍቅር! ምን ጥያቄ አለው፣ የት ልምጣ?" አልኩኝ ያለ ምንም ተጨማሪ ጥያቄ።

"ቀበሌ ጽሕፈት ቤት" አለች ፍቅር።

ስልኩን ከዘጋሁ በኋላ ባልፈልገውም ሃሳቤ ወደ ካዛንችስ ግቢ ገብርኤል ገሰገሰ፡፡ እንደምንም ብዬ ግን ሀሳቤን እመንገድ አስቀረሁት፡. ሃሳቤ ገብርኤል ሰፈር ከገባ መውጫ እንደሌለው አውቀዋለሁ፡፡ ምን ያስቸኩለኛል ሲነጋ እደርስበት የለ፡፡ ከሀሳብ መገላገያ የሚሆን ፊልም ከፈትኩና መመልከት ጀመርኩ፡፡ ዓይኖቼን እንዲያደክምልኝ ያህል እንጂ ለፊልም ያለኝ ፍላጎት ከጠፋብኝ ሰንብቷል፡፡

በጠዋት ጉዞ ወደ ገብርኤል ሰፈር ሆነ፡፡ ከፍቅር ጋር የተለመደ ሰላምታችንን ተለዋውጠን ጊዜ አላባከንም፣ ፍቅር መንገዱን

ጀመረችው፤ ተከተልኳት፡፡ ጥቂት ሄደት ብላ ቆም አለችና ተመለከተችኝ፡፡

""ምነው ፍቅር?" አልኳት ገጽታዋ የሀዘን ጥላ አጥልቶበት ተመልክቼ

"ስትገቢ እንዳትደናገጭ ብዬ ነው፡፡ ምናልባትም እስከዛሬ ድረስ እንዲህ ዓይነት ህመምተኛ አጋጥሞን አያውቅም"

"ፍቅር ደግሞ፤ ስንቱን ካየን በኋላ ዛሬም መደንገጥ አለ እንዴ?" አልኳት ሳጽናናት፡፡ ምንም አልመለሰችልኝም እርምጃዋን ቀነስ አድርጋ እየተራመደች ስለምንጎበኛቸው ሴት ሁኔታ አስረዳችኝ፡፡

ብዙም ሳንርቅ ከአፍሪካ ዳቦ ቤት በስተጀርባ በሚያስገባው ቅያስ ዘለቅን፡፡ ፍቅር ቆም አለችና "እዚህ ነው" አለችኝ ጥቂት እንደሄድን፡፡ አካባቢው ጸጥ ብሏል፤ ሁለተኛው ግቢ በር ላይ ቆም አለችና ገመድ ነገር ጎተት ስታደርግ የግቢው በር ተከፈተ። ጸጥታው የበለጠ ከበደኝ፤ ቤቱም ሰው የሚኖርበት አይመስልም። ፍቅር ገርበብ ያለውን መዝጊያ ገፋ አድርጋ ስትገባ ተከተልኳት። ቤቱ ጨለምለም ብሏል፤ ፍቅር ግድግዳውን ዳበስ ዳበስ አደረገችና መብራቱን አበራችው።

የቤቱን ውስጥ በዓይኖቼ ማተርኩ፤ ንጹሕ ቤት ነው። አነስተኛ የሶፋ መቀመጫ ከበስተቀኝ በኩል፤ ከበስተግራ ደግሞ የምግብ ጠረጴዛና ወንበሮች እንዲሁም ብፌ አለ። በግድግድዎቹ ላይ አልፍ አለፍ ብለው የተሰቀሉት የፎቶግራፍ `ፍሬሞች ዓይን ይስባሉ፤ ለቤቱም ድምቀት ሰጥተውታል።

"እዚህ ናቸው" አለችኝ ፍቅር በሳሎኑ መሀል አልፋ በወደውስጠኛው ክፍል እየሄደች። ወደክፍሉ ውስጥ ስንገባ ከፊት ለፊት ግድግዳው ላይ የተሰቀለው ትልቅ ፎቶግራፍ ተቀበለን። ዓይኖቼን ከፎቶው ላይ ማንሳት አቃተኝ፤ በአስራዎቹ መጀመሪያ ላይ የሚገኙ የሚመስሉት ወንድና ሴት ልጆች ቀልብን ይገዛሉ።

"እማማ እማማ" ብላ ተጣራች ፍቅር ወደአልጋው እየቀረበች። በአልጋው ላይ ሰው የተኛበት አይመስልም። የሰለለ ድምጽ ከተጠቀለለው ጨርቅ ውስጥ ተሰማኝ፡፡ ከግምቴ በላይ ሆነብኝ፡፡ ፍቅር ጨርቁን ገለጥ ስታደርገው የሰው ጭንቅላት መሆኑን በፍጹም ማመን የሚያዳግት ነገር ብቅ አለ፡፡ ሴትዮዋ አንገታቸውን ለማንቀሳቀስ ትግል አደረጉ፡፡

"እንዴት አረፈዱ እማማ" አልኩ ከሀሳቤ ወጥቼ።

"እግዚአብሔር ይመስገን" አሉኝ በዚያ በሰለለ ድምጻቸው፡፡ በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ ውስጥ የምስጋና ቃል መውጣቱን አስቤ ተደነቅሁ፡፡

ሴትዮዋን ለመገላለጥና ምልከታዬን ለማድረግ ጓንቶቼን አጠለቅሁና ጠጋ ብዬ እላያቸው ላይ የተጠቀለለውን ጨርቅ ገለጥለጥ አድርጌ ለመደባበስ ሞከርኩ፡፡ አብሯቸው የከረመው ቆሻሻ ጨርቅ ገለጥ ሲል ይሰነፍጣል፡፡

"አምላኬ ሆይ በዚህ ሁኔታ ለስንት ጊዜ ይሆን የቆዩት" አልኩ ለራሴ፡፡ ፍቅር አጠገቤ አልነበረችም፡፡ ወዲያውኑ ግን በትንሽ ባልዲ ለሰስ ያለ ውሀ ከጎረቤት ይዛ መጣች፡፡ ማታ ስትደውልልኝ ገና አይታቸው እየተመለሰች እንደነበር ስለነገረችኝ ለምን የመጀመሪያውን እንክብካቤ እንዳላደረገች መጠየቅ አላስፈለገኝም፡፡

አንገታቸው ላይ ሌላ ጨርቅ ተደግልሏል፡፡ ካናቴራ መበል ነገር ነው፡፡ ካናቴራውን ገለጥ አድርጌ ዳበስኳቸው፤ ሰውነታቸው በውስጡ ሥጋ ያለው አይመስልም፤ ቆዳና አጥንት ብቻ ቀርቷቸዋል፡፡ ከውስጣቸው ያልተሟጠጠው እስትንፋሳቸው ብቻ ነው፡፡ ከፍቅር ጋር ተጋግዘን እንደሚሆን እንደሚሆን አድርገን አጸዳዳናቸው፡፡

"እማማ ሀኪም ቤት መሄድ ያስፈልግዎታል፡፡ በቅርብ ጊዜ ሄደው ያውቃሉ? ምንድነው የመመዎት?" አልኳቸው

"ከሄድኩ እንኳ ሰንብቻለሁ፡፡ ህመሜ ግን ኤች.አይ.ቪ. ነው፡፡ ሀኪም የሚያስፈልገኝም አይደለሁም..." አሉኝ ሴትዮዋ

ግልጽነታቸው በጣም ገረመኝ፡፡ ተስፋ የሚባል ነገር በውስጣቸው እንዳልቀራቸው ገባኝ፡፡ "በጣም ያስፈልግዎታል እንጂ! ለአንድ ቀንም ቢሆን እንኳ ከስቃይ መተንፈስ ቀላል አይደለም፤ ደግሞም እኮ ቫይረሱ ተገኘ ማለት ወዲያውኑ መሞት ማለት አይደለም። እኛን እንደርስዎ ዓይነት ጠንካራ ሰው ደግሞ መሞት የለበትም። እኛን ልክ እንደልጆችዎ ይቁጠሩን፡፡ በሁሉም ነገር ልናገለግልዎት ነው እዚህ የተገኘነው። ስለዚህ አሁኑኑ ሀኪም ቤት እንወስድዎታለን" አልኳቸው።

መልስ አልሰጡኝም። "ልብስ ያለው የት ይሆን?" አልኩ አፀዳድተናቸው ስንጨርስ ጋቢ ብቻ እንደለበሱ በመሆናቸው፡፡ ሴትዮዋ ስንጥር የመሰለ እጃቸውን እንደምንም ለማንሳት ሞክረው ከበስተጀርባዬ የሆነ ነገር አመላከቱ፡፡ እጃቸውን ተከትዬ ዞር ስል ቁም ሳጥን መኖሩን አስተዋልኩ፡፡ ፍቅርም ቀልጠፍ ብላ ሄዳ ከቁም ሳጥኑ ያወጣችውን ልብስ ይዛ ቀረበች ከፊተኛቸው፡፡ ረዘም ያለ ዘመናዊ ቀሚስና ከቀሚሱ እንዲስማማ ታስቦ የተሠራ ነጠላ! ልብሳቸውን አለበስናቸው።

ወዲያውኑ ወደ ቢሮ ስልክ ደወልኩና ያለንበትን ቦታ በምልክት አስረድቼና መኪና እንዲላክልን ጠይቄ መጠበቅ ያዝን፡፡ ፍቅር የሆነ ዱካ ነገር ከአንደኛው ጥግ አምጥታ እንድቀመጥበት ሰጠችኝ፡፡

ዓይኖቼን ከሁሉቱ ልጆች ፎቶ ላይ ማንሳት አልሆነልኝም። "እነማን ይሆኑ?" የሚለውን ጥያቄ ከአእምሮዬ ማውጣት አልቻልኩም። ከፊት ለፊቴ ባለው ግድግዳ ላይ አነስ ባሉ ፍሬሞች የተሰቀሉ ሁለት ሙሉ ሰውነት የሚያሳዩ ፎቶግራፎች ደግሞ አየሁ፤ የወንዱ ልጅ ከላይ የሴቷ ደግሞ ከታች ተሰቅለዋል፤ ሴቷ ልጅ አጭር ቀሚስና ጥብቅ ያለች ሸሚዝ ለብሳለች። ዓይኖቼን ወደሌላው ግድግዳ አዞርኳቸው፤ እዚያም እንዲሁ ሁለት ፎቶግራፎች አሉ፤ ሙሉ የወጣትነት ዕድሜ ላይ ያለች ሴትና ትንሽ ወንድ ልጅ ናቸው። ሴቷ ረጅም የሚያምር

ጸጉሯ ትከሻዋ ላይ ተነዝንዞአል፤ አቋቋሟ ደግሞ ጸጉሯ የበለጠ እንዲታይ አድርጎታል። ወንዱ ልጅ እርሷን አተኩሮ የሚያይ ይመስላል።

"እነዚህ ሁሉ ልጆቻቸው ይሆኑ? የት ሄደው ይሆን እኝህ ሴት እንዲህ ብቻቸውን የቀሩት?" አልኩኝ ለራሴ።

የመኪናው ድምጽ ከገባሁበት የሃሳብ ባህር በድንገት አወጣኝ፡፡ ፍቅር ከምኔው ተነስታ በሩ ጋ እንደደረሰች አላየኋትም፡፡ "መጥተዋል" አለችኝ መለስ ብላ፡፡
"እማማ" ብዬ ተጣራሁ፡፡ ያ የሰለለ ድምጽ በፍጥነት መለሰልኝ፡፡ ለማንሳት ጎንበስ ስል መልካሙ፤ የመኪናችን አሽከርካሪ ገብቶ ከበስተጀርባችን ደርሶ ኖሮ "ዞር በይ" አለኝ፡፡ የማንንም ድጋፍ ሳይፈልግ እንደ ህፃን ልጅ እቅፍ አድርጎ አነሳቸው፡፡ የቁመታቸው ርዝማኔ ካልሆነ በቀር ምንም የሚከብድ ሰውነት አልነበራቸውም፡፡ ፍቅርተ ከቤት ወጥተን በሩን ለመዝጋት ሳብ ካደረገች በኋላ መለስ አለችና ነጠላ ጫማ ቢጤ አግኝታ ወዲያውኑ ተመልሳ መጣች፡፡ ሮጥ ብዬ ለመልካሙ የመኪናውን በር ከፈትኩለት ኋለኛው ወንበር ላይ ሴትዮዋን አስቀምጦ በፍጥነት ወረደና መኪናውን ለማስነሳት ገባ፡፡

ስምን መላክ ያወጣዋል እንዲሉ መልካሙ የእውነትም እንደስሙ መልካም ነው፡፡ ብዙ ባይናገርም የልቡን ሀዘን ገጽታው እያሳበቀበት ሁልጊዜ እርዳታ ለመስጠት እንደተጋ ነው፡፡ እንደ መልካሙ ያሉ አጋሮች ባይኖሩን ኖሮ የመጀመሪያዎቹን የቤት ለቤት እንክብካቤና ድጋፍ ጊዜያት ፈተናዎች እንዴት መወጣት ይቻል ነበር?

ሴትዮዋ ለአስራ አምስት ቀናት ሆስፒታል ከተኙ በኋላ ሴትዮዋ የተአምር ያህል ለውጥ አመጡ፡፡ ጤናቸው በጣም ተሻሻለ፡፡ ከሆስፒታል መውጣት ነበረባቸው፡፡ ያን እለት ሴትዮዋን ከሆስፒታል አውጥተን ወደቤታቸው ስንመልሳቸው የተሰማኝን ደስታና በጉንጮቼ ላይ የፈሰሱት የእንባ ዘለላዎች፣ ከሴትዮዋ ገፅታ ላይ የተመለከትኩትን ደስታና እርካታ በሕይወቴ ሙሉ አልረሳቸውም፡፡ የሴትዮዋን ለመግለጽ የሚያዳግት ደስታ

ተመልክቶ ዓይኖቹ በእንባ ያልረጠበ ማን ይኖራል? ከዛ በላይ መንፈሳዊ እርካታስ ከየት ሊገኝ ይችላል?

አብረውን የሚሠሩት በጎ ፍቃደኞች፣ የቤት ለቤት ድጋፍና እንክብካቤ ኮሚቴ አባላት እቤት ተሰባስበው ጠበቁን፡፡ ቄጤማ ተጎዝጉዞ፣ ቡናው ተቆልቶ፣ ፈንዲሻው በትሪ ሞልቶ፣ እጣኑ ተጫጭሶ ያ የሞት ጥላ አንዣቦበት የነበረ ጥቁር ቤት በብርሃን ተሞልቶ ነበር የጠበቀን፡፡

የተባረኩ የአብራክ ክፋዮች ወላጆቻቸውን እንደሚንከባከቡ ሁሉ በጎ ፍቃደኞቹ በቡድን እንክብካቤያቸውን ቀጠሉ፡፡ የህሙማን በጎ ፈቃደኞቹ ላስቲካቸውን ጉብኝት በማደርግባቸው ቀናት አጆቻቸው ላይ አጥልቀው አሸርጠው፣ ትልቁን ጥቁር ጓንት ይዘው የሕሙማኑን ልብስ ሲያጥቡ፣ መጥረጊያዎቻቸውን አካባቢውን ሲያፀዱ ቆም ብዬ እመለከታቸዋለሁ፡፡ አንዳንዶቹ በጎፈቃደኞችማ ህሙማኑን አልጋቸው ላይ እንዳሉ የማጽዳት ክህሎታቸው በእነዚያ አጭር ቀናት ተለማምደው የሚሠሩ አያስመስላቸውም፣ የልብ ያደርሳሉ፡፡

ከሁሉም የሚደንቀኝ በጎ ፍቃደኞቹ ለሚያገለግሏቸው ህሙማን የሚያደርጉት ሙግት ነው፡፡ "ለእከሌ ይሄ ያስፈልገዋል፣ ለእከሊት ይሄ ሊደረግላት ይገባል..." የሚለው ክርክር በተለይ የቁሳቁስ እደላ በሚደረግባቸው ቀናት ጦፍ ይላል ፡፡ የፍቅርን ሁኔታ መግለጽ አዳጋች ነው፡፡ ፍቅር ማንም ባዕድ ናት ሲል በማይችለው ሁኔታ ራሷን ሰጥታ አንዳንዴም እንባዋን አፍስሳ፣ አለቃቅሳ፣ ከምስኪን እናቷ ምስኪን ቤት ሳህን ቋጥራ፣ ሌላ ጊዜም ለምና ነው ህሙማኑን የምትንከባከባቸው፡፡

ሴትዮዋን አስተኝተን ቡናውን ለመጠጣት ተቀመጥን። ፍቅር ቡናውን ለታዳሚዎቹ በማስተናገድ ጉድ ጉድ አለች፣ የእርሷን እንቅስቃሴ በዓይኖቼ እየተከተልኩ በሀሳቤ ጭልጥ ስል አልታወቀኝም። ሁለት ዓመታት ወደኋላ ሄጄ ወደዚህ ሥራ የገባሁበትን ጊዜ አስታወስኩ።

በነርስነት ከተመረቅሁ ሰባት ዓመታት ሊቆጠሩ እነሆ ሁለት ወራት ብቻ ቀርተዋል፡፡ ያለፉት ሁለት ዓመታት ግን በተቀላቀለ ስሜት አዕምሮዬ ሲታወክ የቆየባቸው ዓመታት ናቸው፡፡ ሙያዬን በጣም የጠላሁባቸውና በጣምም የወደድኩባቸው የሕይወቴን ብዙውን ጊዜ የኖርኩባቸው የሚመስሉኝ ሁለት ረጅም ዓመታት፡፡

ወደዚህ ሥራ ስገባ ይህ ይገጥመኛል ብዬ በጭራሽ አላሰብኩም፡፡ በጤና ተቋም ውስጥ የተወሰነው ሥራዬ የኤች.አይ.ቪ/ኤድስ ችግር ዘርፈ ብዙነት በሚገባ እንዳጤን አላስቻለኝም ነበር፡፡ እናም የቤት ለቤት እንክብካቤና ድጋፍ ተቆጣጣሪ ነርስ ለመሆን ሳመለክት፣ ፈተናውን ስወስድ፣ አልፌ ስቀጠርና ለስልጠና ስታደም በደስታ ነበር፡፡

የመጀመሪያው ሥራ እንደ እድር ያሉ የማህበረሰብ ተቋማትን መቀስቀስና ማስተባበር ነበር፡፡ እጅግ በሚያስገርም መልኩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ የማህበረሰብ ተቋማት እና የመንግሥት የተባበረ እንቅስቃሴ የታየበት ጅማሮ ጉድ ተባለ፡፡ የበጎ ፍቃደኞች ምልመላ በየአቅጣጫው ተጀምሮ በአስር ክፍለ ከተማዎች ስልጠናው ሲካሄድ የነበረው የሥራ ተነሳሽነትና ቁርጠኝነት በሕይወቴ ሙሉ ያላየሁትን የተባበረ ክንድን ጥንካሬ አሳየኝ፡፡

ከፍተኛው የሥራ ፍቅርና የጋራ እንቅስቃሴ በአጭር ጊዜ ተአምር ሊባል የሚችል የሥራ ውጤት አሳየ፡፡ በሶስት ሳምንታት ውስጥ ከሁለት መቶ በላይ በጎ ፍቃደኞች ሰልጥነውና የተግባር ልምምድ አድርገው ለሥራ ዝግጁ ሆኑ፡፡ የበጎ ፍቃደኞቹ የመጀመሪያ ሥራ በዕድሮቹ መሪነት፣ በአገር በቀል ግብረ ሠናይ ድርጅቶች ተቀጥረው በአንድ ዓለምአቀፋዊ ግብረ ሠናይ ድርጅት የሠለጠኑት ሳተናዎቹ ነርሶች ቴክኒካዊ ድጋፍ፣ በመንግሥት እና በሀገር በቀል ድርጅቶቹ አዝማችነት የቤት ለቤት እንክብካቤና ድጋፍ የሚያስፈልጋቸውን ሕሙማን መፈለግ ሆነ፡፡

ምንም እንኳ አገልግሎቱን ለማግኘት የሚያስችለው መስፈርት ሕመም ሳይለይ ማንኛውንም ለአንድ ወርና ከዚያ በላይ አልጋ ላይ የቆየ ሕመምተኛ ሁሉ የሚያካትት ቢሆንም የአገልግሎቱ

ተጠቃሚ ለመሆን ፍቃደኛ የሆኑት ጥቂት ነበሩ፡፡ ምንም አማራጭ የሌላቸው ድሆች፡፡ በርካታ ወገኖች የሚደርስላቸው አጥተው እየተሰቃዩ መሆናቸውን ልቦናችን ቢያውቀውም ቤተሰቦቻቸው ክፍል ዘግተውባቸው የሰው ያለህ የሚሉ ህሙማን፣ የተንከባካቢ እጅ እንደናፈቃቸው በርካቶች ለህልፈተ ሕይወት እየተዳረጉ ማስተዛዘኛው የዕድሮቹን ካዝና እያራቆተ ቢሆንም አድልዎና መገለሉን ሰብሮ መግባት ፈተና ሆነ፡፡

ህሙማንን ለመፈለግ በየመንደሩ የሚንከራተቱት በጎፍቃደኞች ለጥቅማቸው እንደሚዞሩ ተቆጥረው ለኤች.አይ.ቪ./ኤድስ የሚመጣውን ገንዘብ ለመቀራመት እንደሚስገበገቡ ሆዳሞች ተወስደው ውሻ ሲለቀቅባቸው አመራር የሚሰጡት የዕድር መሪዎችም ስማቸው ተቀይሮ "አባባ/እማማ ኤድስ" የሚል ቅጽል ስም ወጥቶላቸው ሙያቸውንና ወኔ ሰንቀው ወደማህበረሰቡ የገቡት የጤና ባለሙያተኞች እንደ አልባሌ ሰው በንቀት ዓይን እየታዩ ፊት ሲነሱ... ኧረ ስንቱ! ጥንካሬ ያላቸውና ዓላማው ውስጣቸው የዘለቀ ተጋፈጡት፡፡ እኔም የቴክኒክ አመራር ከሚሰጡን ባለሙያዎች፣ ፕሮግራሙን ከሚመሩት አንጋፋ የእድር አመራር አባላት፣ ችግሩን ፊት ለፊት ከተጋፈጡት በጎፍቃደኞች ወኔ እየተጋራሁና ከራሴ ጋር እየታገልኩ ያን ፈታኝ ጊዜ አልፌ ከዘለቁት ውስጥ ሆንኩ፡፡

እንደ ዕውነቱ ከሆነ ከኤች.አይ.ቪ. እና ከማግለልና መድልዎ ጋር የተደረገው ትግል ከጦር ሜዳ ውሎ የሚተናነስ አልነበረም፡፡ ማግለልና መድሎው ተሰብሮ ያለመሸማቀቅ ህሙማን ቤት መግባትና መውጣት ስንጀምር የተሰማንም ኩራትና ደስታ እንዲሁ ነበር፡፡

እንግዲህ በዚህ የታሪክ አጋጣሚ ነበር የዚህ መጽሐፍ ባለታሪክ የሆነችውን ፍሬሕይወትን ያገኘኋት። ቡናውን የጠጣሁበትን ስኒ በእጄ እንደያዝኩት መሆኑን ያስተዋልኩት የቡና ታዳሚዎቹ በምርቃት እየተሰናበቱ ሲወጡ ነው። ብዙም ሳልቆይ ፍቅር አስፈላጊ ከሆነ እንድትደውልልኝ ነግሬያት እኔም ወጣሁ።

* * *

ሁሉንም ህሙማን መጎብኘት የሙያና የሥራ ግዴታ ከመሆኑም ባሻገር የኅሊናም ጥያቄ ነው፡፡ ፕሮግራሙ በተጀመረበት ወቅት የነበረው ሁኔታ የስንቶቻችንን ሕይወት ረብሾ የህሊና ሰላም ነስቶ እንደነበር እኛና ቤተሰቦቻችን ዛሬም እናስታውሰዋለን፡፡ ስንት ጊዜ ሥራውን መልቀቅ እንደሚገባኝ ወስኜ መልቀቂያ ለመጻፍ ወረቀትና ስኪሪፕቶ አንስቼ እንደገና ወርውሬ ሥራዬን እንደቀጠልኩ ሳስበው ራሴን አሞካሸዋለሁ፡፡

ታዲያ አንዳንዶቹ ህሙማን የተለየ ስሜት ይፈጥሩብኛል። የትም ቦታ ሆኜ ትዝ ይሉኛል። ልክ እንደዘመዴ ሆነው ይታዩኛል፡፡ አንዳንዴ ከሥራ ሰዓትም ውጭ እንድጠይቃቸው መንፈሴ ያስገድደኛል፡፡ ከእነዚህ ህሙማን መሀል አንሀ ሴት አንዷ ናቸው፡፡ ከህመምተኛዋ ጋር እጅግ በጣም ተግባባን፤ ሳላያቸው መዋል ቅር እስኪለኝ ድረስ ሴትዮዋ ለልቤ ቅርብ ሆኑ ፡፡ ከሆስፒታል በወጡ ሰሞን በጣም ተሽሎአቸው ቀና ማለት ጀመሩ፤ ልንጎበኛቸው ስንሄድ ተኝተው እንድናገኛቸው በፍጹም አይፈልጉም፡፡ ትራሳቸው ላይ ደገፍ ብለው መጽሐፍ ቅዱስ ሲያነቡ ነው የምናገኛቸው፡፡

ከሴትዮዋ ጋር በጣም ተላመድንና ለብዙ ጊዜ የማውቃቸው እስኪመስለኝ ድረስ ቀረብኳቸው። ከዚያ በኋላ ብዙ ነገሮች አውርተናል፣ አብረን ስቀናል፣ ራሴን መቆጣጠር አቅቶኝም አልቅሼ አስለቅሻቸዋለሁ፡፡ አንድ ቀን ስናወራ ቆየንና የተመለከትኩትን ክፍተት ለመሙላት አሰብኩ፡፡

"በቃ ከዛሬ ጀምሬ አንቺ ብልሽስ?" አልኩ ዓይን ዓይናቸውን እያየሁ፡፡

"አንቺ ማለት ብቻ ሳይሆን እባክሽ ፍርዬ በይኝ" አሉና እጃቸውን ዘረጉልኝ፤ ሊያቅፉኝ እንደፈለጉ ገባኝና ተጠጋሁ፤ ለደቂቃዎች ያህል ራሴን ደረታቸው ላይ ጥግት አድርገው ጥብቅ አድርገው አቀፉኝ፤ ከእቅፋቸው ለመውጣት አልሞከርኩም፡፡ በኋላ ግን "ተባረኪ እግዚአብሔር ይባርክሽ" አሉና እቅፋቸውን ላላ አደረጉት፡፡ ብድግ ብዬ አየኋቸው፡፡ ደስ ብሏቸዋል እኔንም ደስ

አለኝ፡፡ ከቆይታ በኋላ ወደ ቤቴ ለመሄድ ስወጣ "ደህና እደሪ ፍርዬ" ብዬ ወጣሁ፡፡

ከዚያ በኋላ ባለችኝ ትርፍ ሰዓት ሁሉ ተፈልጌ የምገኘው ፍርዬ ቤት ሆነ። ፍርዬ የማታሳየኝና የማታጫውተኝ ነገር የላትም። የወጣትነት ትዝታዋን እለፍ እለፍ ብላ ስትነግረኝ ከገጽታዋ ላይ የሚነበበው ስሜት ከድምጿ ውስጥ የሚሰማኝ ጥንካሬ ወደኔም የተላለፈ እስኪመስለኝ ድረስ በሀሳብና በመንፈስ አብሬአት እየወደቅሁና እየተነሳሁ አዳምጣታለሁ፤ ደስም ይለኛል።

ፎቶዎቿን ዓይቼ አልጠግባቸውም፤ አንዳንዴ ፎቶው ላይ ያለችውን ፍርዬንና አሁን በአካል የማያትን ፍርዬን ማመሳሰል እስከሚያቅተኝ ድረስ ይሆንብኝና ትኩር ብዬ እመለከታታለሁ።

"ይሄ ፎቶሽ የመቼ ነው?" አልኳት አንድ ቀን እርሷ መሆኗንም እየተጠራጠርኩ።

"የትኛው?" አለችኝ ፎቶውን ለመውሰድ እጇን ዘርግታ። ፎቶውን አቀበልኳት። እፎቶው ላይ ያለችውን ለማለግ ያለች ወጣት እየተመለከተች ፍዝዝ አለች። እኔ ደግሞ የምመለከተው እርሷን ነበር። ከነበራት ውበት ሁሉ የቀረት ዓይኖቿ ብቻ መሰሉኝ። ፎቶው ላይ የተመለከትኩት የሚያምረው ሰልካካ አፍንጫ ዛሬ ለፊቷ በጣም የተለቀ መሰለኝ፤ የሚገመጡ የሚመስሉት ድንቡሽቡሽ ጉንጮቿ ዛሬ ስርጉድ ብለው የጉንጮቿ አጥንቶች ግጥጥ ብለዋል፣ ትከሻዋ ላይ የተጎዘጎዘው ጸጉሯ ዛሬ የለም...

ፍርዬ ድንገት ቀና ብላ ተመለከተችኝ። ድንግጥ አልኩ። የእውነትም ዓይኖቿ በጉድጓዶቻቸው ውስጥ ራቅ ያሉ ቢመስሉም ውበታቸው ዛሬም አለ። ያዘነች መሰለኝና በመጠየቄ ተቆጨሁ።

"የመቼ ነው አልሽኝ?" አለችኝ ፎቶግራፉን እንደገና እየተመለከተችው። "ዕድገት በህብረት ሲባል ሰምተሽ ታውቂያለሽ?" አለችኝ ዓይኖቿን ከፎቶው ላይ ሳትነቅል።

"ይመስለኛል" አልኳት

"ዓየሽው ልብሱን? የተሰጠን የዘመቻ ልብስ ነው፤ ፎቶውን የተነሳሁት ዘመቻ ልንሄድ አንድ ሳምንት ሲቀረን ነበር።" አለችኝ ፍርዬ በሀሳቧ ርቃ የሄደች በሚመስል መልኩ።

ፎቶውን ተቀብዬት እንደገና ተመለከትኩት፤ የለበሰችው ካኪ ሸሚዝ ወደሱሪው ውስጥ ገብቶ የታጠቀችው ቀበቶ የወገቧን ቅጥነት አጋልጦታል። ሽንቅጥ ያለ ወገብ የሚባል ዓይነት ነው። ፎቶዋን ሳም ማድረግ አማረኝና ፈገግ ብዬ አስቀመጥኩት።

ደግሞ ሌላ ፎቶ አነሳሁ፤ በረጂም ፀጉር ላይ ሰፊ ባርኔጣ ያደረገች፣ ጥብቅ ያለች እጀ ጉርድ ሹራብና እስከቁርጭምጭሚቷ የደረሰ ረጂም ቀሚስ የለበሰች ቀጭን ወጣት፤ በጣም ታምራለች። ቀደም ባሉ የአውሮፓ ፊልሞች ላይ የማያቸውን ሴቶች ትመስላለች።

"እኔ ነኝ እንዳትይኝ" አልኳት ሳላስበው። ፍርዬ ፈገግ አለች፤ የትኛው ፎቶ እንደሆነ የገባት መሰለችኝ።

"በረጂም ቀሚስ ነው አይደል?" አለችኝ ፈገግታዋ ከገጽታዋ ላይ ሳይጠፋ። መልሴን ሳትጠብቅ ቀጠለችና "ኢትዮጵያ ትቅደም የሚባለው ቀሚስ ነበር። ያው ዘመቻ መልበስ የሚቻለው ረጂም ቀሚስ ብቻ ስለነበረ ረጂሙን ቀሚስ ለማሳመር ለወጣት ቀላል ነበር፤ ሁላችንም ማለት ይቻላል እንዲህ ዓይነት ቀሚሶች አሰፋንና የወቅቱ ፋሽን አደረግነው።" አለችኝ ፈገግታዋ አሁንም ገጽታዋን እንደሸፈነው።

"ፍርዬ በጣም ታምሪ ነበር" አልኳት አሁንም ሳላስበው።

"ነበር!" አለችኝ ፍርዬ ከመቅጽበት ፈገግታዋ ከገጿ ላይ ጠፍቶ። ሳላስበው በማነሳቸው ጥያቄዎችና አስተያየቶች ትካዜ ውስጥ በመግባቷ በራሴ እየተናደድኩ ደግሞ ሌላ ፎቶ አነሳሁ።

በርካታ ሴቶችና ወንዶች ወጣቶች ያሉበት ፎቶ ነው። በጉብታ ሥፍራ ላይ ልክ እንደቦታው አቀማመጥ ሁሉም እንደሚታዩ ሆነው ተደርድረዋል።

"አቤት ከለር ቢሆን እንዴት ያምር ነበር?" አልኩ ለራሴ። ፍርዬን ፈለግኋት፤ በቀላሉ ማግኘት አልሆነልኝም። ያገኘኋት ከብዙ ሙከራ በኋላ ነው፤ መሀል አካባቢ ላይ ሸሚዟን እወገቧላይ ሸብ አድርጋ ቆማለች፤ ከበስተግራ በኩል ትከሻዋን አቀፍ ያደረገ ወጣት አለ፤ ከበስተቀኝ ደግሞ ትከሻዋ ላይ ደገፍ ያለች ወጣት ትታያለች። የፍርዬ ፍልቅልቅ ያለ ፈገግታ የሳባቸው ይመስል የብዙዎቹ ዓይኖች ወደእርሷ የሚመለከቱ ይመስላሉ።

"ምን ቢያስደስትሽ ነው እንደዚህ የሳቅሽው?" አልኳት አሁንም ሳላስበው።

"የቱ ነው ልጄ? በወጣትነት ለመደሰት ምን ጭንቅ አለ፤ በሳሩም በቅጠሉም መሳቅ አልነበረ ሥራችን" አለችና ፎቶውን ተቀበለችኝ። "ወይ ጉድ!" አለች ገና ፎቶውን እንዳየችው።

"ምነው ፍርዬ?" አልኳት

"አሁን ከነዚህ ውስጥ ስንቶቹ ያሉ ይመስልሻል?" አለችና ጥያቄዬን በጥያቄ መለሰችልኝ።

"ማለት? እዚህ አገር የሉም ማለትነው?" አልኳት ተደናገሬ።

"ወይ እዚህ አገር? በዚህ ምድር የሉም እንጂ!" አለችና ትክዝ ብላ ቆየች።

"አይገርምሽም? ከነዚህ ውስጥ ብዙዎቹ ሞተዋል ጥቂቶቹ ደግሞ የት እንዳሉ አላውቅም፤ ምናልባትም ሞተዋል ወይ ተሰደዋል..."

"ይሄኛው ልጅስ?" አልኳት ደግሞ ትከሻዋን ያቀፉትን ልጅ እያሳየኋት። ከገጽታዋ ላይ አንዳች ነገር ተመለከትኩ።

"በጣም ይቅርታ ፍርዬ፤ ዝም ብዬ መጠየቅ እወዳለሁ" አልኳትና ፎቶውን ላስቀምጠው ስል እንደገና ወሰደችው።

"ታውቂያለሽ? አንድ ክፉ ቀን ድንገት ነጣጥለን እንጂ ከአንተነህ ጋር የምንለያይ አልነበርንም። የደረሰብትን ከማላውቀው ሰዎች አንዱ ነው" አለችኝ።

አንተነህን እንደገና በደንብ ተመለከትኩት፤ በዕድሜ ከፍርዬ በጣም የሚበልጥ ይመስላል፤ ቁመት ግን ብዙም አይበልጣትም፤ ጥቂት ብቻ ነው ቀና ብላ የምትመለከተው። ዓይኖቿና ጥርሶቿ አብረው የሚስቁ ይመስላሉ፤ አንተነህን የእርሷ ደስታ ያስደሰተው ይመስል በደስታ ፍንድቅ ያሉ በሚመስሉ ዐይኖቹ ይመለከታታል። ፍርዬና አንተነህ የሌሎቹን ሁሉ ትኩረት የሳቡ ይመስላሉ።

"ይህቺኛዋ ደግሞ ኤልሳ ነች" አለችኝ። ትኩረቴን ለመሳብ የተናገረች መሰለኝ። ኤልሳ ትከሻዋን የተደገፈቻት ወጣት ነች፤ በቁመት ከፍርዬ ትበልጣለች፤ ትከሻዋ ላይ ለመደገፍ ጥቂት ሸብረክ ማለት ነበረባት፤ ፎቶ ግራፉ ባለቀለም ባለመሆኑ ከለርን መለየት ቀላል ባይሆንም ኤልሳ ቀይ ትመስላለች፤ ጎረድረድ ያለችና የደም ገንቦ የምትባል ዓይነት።

"ከኤልሳ ጋር ከዘመቻ በኋላ ብዙም አልተገናኘንም፤ መንገዶቻችን ተለያይተው በየፊናችን ተጓዝንና በዚያው ቀረን። ግን ውጭ አገር መሆኗን ሰምቻለሁ" አለችኝ ፍርዬ።

"ከቤተሰብ ጋር የተነሳሽው የለሽም እንዴ?" አልኳት ድንገት ቤተሰቦቿን የማየት ፍላጎት አድሮብኝ። እግድግዳው ላይ የተሰቀሉትን ፎቶግራፎች የማን እንደሆኑ ማወቅም ፈልጌ ነው።

"አሉ እንጂ!" አለችኝና እነዛን ብዛት ያላቸው ፎቶዎች ገልበጥበጥ አድርጋ አንድ ፎቶ አወጣች። ፎቶውን ቅዝዝ ባሉ ዐይኖቿ ተመለከተችና አቀበለችኝ።

ስድስት ሰዎች ያሉበት ፎቶግራፍ ነው። ሳሎኑ ውስጥ በትልቁ ፍሬም ፊትለፊት ከተሰቀለው ፎቶ ጋር ይመሳሰላል። ሁለቱን ሰዎች መቼም ማስተዋወቅ አይጠበቅባትም፤ አባትና እናቷ ናቸው። ሁለቱም ተቀምጠዋል። አባቷ ግንባር ላይ ያሉት መስመሮች ጎልተው ይታያሉ፤ ከግንባራቸው ስር ያሉትን ዓይኖች ያየ ሰው ፍሬሕይወትን ማሰቡ የማይቀር ነው፤ ዓይኖቻቸው በጣም ይመሳሰላሉ። ከገጽታቸው ላይ ጥንካሬ ይነበባል። ቶሎ ብዬ ደግሞ እናቷን ተመለከትኩ፤ የፍርዬ አፍንጫ፣ ጉንጮችና ከንፈሮቿ ቁርጥ የእናቷ ናቸው። ልጆቹ ገና ልጆች ሳሉ የተነሱት ፎቶ ነው። ፍርዬ ከአባቷ አጠገብ፣ ታናሽ ወንድሟ ቃለአብ ከእናቱ በኩል፣ ሚሚና ሮቤል ደግሞ ከአባታቸውና ከእናታቸው እግር ስር ተቀምጠዋል። ፍርዬን መጠየቅ ፈራሁና ፎቶውን ዝም ብዬ መመልከት ቀጠልኩ።

“አየሻቸው?” አለችኝ ፍርዬ።

“አዎን” በጣም የሚያምር የቤተሰብ ፎቶ ነው አልኳት።

“ግን...” አልኩና መቀጠል አቃተኝ፤ እኔ ያቃተኝን ግን እርሷ ጨረሰችው።

“ግንማ ዛሬ ማንም አጠገቤ የለም። አባቴና እናቴ እንዲሁም ከእናቴ አጠገብ የቆመው ታናሽ ወንድሜ ቃለአብ ሞተዋል፤ ሚሚ የት እንደደረሱ ከማላውቃቸው ሰዎች መሀል ሌላዋ ነች። እኔ ከብዙ መከራ በኋላ ወደቤቴ ስመለስ እርሷ ግን የደረሰችበት ሳይታወቅ ወጥታ ቀረች። ሮቤል፤ ትንሹ ሮቤል አሜሪካን አገር ሄዷል” አለችኝ።

ያ ከፀጉረ ረጅሟ ወጣት አጠገብ የተሰቀለው ፎቶ የሮቤል መሆኑ ያስታውቃል፤ “ልጅቱስ ማን ትሆን?” ፎቶዎቹን ቀና ብዬ ስመለከት አየችኝና “ሮቤልን አየሽው? ልጅቱንስ?” አለችኝ ፍርዬ።

“ሮቤልን አወቅሁት፤ ልጅቱን ግን...” አልኩና ዝም አልኩ።

“እስኪ በደንብ እይኝ” አለችኝ ፍርዬ፤ አየኋት ግን ፎቶው ላይ ያለችውን ልጅ ከፍርዬ ጋር ማመሳሰል ተቸገርኩ። “እኔ ነኝ” አለችኝ ፍርዬ። ሎክ ብዬ ባለቅስ ደስ ይለኝ ነበር።

እንገቷን ዞር አድርጋ ወዲህኛው ግድግዳ ላይ የተሰቀሉትን ፎቶግራፎች ተመለከተችና “እነዚህ ደግሞ ቃለአብና ሚሚ ናቸው” አለችኝ። መንፈሴ በጣም ተጎዳብኝ፤ ልቤ ተጨነቀች። ልጆቿ መስለውኝ ነበር እንጂ ወንድምና እህቷ ናቸው ብዬ አልገመትኩም ነበር።

ያንን ዓይን የሚስብ የሁለት ልጆች ፎቶግራፍ ደግሞ ተመለከተችው፤ ዓይኖቿን ማንሳት አልሆነላትም። ዐይኖቿ እንባ ሲያቀሩ ተመለከትኩ፤ “ፍርዬ” አልኳት ሳላስበው። ዞር ብላ ተመለከተችኝ።

“ይቅርታ ፍርዬ ላሳዝንሽ ፈልጌ አልነበረም” አልኳት

“አይ ስናፍቅ! ሐዘን መቼ ተለይቶኝ ያውቃል? ብቻዬንስ እያየኋቸው ሳለቅስ አይደል የምኖረው? ሁላችንም ያልታደልን ነን፤ በተለይ ደግሞ ልጆቼ፤ እኛ እንኳን ብዙ አሳልፈናል” አለችና ተመለከተችኝ። እነዚያ ዓይን የሚስቡ ሁለት ልጆች ልጆቿ መሆናቸው ገባኝ።

የተፈጠረባትን ስሜት ለመለወጥ በጣም ፈለግሁ። ሃሳቤ ይህን ሲያሰላስል እጆቼ በደመነፍስ እፊቴ ያሉትን ፎቶዎች እያነሱ ማስቀመጣቸውን አላቋረጡም። በዝምታ ጥቂት ደቂቃዎች አለፉ።

“እየመሸብሽ ነው ስናፍቅ” አለችኝ ፍርዬ። ሰዓቴን ተመለከትኩ የእውነትም እየመሸ ነው፤ አስራ ሁለት ሰዓት ሊሆን የቀሩት ጥቂት ደቂቃዎች ብቻ ናቸው። ፍርዬን ግን በዚያ ስሜት ውስጥ ትቻት መሄድ በጣም ከበደኝ።

የፍርዬ ግንባር ላብ ችፍፍ አድርጓል፤ ዳበስኩት ትኩሳቷ ኃይለኛ አይደለም። የሆነ ነገር እንድላት ውስጤ በጣም ይፈልጋል፤ ምን እንደምላት ግን ግራ ግብት አለኝ።

"ፍርዬ!" አልኳት ድንገት

"ወዬ!" አለችኝ በገጽታዋ ላይ ከሚስተዋለው የድካም ስሜት ጋር በማይሄድ ጥንካሬ።

"በጣም እወድሻለሁ፤ ስላወቅሁሽ በጣም ደስ ብሎኛል፤ ከአሁኑ በበለጠ በቅርብ ብንከባከብሽ ደግሞ የበለጠ ደስ ይለኝ ነበር" አልኳት።

"ስናፍቅ! እናንተን የሰጠኝ እግዚአብሔር ይመስገን። በሕይወቴ ሁሉ ብዙ መልካም ሰዎችን እንዳገኝ እግዚአብሔር በመፍቀዱ ደስተኛ ነኝ። መመላለስሽን ሳስበው ከሚጨንቀኝ በቀር አሁን እያደረግሽልኝ ያለሽው ለእኔ ከበቂ በላይ ነው" አለችኝ።

"ፍሬ! እንዴት አመሸሽ" የሚል የትልቅ ሰው ድምጽ ተሰማን።

"እግዚአብሔር ይመስገን፤ ግቡ የበላይሁን እናት" አለች ፍሬ የቻለችውን ያህል ጮክ ብላ።

መቋሚያቸውን ደገፍ እያሉ የሚያዘግሙ አሮጊት ገቡ። "ጎሽ ዛሬስ ሰው አለሽ" አሉ ሴትዮዋ እጃቸውን ግንባራቸው ላይ ከለል አድርገው ለማዬት እየሞከሩ።

"እግዚአብሔር ዘመዶች ሰጠኝ የበላይ እናት፤ ስናፍቅሽ ትባላለች፤ የነገርኩዎት ስለእነርሱ ነው" አለቻቸው ፍርዬ። "ዘመዶቻቸው ወስደዋቸው ነበር፤ ሰሞኑን ነው የተመለሱት፤ እዚህ ግቢ ያለነው እኔና እርሳቸው ብቻ ነን" አለች ደግሞ ወደኔ ዞራ።

"ተባረኩ ልጆቼ" ከማለት ሌላ ምንም አላሉም።

"ይመሽብሻል ስናፍቅ" አለችኝ ፍርዬ።

ፍርዬን ተሰናብቼ ስወጣ ልቤ አብሮኝ የወጣ እስከማይመስለኝ ድረስ ከሀሳቤ ሳላወጣት አምሽቼ በአእምሮዬ እንዳመላለስኳት ወደአልጋዬ ሄድኩ።

* * * *

ሰሞኑን ሥራ በጣም በዝቶብኝ ሰነበትኩ። በርካታ ህሙማን ወደ ፕሮግራሙ የገቡበት ጊዜ በመሆኑ ሁሉንም ማየት ነበረብኝ። ፍርዬንም ሳላያት ሰንብቻለሁ። ማታ ቤት ገብቼ አረፍ ስል ፍርዬን ከሀሳቤ ላወጣት አልቻልኩም "ነገ ሄጄ አያታለሁ" አልኩ ለራሴ።

ጠዋት ፍርዬን ለማየት በመሄድ ላይ እያለሁ ፍቅር ደወለችልኝና "እማማን አሟቸዋል በጣም ይፈልጉሻል" አለችኝ፡፡ ወደእርሷ እየሄድኩ መሆኔን ነገርኳት። በውስጤ ብዙ ተመኘሁ "ሀብታም ብሆን ኖሮ እንደሰማይ የራቀንን የፀረ-ኤች.አይ.ቪ. መድሃኒት ለስንቶቹ ህሙማን ባዳረስኩ ነበር" አልኩ ለራሴ። መድሃኒቱን ቢያገኙ ጤናማ ሊሆኑ የሚችሉትን ሁሉ ቆጠርኳቸውና "አይ ድህነት!" አልኩ፤ አሁንም ለራሴ ነው።

የሆነ ነገር በጭንቅላቴ አቃጨለብኝና ሀሳቤን ቀይሬ "ፍቅር! ጥቂት ደቂቃዎች ብቻ ታገሽኝ መጣሁ" አልኳትና ስልኩን ዘጋሁት። ወደ አለርት ሆስፒታል የሚያደርሰኝን ታክሲ ያዝኩ፤ ደቂቃዎች ቢረዝሙብኝም ደረስኩና ከታክሲ ወርጄ እርምጃዬን ፈጠን በማድረግ አቀበቱ ምንም ሳይሰማኝ አለርት ሆስፒታል ገባሁ፡፡ የሁላችንን ጥረት ጎደሎ ያደረገው፣ ከዛሬ ነገ ይመጣል እያልን ስንጠብቅ የነበረው የፀረ-ኤች.አይ.ቪ. መድሃኒት ስርጭት ይጀመራል የሚለውን ጭምጭምታ ለማረጋገጥ ነበር ወደአለርት ያቀናሁት፡፡

በውስጤ ከእግዚአብሔር ጋር በቀጥታ የመነጋገር ያህል እየለመንኩትና እየተማፀንኩት ሁልጊዜ እየተመላለስኩ የምጨቀጭቃቸውን ሀኪም በር አንኳኳሁ። ሐኪሙ ቀና ብለው ሲመለከቱኝ ከወንበራቸው ብድግ አሉ። ፊታቸው ፈክቷል፤

ፈገግታቸው ወደ እኔም የተጋባ ይመስል እኔም ፈገግ ብዬ ለሰላምታ ተጠጋሁ።

“እንኳን መጣሽ፣ እንዴት እንደምነግርሽ እያሰላሰልኩ ሳለሁ ነው የመጣሽው” አሉኝ እየጨበጡኝ።

“መድሃኒቱ መጣ?” አልኳቸው ደስታ ከውስጤ እየፈነቀለኝ።

“አዎን ደርሷል፣ መድሀኒት ሊጀምሩ የሚገባቸውን ሰላሳ ህሙማን ነገ እንድታመጡ ያስፈልጋል” አሉኝ ወንበራቸው ላይ እየተቀመጡ።

እንዴት አድርጌ እንዳመሰገንኳቸው በውል አላስታውስም፣ ብቻ ለእርሳቸው ይሁን ለእግዚአብሔር ባላውቀውም ምስጋና በምስጋና ላይ አነባብሬ ተሰናብቼ ወጣሁ።

ፍርዬ ቤት ለመድረስ የወሰደብኝ ጊዜ ሰላሳ ደቂቃ ብቻ ነው፡፡ እንደተለመደው ገርበብ ያለውን በር ከፍቼ ስገባ ፍቅርን እዛች ዱካ ላይ ኩርምት ብላ አየኋት፡፡

“ፍቅር የምስራች ነገ መድሃኒት ልንጀምር ነው” አልኳት። ከተቀመጠችበት ተፈናጥራ አንገቴ ላይ ተጠመጠመች። የሁለታችንም እንባ ዐይኖቻችንን ዘልቆ ሲወርድ ተያየን። የደስታ እንባ ነበረ።

"መጣሽ ልጄ?" አለችኝ ፍርዬ የግዷን።

"አዎን ፍርዬ መጥቻለሁ ምነው ሰሞኑን ደህና አልነበርሽም እንዴ?" አልኩኝ ግንባሯን እየደባበስኩ፡፡ ላብ ችፍፍ ብሎበታል።

"ይበቃኛል! ኧረ አሁንስ ይበቃኛል። እግዚአብሔር እናንተን ከሰጠኝ ይበቃኛል..."

“አሁንማ መብቃት የለም ፍርዬ! መድሀኒቱን ከሚጀምሩት ሰዎች በአንደኛ ደረጃ ላይ ያለሽው አንቺ ነሽ” አልኳት ወደአጠገቧ ቀርቤ።

“መስሎሽ ነው ስናፍቅ፣ እኔ እኮ አብቅቻለሁ” አለችኝ የግንባሯን ትኩሳት ለመለካት የዘረጋሁትን እጄን ለመያዝ ጥረት እያደረገች።

"ሲስ ደርሼ ልምጣ?" አለችኝ ፍቅር የፍርዬ ሁኔታ እያስጨነቃት፡፡ በአንገቴ ምልክት አሳየኋትና ቀስ ብላ ወጣች።

ጸጥታ ሆነ፣ ፈራሁ በጣም ፈራሁ፡፡ እግዚአብሔር የአንድ ቀን ዕድሜ እንዲጨምርላት ደጋግሜ ጠየቅሁ፣ መድሀኒቱን ካገኘች እንደሚሻላት እርግጠኛ በመሆን፡፡ በሕይወትና በሞት መሀል ያለውን ቅርበት ሳስበው ተጨነቅሁ። “አቤት እንዴት ይገርማል? ያችን ከሕይወት ወደ ሞት የምንሸጋገርባትን ቅጽበት በእርግጠኛነት መናገር የሚችል ማንም የለም...” ፍርዬ ከሃሳቤ መንጥቃ አወጣችኝ።

"አደራዬን ልሰጥሽ ነበር ያስጠራሁሽ..." በማለት።

"የምን አደራ ፍርዬ?" አልኩ ልቤ በድንጋጤ እየተንደፋደፈች'።

"ለልጆቼ የሚደርስ አደራ"

"ልጆችሽን እኔ እንዴት ላገኛቸው እችላለሁ ፍርዬ?"

"ግዴለሽም ልጆቼን ማግኘት አያስፈልግሽም። የአንቺ አደራ እነዚህን የተበታተኑ ወረቀቶች አሰባስበሽ ሕይወት ዘርተሽባቸው ማሳተም ብቻ ነው..."

"አልገባኝም ፍርዬ የምትይኝ በጭራሽ አልገባኝም..."

"ይኸውልሽ" አለችኝ ከትራሷ ስር በላስቲክ የተጠቀለለ ነገር እየጎተተች፡፡ መጎተቱን አገዝኳትና አወጣሁት ወረቀት መሆኑን አየሁ፡፡

"ቀነጫጭቤ የነገርኩሽን ታሪኮች ሁሉ በእነዚህ የተበታተኑ ወረቀቶች ላይ ታገኛቸዋለሽ። እስከአሁኗ ደቂቃ ድረስ ተሰፋዬን አላሟጠጥኩም ነበር። እነዚህን የተበታተኑ ጽሑፎች ወደ አንድ ለማምጣት እንድችል እግዚአብሔር ዕድሜ እንዲሰጠኝ እየጸለይኩም ነበር... አሁን ግን አበቃሁ... በዚህ ሰዓት ደግሞ አንቺን አጠገቤ እንድትሆኝ ፈቀደ... እናም አደራዬን ተቀበይኝ..." አለችኝና በረጅሙ ተነፈሰች። ያጠራቀመችውን ኃይል ሁሉ ያሟጠጠች ይመስል፡፡

"እንግዲህ የዘላለም እንቅልፌን የማንቀላፋው በደስታ መሆኑን ልታምኚ ይገባሻል..." በድጋሚ በረጅሙ ተነፈሰች፡፡ እጇን ልታምኚ ጠበቅ አድርጋ ያዘችኝ ፍርዬ። "እዛ ሳጥን ውስጥ ደግሞ እንዲሁ በርካታ ወረቀቶች አሉ ሌላ ቀን ታያቸዋለሽ" አለችኝ እንደገና።

"እንዴት በጣም የሚያምር የእጅ ጽሑፍ ነው?" አልኩና መልስ ሳልጠብቅ ማንበቤን ቀጠልኩ፡፡ ጽሑፉ በጣም መሰጠኝ፤ ለምን ያህል ደቂቃዎች እንዳነበብኩ አላስታውስም፡፡ ብቻ የሆነ ስሜት ከተመስጦዬ ውስጥ አወጣኝ። ጠበቅ አድርጎኝ የነበረው የፍርዬ እጅ ለቀቅ ብሏል ቀና ብዬ ፍርዬን አየኋት፡፡ ሳላስበው ደጋግሜ ስሟን መጥራቴ ትዝ ይለኛል...

በጭራሽ የምሠራውን አላወቅሁትም፤ ብቻ መላው ጥፍት ብሎብኝ ተደነጋገርኩ። ድንገት ፍርዬ ቀስቀስ አለች። ልቤም ወደቦታዋ የተመለሰች መሰለኝ። ራሴን በጣም ወቀስኩት፤ የህክምና ባለሙያነቴን ሁሉ ዘንግቼ እንዲያ መሆኔ ለራሴም ገረመኝና "እንኳንም ሌላ ሰው ያላየኝ" አልኩ ።

"ፍርዬ! እንዴት ነሽ?" አልኳት ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ።

"በጣም ደከመኝ" አለችኝ በዝቅተኛ ድምጽ።

"ፍርዬ ለአንድ ቀን ብቻ በርቺና ጠንክሪ" አልኳት በልመና ዓይነት።

"እስኪ እግዚአብሔር ያውቃል!" አለችኝ።

"እስኪ እንቅልፍ ይውሰድሽ" ብዬ ልብሷን አመቻቸሁላት። ብዙም ሳትቆይ ኃይለኛ እንቅልፍ ወሰዳት። ፍቅር እስክትመጣ መጠበቅ ነበረብኝና እርሷን እየጠበቅሁ ፍርዬ የሰጠችኝን ጽሑፍ ማንበቤን ቀጠልኩ።

በሚቀጥለው ቀን የፀረ-ኤች.አይ.ቪ/ኤድስ መድሃኒቱን የሚወስዱትን የመጀመሪያዎቹን ሰዎች ሆስፒታል ለማድረስ ቅድመ ዝግጅት መደረግ ነበረበት። ይህንኑ መረጃ ለመለዋወጥ እንድችል ወደ ቢሮ መሄድ ነበረብኝና ፍርዬንና ፍቅርን ትቻቸው ወጣሁ። ውስጤ የፍርዬን ጽሑፍ ለማንበብ በጣም ጓጉቷል፤ ግን ወደ ቢሮዬ አቀናሁ። በዐይነሕሊናዬ የሥራ ባልደረቦቼ ይህንን መረጃ ሲሰሙ የቱን ያህል ሊደሰቱ እንደሚችሉ እያየሁ ወደቢሮ ገባሁ።

* * * *

መንፈሴ እንደተጨናነቀ፤ የረባም እንቅልፍ ሳይወስደኝ እንደምንም ብሎ ሌሊቱ ነጋና በጠዋት ወደሥራዬ ሄድኩ። ፍርዬንና ሌሎቹንም ሕሙማን ወደ ሆስፒታል ለማድረስ ባደረግነው የሥራ ክፍፍል መሠረት ሁሉም በሰዓቱ አለርት ጊቢ ተገኙ። ሊደረጉ የሚገባቸው ቅድመ ዝግጅቶች ሁሉ ተደርገው ከመጡት ህሙማን ውስጥ ብዙዎቹ መድሃኒቱን እንዲጀምሩ ተወሰነ።

ፍርዬ አልጋ እንድትይዝና መድሃኒቱን እንድትጀምር በመወሰኑ እዚያው ሆስፒታል ተኛች። ትቻት መሄድ አልፈለግሁም፤ እንዲህ ነው ብዬ መግለጽ ባልችልም ከገጽታዋ ላይ የማነበው አንዳች ነገር አለ። ፍቅርን ወደቤት እንድትሄድ ነገርኳትና እኔ ፍርዬ ዘንድ ለመቆየት ወንበር ስቤ ተቀመጥኩ።

"አደራዬን ተቀብለሽኛል ሰናፍቅ?" አለችኝ ፍርዬ ብቻችንን ስንሆን።

“መቀበሉንማ ምን ጥያቄ አለው ፍርዬ! ግን ተስፋ እንድታደርጊ እፈልጋለሁ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ከአልጋሽ ተነስተሽ ሁሉን ነገር የምናደርገው አብረን ይሆናል። የሚሆነውን ነገር ሳስበው ልቤ በሀሴት ትሞላለች” አልኳት በዐይነህሊናዬ ፍርዬ ተሽሏትና ተነስታ አብረን ብዙ ነገሮች ስናደርግ እያየሁ።

የፍርዬ ዐይኖች እንባ አቁተው በመመልከቴ ደግሞ ተስፋዬ ጭልም አለብኝ። ቢሆንም ብዙ ልነተርካት አልፈለግሁም። እንድትተኛና እንቅልፍ እንዲወስዳት አመቻቸሁላትና እዚያው አጠገቧ ቆየሁ። የተረጋጋና የሰላም እንቅልፍ ወሰዳት።

መድሃኒቱን ለጀመሩት ሕሙማን ልዩ ትኩረት በመስጠት ክትትሉ ቀጠለ። መቼም ሁሌም አዲስ ነገርን መልመድ ቀላል አይደለም፣ መድሃኒቱም በሁሉም ሕሙማን ላይ ተመሳሳይ ውጤት አያሳይም አንዳንዶች በቀላሉ ሲላመዱት ሌሎች ደግሞ መድሀኒቱ በሚያስከትላቸው የጎንዮሽ ውጤቶች የበለጠ ምክር፣ እንክብካቤና ጥንቃቄ የሚያስፈልጋቸው ሆኑ። በእንክብካቤና ድጋፉ ሥራ ላይ የተሠማራን የጤና ባለሙያዎችና በጎ ፈቃደኞች ከምንጊዜውም የበለጠ ጥንቃቄ ያለው ሥራ መሥራት ነበረብንና የማያቋርጥ ቴክኒካዊ ድጋፍ እየተሰጠን ሥራችንን ቀጠልን።

ፍርዬ ከአሥር ቀናት በኋላ ከሆስፒታል እንድትወጣ ሆነ። የመድሃኒቱ የጎንዮሽ ችግሮች ጠንከር ብለው ከተከሰቱባቸው ሕሙማን አንዷ ፍርዬ ሆነች። በአንጻሩ ደግሞ ችግሩ ጊዜያዊ መሆኑንና ጤንነቷ እንደሚመለስ የተሰጣትን ምክር በመቀበል ከሆስፒታል ስትወጣ የነበራት የመንፈስ ጥንካሬና ተስፋ ከፍተኛ ሆኖ ተመለከትኩ።

መድሃኒቱ በብዙዎች ጤንነት ላይ “ተዓምራዊ” የሚባል ለውጥ አመጣ። በርካቶች ከአልጋ ተነስተው ወዲያ ወዲህ ለማለት ቻሉ፤ የመኖር ፍላጎት አንሰራራ፣ ተስፋቸው በገጽታቸው ላይ ተነበበ፤ ከህሙማኑ ልጆቻቸው በወላጆቻቸው ሁኔታ ፍንድቅ አሉ። ባልተናነሰ ሁኔታ ደስታችን ከፍተኛ ሆነ።

ፍርዬ ግን ዕጣ ክፍሏ ከእነኚህ ወገን አልሆነም። እኛም ተመላልሰን ከመጠየቅ ወደኋላ አላልንም። በተለይ እኔ የፍርዬን ጽሑፍ እያነበብኩ ስለነበረ ብዙ የምጠይቃት ነገሮች ነበሩኝና በፍርዬ ጤንነት ያለመሻሻል በጣም አዘንኩ። አንድ ቀን ወደ ፍርዬ ቤት ስሄድ ሁኔታው ሁሉ ተባብሶ ደረስኩ። ፍቅር አዝናና ተክዛ አገኘኋት። ብዙዎች ተንከባካቢዎች የፍቅርን ስሜት ተጋርተው እንደተከዙ ከፍርዬ ቤት ሲወጡ ነበር የደረስኩት።

ፍርዬን ተጠግቼ ስመለከታት፣ በውስጧ የነበረችው የተስፋ ጭላንጭል ተሟጠጠች። በመጨረሻዋ ሰዓት ላይ እንደደረስኩ ተረዳሁ። በፍርዬ ግንባር ላይ ችፍፍ ያለው ላብ ጥቃቅን የውሀ ጠብታዎች ፈጥሯል። ከእግሮቿ ጀምሬ ሁለመናዋን ዳሰስኩት። ፍርዬ የመጨረሻዋ ህቅታ ላይ ደርሳለች። “ግን ሳልሰናበታት፣ መልስ ለማግኘት የምጓጓላቸውን ጥያቄዎቼን ሳልጠይቃት፣ ያን የሚጥመኝን አንደበቷን ሳልሰማው...” መንፈሴ መረጋጋት አቃተው...

የልብ ምቷን ለማዳመጥ እጇዋን ለመያዝ መሞከሬን አስታውሳለሁ... ከዛ ደግሞ ግንባሯን የሳምኳትም ይመስለኛል ዓይነ ህሊናዬ ግን የሚያየው እናቴን ነበር... ከሶስት ዓመታት በፊት በሞት የተለየችኝ እናቴን... ከዛ ደግሞ የፍቅር ድምጽ... መጀመሪያ ኃይለኛ የድንጋጤ ጩኸት ተሰምቶኝ ወዲያው ደግሞ ልስልስ ያለ ድምጽ... በቃ ከዛ ሁሉም ጨለመ፡፡

ከስንት ደቂቃ ወይንም ሰዓት በኋላ ከገባሁበት ሰመመን እንደነቃሁ አላወቅሁም ፤ ግን ነቃሁ፤ ስነቃ ያለሁበትን ለማስታወስ ጥቂት ደቂቃዎች ቢወስድብኝም ፍርዬን አስታወስኳት። ፍርዬ ጋ ተመልሼ ገባሁ ያው በመጀመሪያ ሳያት የነበረችበት ሁኔታ ውስጥ ነች። ትንፋሿ ብቻ አልተሟጠጠችም። አልጋዋ ላይ ተቀመጥኩ፤ እስከመጨረሻ ትንፋሽ ድረስ ካጠገቧ ላለመለየት ስሜቴን መቆጣጠር ነበረብኝ።

አንድ ሰው ወደነበርንበት ክፍል ገባ፤ ፍርዬን ተመለከታት የተሳሳተ መሰለውና የዕውነት ፍሬሕይወት መሆኗን ጠየቀ። በፍጹም ሊያምን አልቻለም፤ ከንፈሮቹ ሲደርቁና ጉንጮቹ

ሲንቀጠቀጡ አስተዋልኩት። ያንን እኔ ለመጀመሪያ ቀን ሳየው የፍሬሕይወት ልጅ ፎቶ የመሰለኝን ፎቶግራፍ አሳየሁት። ብዙዎች በሀዘን ሲጎዱ አይቻለሁ፤ እኔም በእናቴ ሞትና አሁንም በፍርዬ ተጎድቻለሁ ሰውየው የሆነውን መሆን ግን በሕይወቴ አላየሁም። ተንበረከከ፤ የፍሬሕይወትን ግንባርና ጉንጮች ሳመ ዳበሳት። ዓይኖቹ የፈነዳ የውሀ ቧንቧ ይመስል እንባቸውን አንዶለዶሉት... ሁላችንንም አስለቀሰን። ያን ሰው በቀብሯ ላይም ሆነ ከዛ በኋላ አላየሁትም። ሁልጊዜ ፍርዬን ሳስብ ግን ሳስበው እኖራለሁ። የፍርዬን ጽሑፍ ግን ጨርሼ ሳነብ የሰውየውን ማንነት መገመት ችያለሁ። ግምቴንም በመጨረሻው የፍሬሕይወት ስንብት ላይ ትክክል መሆኑን አረጋግጫለሁ። ግን አእምሮዬ ፈጥኖ አላሰበም፤ ፍሬሕይወት መቃብር ላይ አበባ ያስቀመጠችውን ሴትዮ አላናገርኳትም ከዚያም በኋላ ላገኛት አልቻልኩም።

የፍርዬን ሞት መቀበል ግድ መሆኑን ባምንም፣ ሌሎች በርካቶች መሞታቸውን ባውቅም ተፈተንኩበት። በፍርዬ ለቅሶ ላይ ያልጠበቅሁትን ያህል ሰው ነበር፤ ብዙዎችም ሲያለቅሱላት ተመልክቼ "እነዚህ ሁሉ በታመመችበት ጊዜ የት ነበሩ?" ብዬ ራሴን ጠይቄአለሁ። ከሁሉም የተለየ ግን ሁለት ሰዎች ምርር ያለ ለቅሶ ሲያለቅሱ አስተዋልኩ። ለቅሶአቸው እኔንም የበለጠ አስለቀሰኝ። "እነዚህ ሰዎች እነማን ይሆኑ?" የሚለው ጥያቄ አእምሮዬ ውስጥ ሲጉላላ ቆየ።

ፍርዬ ሞታ ከመቃብር በታች ውላለች እኔ ግን አደራዬን አልበላሁም፡፡ እንባ በጉንጮቼ እየወረደ የፍርዬን የተቆራረጡ ጽሑፎች ደጋግሜ አነበቤአቸዋለሁ፡፡ ተገጣጥመው ትልቅ ታሪክ ሊወጣቸው እንደሚችልም ጥርጥር የለኝም። ግን ፍርዬን ልጠይቃት የምፈልጋቸው በርካታ ጥያቄዎች ነበሩኝ፤ ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ የሚሰጠኝ ኃይል ከየት አባቴ አገኛለሁ?

የፍርዬን ጽሑፎች ደጋግሜ ከማንበብ የተነሳ አንዳንዶቹን በቃሌም አስታውሳቸዋለሁ። ሆኖም ዛሬም ብድግ አድርጌ ማንበቤን አልተውኩም። ከሥራ ገብቼ ጥቂት እንደቆየሁ ሳላስበው የፍርዬን ጽሑፎች ወዳስቀመጥኩበት ሄድኩ፤ ወረቀቶቹን ገለጥለጥ

አድርጌ አንዱን አወጣሁና ወደወንበሩ አመራሁ። ማንበብ ስጀምር እስከዛሬ ሳላየው ቀርቼ ይሁን ወይንም ልብ ሳልለው ያላስተዋልኩትን ነገር ተመለከትኩ። ሥምና የስልክ ቁጥር ነው፡፡ በፍጹም አላቅማማሁም ስልኩን ደወልኩ።

ስልኩ እየጠራ ልቤን ፍርሀት ተሰማው፤ ልዘጋውም አሰብኩ በኋላ ግን ጨከንኩ "ከሆነ ይሆናል ካልሆነም ይቅርታ መጠየቅና መዘጋት ነው..." ድንገት ስልኩ ተነሳና ድንብርብሬን አወጣው።

"ጤና ይስጥልኝ" አልኩ ድምጼ እየተንቀጠቀጠ።

"አብሮ ይስጥልኝ ማን ልበል?" የማያስፈራና ቀለል ያለ ድምጽ ነበር።

"አያውቁኝም፤ ግን አንዳንድ ነገር ስለፍሬሕይወት..." አቋረጡኝ።

"ስለፍሬሕይወት ምን?" ቆጣ ያሉ መሰለኝ።

"ሌላ ነገር አይደለም፤ አንድ አደራ ሰጥታኝ ነበር ያን አደራዬን ለመወጣት በቅርብ የሚያውቋትን ሰዎች እገዛ ፈልጌ ነው" አልኩ በትህትና።

"ምን ዓይነት እገዛ?" ቁጣቸው ቀዝቀዝ ብሏል።

"ተገናኝተን ብንነጋገር ደስ ይለኝ ነበር" አልኩኝ አሁንም በልመና ዓይነት።

ሰውየው እንዳገኛቸው ፈቃደኛ ሆኑልኝ፡፡ በሚቀጥለው ቀን ሰውየውን ለማግኘት ወደቀጠሮዬ ስሄድ የፍርዬን ድርጅታዊ የፖለቲካ ሕይወት የመጀመሪያ ቀጠሮ አስታወስኩ።

"መፋቂያሽ ከየት መጣልሽ?"

"ከጃማይካ" አልኩኝ ለራሴ።

ሁላችንም ልክ በሰዓቱ ቀጠሮው ቦታ ደረስን። ያገኘሁት አምርረው ያለቀሱ ከነበሩ ሰዎች አንዱን ነው። ታረቀኝ ይባላል። ልክ ፍርዬን በማይበት ዓይኔ ስላየሁት ታረቀኝን ወዲያውኑ አንተ ማለት ጀመርኩ ። ከመጀመሪያው ንግግራችን አደራዬን ለመወጣት የሚያስፈልገኝን እገዛ ሁሉ እንደማገኝ እርግጠኛ ሆንኩ። ሁላችንም ስሜታችንን የምንገልጽበት ቃላት እስከሚያጥረን ድረስ ተደሰትን። ታረቀኝ የፍርዬን መጽሐፍ እውን ለማድረግ የበኩሉን ከማድረግ ወደኋላ እንደማይል አረጋገጠልኝ፤ ደስም አለኝ። ታረቀኝና ሌሎች የፍርዬ ወዳጆች የፍርዬን ሕልም እውን ለማድረግ ያደረጉት አስተዋጽኦ ከምንም በላይ ነው።

ፍርዬን የሁለት ጦርነቶች ምርኮኛ ሆና አገኘኋት እናም ለጽሑፉ ርዕስ እንዲሆን ወሰንኩ፡፡ ፍርዬ ጀግና ነች፤ በአንደኛው ጦርነት ቁስለኛ ሆና ቆየች፤ ሁለተኛው ጦርነት ግን ሕይወቷን ነጠቃት። ፍርዬ ዛሬም ጀግና ነች፤ ወደመጨረሻ የጻፈቻቸው አንዳንዶቹን ገፆች መቼ እንደጻፈቻቸው ሳስብ ጥንካሬዋን አደንቃለሁ፡፡ በጣም ሙንጭርጭር ያለ በመሆኑ ምናልባትም ከሞት ጋር እየታገለች በስቃይዋ መሀል እንደጻፈችው እገምታለሁ።

የፍርዬን ጽሑፎች ሳነብ ላጫሩብኝ ጥያቄዎች መልስ የሚሆኑኝ አንዳንድ ነገሮችን ለማግኘት በአቅሜ ብዙ እርምጃዎች ተራምጃለሁ። ሙሉ ፈቃደኝነቱን ከሰጠኝ ከታረቀኝ ብዙ ማወቅ ችያለሁ። በእርሱም በኩል ብዙ ሰዎችን አግኝቻለሁ፤ ፍርዬ ያደገችበትን ሰፈር እኔ ያደግሁበት ያህል አውቄዋለሁ።

በዕድሜ ብቻ ሳይሆን በሀዘን ምክንያት እርጅና የተጫጫናቸውን የበላይሁንን እናት ተመላልሼ ጠይቄአቸዋለሁ። የተሰማኝን ስሜት መግለጽ በጣም ይከብደኛል፤ የፍርዬን ቤተሰቦች በጣም የማውቃቸው ያህል እንዲሰማኝ አደረጉኝ።

"እግዚአብሔር ያሰበው በልጠ እንጂ ፍርዬን በላይ እንዲያገባትና አበባዎቻቸውን እንዳይ እመኝ ነበር" አሉኝ አንድ ቀን የበላይሁን እናት እንባቸው እየፈሰሰ። "የእግዚአብሔር ፈቃድ ሳይሆን የበላይሁንን ልጆች የማየት ዕድል ባላገኝም፤ የፍሬን ልጆች

በማየቴ ደስ አለኝ..." የበላይሁን እናት ስለፍርዬ አንስተው ተናግረው መጨረስ አይሆንላቸውም፤ እንባቸው ይቀድማቸዋል።

በታረቀኝ በኩል ፍርዬ እንደልጇ ታየው ከነበረው ከወንድሟ ከሮቤል ጋር የደብዳቤ ልውውጥ ማድረግ ችያለሁ፤ ፍርዬ ከእያንዳንዱ ዕሑፏ ውስጥ ሳትጠቅሰው የማታልፈውን ዘውዱን የማግኘት ዕድል ገጥሞኝ በጣም ተደስቻለሁ። በዘውዱም በኩል ፍርዬ የትዳር ሕይወቷን አብዛኛውን ዓመታት የኖረችበትን ቦታና የሠራችበትን መሥሪያ ቤት መጎብኘትና የሥራ ባልደረቦቿን ማግኘት ችያለሁ።

ከነዚህ ሰዎች ሁሉ መረጃዎች ባገኝም በርካታ ያልተመለሱ ጥያቄዎች ነበሩኝ እናም ታረቀኝን እንደገና ማስቸገር ነበረብኝ። ስለፍርዬ የዘመቻና የእስር ቤት ጓደኞች የሚያውቀው ነገር ካለው ብዬ ጠየቅሁትና የሚያውቃቸውን ጥቂት ሰዎች እንዳገኝ ጥረት አደረገልኝ፤ ተሳካለትም። ከዚህም በኋላ ቢሆን ሁሉን ነገር አውቄአለሁ ለማለት አልደፈርኩም፤ ቢሆንም "ከሞላ ጎደል" ማለት እችላለሁ።

የነፍርዬን ወቅትና አመለካከት ለመረዳት እነርሱ በትግሉ ወቅት ይከተሉት የነበረውን ፍልስፍና ለማወቅ ማንበብም ጀምሬአለሁ። ይህ ደግሞ ከነፍርዬ ልወስድ የሚገባኝ አንዱና ትልቁ ተሞክሮ መሆኑን እንድቀበል አደረገኝ። እንቅስቃሴያቸውን ሁሉ በማወቅና በመነጋገር ላይ ማነጻቸውን አደንቃለሁ፤ የተቀበሉትን ስቃይ ሁሉ እንዲቀበሉ ያጸናቸው አውቀውና አምነው መግባታቸው ይመስለኛል። እናም የእነርሱን አስተሳሰብ በደንብ ለመረዳት እንድችል ጥርሴን ነክሼ፤ እየከበደኝ መዝገበ ቃላት አጠገቤ አስቀምጬ በቁርጠኝነት አነበብኩ። ተጨማሪ ገፆችን ባነበብኩ ቁጥር ደግሞ እየሳበኝ እየመሰጠኝ ሄደ። ካሰብኩት በላይ አነበብኩ፤ ለሕይወቴ ሁሉ የሚሆነኝን የማንበብ ልማዴንም አዳበርኩ።

ክፍል 1
ልጅነትና ዘመቻ

ሕይወት በፍሬሕይወት ሀሳብ ሳይሆን በራሷ መንገድ ይዛት መንጎድ የጀመረችው ገና በልጅነቷ ነበር። የአስራ አንደኛ ክፍል ተማሪ ነበረች። "ነገን" ማሰብ የጀመረችበት ወሳኝ ዕድሜ!

ወሩ ጥቅምት ነበር። የጠዋቱ ውርጭ ይሸነቁጣል። የፀሐይዋ ጨረር ለማለዳው ወርቃማ ድምቀት ቢሰጠውም በብርዱ ላይ ያለውን የበላይነት ገና አላረጋገጠም። ጠዋቱ እንደቀዘቀዘ ቢሆንም በአራት ኪሎ ጎዳና ላይ ግን ለየት ያለ ትእይንት ይታያል። ዋናውን መንገድ ከዳር እስከ ዳር ግጥም አድርጎ የሞላው ካኪ ለባሽ ሰልፈኛ ከሩቅ ለሚመለከቱ ዓይኖች በዝግታ የሚፈስ ድፍርስ የወንዝ ውሃ ይመስላል።

በእግረኛው መንገድ ላይ የሚተላለፈው ሰው ሁሉ የታዘዘ ይመስል ቆሞ ሰልፈኛውን ይመለከታል። ፍሬሕይወት የጃኬቷ ኮሌታ ብርዱን እንዲከላከልላት ወደ ላይ አቁማና እጆቿን ሱሪዋ ኪሶች ውስጥ ሸጉጣ ሰልፈኞቹን በትዝብት ብቻ ሳይሆን በንዴት ጭምር ተመለከተቻቸው ።

ጊዜው 1967 ዓ.ም ሰልፈኞቹም "የዕድገት በሕብረት ዕውቀትና የሥራ ዘመቻ" ተሳታፊዎች ናቸው። በለበሱት ካኪ ሸሚዝና ባደረጉት ኮፊያ ላይም ይሄው ተጽፏል። በጎዳናው ዳርና ዳር ከቆመው ሰው መሀል ከፊሉ በሀዘኔታ ከንፈሩን ሲመጥ ሌላው ደግሞ በአድናቆት የተዋጠ ይመስላል።

"ጉረኞች" አለች ሳታስበው። ዘመቻው ቁርጠኛ መሆኑን ለመጀመሪያ ጊዜ አምና ተቀበለች። እየተቃጠለችም እየበገነችም ቢሆን ከማመን በስተቀር አማራጭ አልነበራትም። ንዴቷን ለመዋጥ በረጅሙ ያስወጣችው ትንፋሿ ሙቀት ለራሷ ተሰማት።

በዝግታ የሚተመመው ሰልፈኛ ገና አላበቃም። ፍዝዝ ብላ እየተመለከተች ዘመቻው ቀዝቃዛ ውሃ የቸለሰበትን ዕቅዷንና ምኞቷን አሰበችው።

"ምነው ያኔውኑ አቋርጬ በሆነ ኖሮ" አለች ለራሷ።

ቤተሰቦቿ በዝቅተኛ የኑሮ እርከን ላይ የሚገኙ ድሆች ናቸው። አባቷ አናፂ ነበሩ፤ በቋሚነት ባይቀጠሩም ሥራ ፈተው አያውቁም። አንድም ቀን ደከመኝ ብለውም አያውቁም፤ የሚያባክኑት ጊዜም የለም፤ ያገኙትን ሥራ ሁሉ በመሥራት ነው የሚታወቁት። በአባቷ ጥረት ይውተረተር የነበረው የቤተሰባቸው የኢኮኖሚ አቋም ከሁለት ዓመታት በፊት አባቷ በድንገት ሲሞቱ ተሽመድምዶ ወደቀ። በቤታቸው የሚላስና የሚቀመስ ጠፍቶ በባዶ አንጀት መጠቅለል ሲመጣ ነበር "ትምህርቴን ጨርሼ...ሥራ ይገኘ... ለእናቴ..." የሚለውን ምኞቷን ፈተና የገጠመው። ትምህርቷን ለማቋረጥና ቤተሰቡን ለመደጎም አሰበች። እርሷ የመጀመሪያ ልጅ እንደመሆኗ አባታቸውን ተክቶ ቤተሰባቸውን ለመደገፍ የሚችል ከእርሷ የተሻለ ትክክ አልነበረም።

የ1967 ዓ.ም ትምህርት ዘመን ገና እንደተጀመረ የሚነፍሰው ወሬ ደግሞ ለዓላማዋ እንቅፋት ሆኖ ነገን ሁሉ ያጨለመባት መሰላት። በጣም ተበሳጨች ወሬው እውነት እንዳይሆንም ፀለየች። ዘመቻውን አባቷን ከነጠቃት ሞት ጋር አመሳሰለችው፤ በጣምም ጠላችው።

ዘመቻው የሚመለከተው ወጣት ሁሉ በዘመቻው ካልተሳተፈ ወደፊት የመማር ዕድል እንደማያገኝ በሰፊው ይነገራል። እናም ትምህርት አቋርጣ ሥራ መፈለግ የትምህርት ዕድሏን ሙሉ በሙሉ ያጨልምባታል፤ ዘመቻ መሄዱም ለቤተሰቡ ያለባትን ኃላፊነት እንዳትወጣ ያደርጋታል። እናም ግራ ግብት አላት ፍሬሕይወት።

ተማሪው በዕድገት በሕብረት የዕውቀትና የሥራ ዘመቻ ላይ ሁለት አቋም ያዘ። ከፊሉ ዘመቻውን በመቃወም ቅስቀሳ ሲጀምር ግማሹ ደግሞ በመደገፍ ይፈነጥዝና ይጨፍር ጀመር። የዘመቻው ደጋፊዎች ዘመቻውን እንደትልቅ ጀብዱ ቆጥረውት ጉሮ ወሸባዬውን ተያያዙት። ከደጋፊዎቹ ጥቂቶቹ የፖለቲካ አቅጣጫ

ያላቸው ቢሆኑም ብዙዎቹ ግን የወጣትነት ትኩስ ስሜት የቀጣቸውና ምንም ይሁን አዲስ ነገር በአዲስነቱ ብቻ የሚያስደስታቸው ነበሩ:: ተቃዋሚዎቹም እንዲሁ የተለያየ ምክንያት አላቸው:: ብዙዎቹ ምክንያታቸው የፖለቲካ ጥያቄ ቢሆንም የፖለቲካ ብስለታቸው ተመሳሳይ ነው ማለት አዳጋች ነው:: እንደፍሬሕይወት ከወዲሁ ለሕይወታቸው ዕቅድ የነደፉና ዘመቻው ለዕቅዳቸው እንቅፋት የሆነባቸው ከተቃዋሚው ጎራ ተሰለፉ::

በየትምህርት ቤቱ በርካታ የተቃውሞ ስብሰባዎች ተካሄዱ:: እሷም በስብሰባዎቹ ተገኘች። ውይይቶቹ ብዙም የሚጥሟት ባይሆኑም፣ ለፖለቲካ ጆሮዎቿን መስጠት ባትፈልግም መደምደሚያው "እንዘምትም!" የሚለው መፈክር ልቧን እያንጠለጠለው ከስብሰባ መቅረት በጭራሽ አይሆንላትም::

በመጨረሻ የኃይል ሚዛኑ አጋደለና ዘመቻው እውን ሆነ:: "እንዘምትም!" ብለው ከነበሩት ውስጥ ጥቂቶቹ ቆራጥ አቋም ይዘው ቢዘልቁም አብዛኛው ተማሪ ለዘመቻው ተመዘገበ:: ፍሬሕይወትም የወደፊቱን አስባ በሁለት ዓመታት ሊጓተት መሆኑ የቆጫት የሕይወት ዕቅድ እስከወዲያኛው እንዳይጨናገፍባት ሰግታ የግዷን ተመዘገበች::

በዚያ ሰልፍ ላይ የመሳተፍ ፍላጎት ግን አልነበራትም:: ተሰልፈው በማየቷም ተበሳጭታለች:: ከመንገዱ ዳር ቆማ ተሰላፊዎቹን እየተመለከተች አንጀቷ ሲኮማተር ተሰማት:: በሃሳብ ጭልጥ ብላ ጠፋች ለአፍታ ያህል::

ትከሻዋን ነካ አድርጎ "ሀይ ፍሬ" ሲላት ነው ከሄደችበት በድንጋጤ የተመለሰችው:: በላይሁን ነበር "በናትሽ እነዚህን "ሳቦዎች" (በወጣቱ አነጋገር ለትግል አደናቃፊዎች የተሰጠ መጠሪያ ስም) ምናቸውን ታያቸዋለሽ? የደርግን ዕድሜ ለማራዘም በሚራወጡ ባንዳዎች እኮ ነው የሚነዱት::" አላት ሰልፈኞቹን በንቀትና በጥላቻ እያስተዋለ::

"ሌላውን እንኳን አላውቅም ለማንኛውም ግን በጣም አስጠልተውኛል" አለችው:: በላይሁን ለፖለቲካ ያላትን ዝንባሌ አሳምሮ ስለሚያውቀው አባባሏ ብዙም አላስቆጣውም:: ቢሆንም እንደሌላው ጊዜ ዝም ብሎ አላለፋትም፤

"እኔ እኮ ፍርዬ ይህን የመሰለ ጭንቅላት ለፖለቲካ ሲሆን ምን እንደሚያደነዝዘው ይገርመኛል:: ሰሞኑን የተሳተፍሽባቸው ስብሰባዎች እንኳን ትንሽም አልለወጡሽም..." ዓይኖቿን ስታፈጥበትና ግንባሯን ስትቋጥርበት እንደሁልጊዜውም ደንገጥ አለ:: በላይሁን ቁጣዋን ከማይወዱላት ጓደኞቿ አንዱ ነው ::

"በቃ በቃ ትቼዋለሁ ይቅር። ለሁሉም ጊዜ አለው ብሏል ጠቢቡ ሰሎሞን" አለና እንደወትሮአቸው ሁሉ እንገቷን አቀፍ አድርጎ ከቆመችበት አነቃነቃት:: ለስንት ደቂቃዎች እንደቆመች ባታስታውስም ለረጅም ጊዜ መቆሟ ግን ታውቋታል::

"እኔ እንኳን መቼም ቢሆን ፖለቲካ ውስጥ ቢዘፈዝፉኝም አያርሰኝም" አለችው ቁጣዋን ትታ እየሳቀች።

"እናይ ኋላ አለች አሉ ዝንጀሮ" ብሎ ተረተባት በላይሁን።

በላይሁን ረጅም ነው፤ ከእርሱ አጠገብ ስትሆን ፍሬሕይወት አጭር የሆነች ይመስላታል። ሰውነቱ ደልዳላ ባይሆን ኖሮ እንዲያውም የበለጠ ረጅም ይመስል ነበር። ጭንቅላቱና ፊቱ ከረጅም ቁመቱ ጋር የሚመጣጠኑ አይመስሉም፤ ጭንቅላቱ አነስ ያለ ፊቱም መልከመልካም ነው። በተለይ ሲስቅ ልዩ ውበት አለው፤ ሲስቅ አነስ አነስ ያሉ ዓይኖቹ ወደ ውስጥ ይገቡና የጉንጮቹ ስርጉዳቶች ይጎላሉ። ሁሌም በሳቀ የሚባል ዓይነት ነው በላይሁን።

ፍሬሕይወትና በላይሁን አብሮ አደጎች ናቸው ማለት በቂ አይደለም:: ከወንድሞቿ ለይታ አይታው አታውቅም:: በዕድሜ ብዙ አይራራቁም የሚበልጣት በሁለት ዓመታት ብቻ ነው:: በአንድ ክፍል ቢበልጣትም የሚማሩት አንድ ት/ቤት ነው:: ዳግማዊ ምኒልክ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት:: ይሄ ጣጠኛ ዘመቻ

ባይመጣ ኖሮ በላይሁን ሁለተኛ ደረጃ መልቀቂያ ፈተና ይወስድ ነበር፡፡ ይህንኑ እያብሰለሰለች በላይሁንን በሀሳቧ ትታው ሄደች፡፡

"ደግሞ ምን እያሰብሽ ነው? አበዛሽው መቼ ነው ይሄ የሃሳብ ጉዞ የሚያበቃው?" አላት አገጪን በእጁ ያዝ አድርጎ ፊቷን ወደ እርሱ እያዞረ፡፡

"የሚታሰብ ነገር ሲጠፋ ነዋ! በቃ ትምህርት መቋረጡ ነው አይደል?" አለችው ፊቷን እንደከሰከሰች፡፡

"አይ ፍርዬ በጣም የዋህ ነሽ ትምህርት ከመቋረጡም በላይ ከተማውን ለቀንለት ደርግ ስሩን እንዲሰድ ልናደርገው ነው፡፡ የደርግ ስሮች ደግሞ ምን እንደሚመጡ ታውቂያለሽ? ላብ! የሕዝብን ላብ መጠው ነው ደርግን የሚያፋፉት፡፡ ሺት!" አለ የደም ስሩ እየተገታተረ፡፡

"ስትናደድ ግን እንዴት ደስ እንደምትል ታውቃለህ? እኔ ግን ደርግ ስሩን ሰደደ አልሰደደ ጉዳዬ አይደለም፡፡ ደግሞም እያገባኝም፡፡ እኔን የሚቆጨኝ ትምህርቴ መቋረጡ ሃሳቤን በወቅቱ መፈፀም ያለመቻሌ ብቻ ነው፡፡ ፖለቲካውን ለእናንተ ትቼዋለሁ" አለችው፤ ከልቧ ነበር፡፡

"በጣም የዋህ ነሽ ፍርዬ ራስሽን ከሌላው ማህበረሰብ ለይተሽ ብቻሽን ሊያልፍልሽ፣ የብቻሽ የሕይወት ዕቅድ እንዲሰምርልሽ ትጥሪያለሽ፡፡ ግን አይሆንም የኢትዮጵያ ሕዝብ ካለፈለት ብቻ እንደሚያልፍልሽ እወቂ፡፡ የአንቺ ሕይወት የሁለንተናዊ ሕይወት አካል መሆኑን አትዘንጊ... ለመሆኑ ስለዘመቻው ምን አሰብሽ?" አላት ማብራሪያውን ተወት አድርጎ፡፡

"መሄድ እንጂ ሌላ ምን ምርጫ ይኖረኛል? አንተስ?"

"እስካሁን አልወሰንኩም።"

"እንደፔንዱለም በሀሳብ ስትወዛወዝ ጊዜ እንዳይቀድምህ"

"በመጨረሻው ደቂቃም ቢሆን ወስኜ ከጊዜው እኩል እንደምራመድ አትጠራጠሪ።"

"ግን አንድ ላይ ብንመደብስ?" አለችው ደግሞ ድንገት።

"ደስታውን የምችለው ይመስልሻል? እነእማማስ እንዴት እንደጨነቃቸው አታይም አብረን ብንመደብላቸው ጭንቀታቸው ቀለለ ማለት ነው፡፡" አለ በላይሁን ከአንጀቱ በመነጨ ሁኔታ፡፡ "አንችስ ግን?" አላት መጠየቋ ራሱ ያስገረመው በሚመስል ዓይነት፡፡

"የሞትክ፤ እኔማ በጣም ያስጠላኛል" አለችው፤ ልታበሽቀው መሆኑን በሚገባ ያውቀዋል፡፡

* * * *

ወይዘሮ ስርጉት ሌሊቱን እንቅልፍ አልወሰዳቸውም፤ ማታ ለልጆቻቸው የሚረባ እራት ሳይሰጧቸው ነው የተኙት። ቤታቸው ባዶ ነው፤ ለነገ ሊሆን የሚችል ሙጣጭ እንኳ የሌለው የተራቆተ ቤት! እናም እንቅልፍ በአይናቸው ሳይዞር በሀሳብ ሲብከነከኑ ነው ሌሊቱን የገፉት። ወደንጋቱ ላይ እንቅልፍ ቢወስዳቸውም ተኝተው አላረፉም። እንዴት አድርገው ሊተኙ ይችላሉ? ማታ ሳይጠግቡ ያደሩ ልጆች ያለቁርስ ሲያረፍዱ የመመልከት አቅም የላቸውም?

ከአልጋቸው ወረዱና መብራቱን አብርተው ሳጥን ከፈቱ፤ ከሳጥኑ ውስጥ አንዲት ሙዳይ አለች። ሙዳይዋ ውስጥ በማዕረግ ጠቅልለው ያስቀመጧቸው የተዳሩባቸው ጌጦች፤ ትልቅ የወርቅ መስቀልና የጣት ቀለበት፤ የብር ሀብልና የጆሮ ጉትቻ ናቸው። ከጌጡባቸው ዓመታት ተቆጥረዋል፤ አንዳንዴ ሳጥኑን ሲከፍቱ ትዝ ቢሏቸውም ሊያጌጡባቸው ሳይሆን ልጃቸው ፍሬሕይወት ስታገባ እንደሚሰጧት ሲያስቡ ደስ ይላቸዋል።

"አይ አንተ መድሀኔዓለም! ምነው እንዲህ ፊትህን አዞርክብኝ?" አሉ ወይዘሮ ስርጉት ሙዳይዋን ከሳጥኑ ውስጥ ሲያወጡ። ሙዳይዋን አገላብጠው ተመለከቷትና ከፈቷት ጌጦቹ

የተጠቀለሉበትን እራፊ ጨርቅ ነጣጥለው ትልቋን የወርቅ መስቀል አንስተው በእጃቸው እንደመመዘን አደረጉት። በጣም ትልቅ ነው መስቀሉ። በሌላው እጃቸው ደግሞ የጣት ቀለበታቸውን አወጡ፤ ሁለቱንም ተራ በተራ ተመለከቷቸው። ሊያደርጉ ያሰቡት ነገር መንፈሳቸውን ረበሸው፤ ግን ግድ ነው። እናም የወርቅ ቀለበቱንና የብር ጌጦቹን በጨርቁ ጠቅልለው ሙዳይዋ ውስጥ ከተቱና ወደ ሳጥኑ መለሷት።

"ምናባቱ ልጆቼን ሲርባቸው ከምመለከት..." ሀሳባቸውን ሳይቋጩት ከተቀመጡበት ተነሱ። መሀረባቸውን ከኪሶቻቸው አውጥተው የወርቅ ሀብላቸውን ከነመስቀሉ ጠቀለሉበትና መልሰው ከተቱት። እኪያቸው የከተቱት ወርቅ ቁልቁል እንዳይወርድ መቃጠቂያ ጨርቅ ቢጤ ፈለጉና ወገባቸውን ታጠቁ።

ጊዜው ገና ማለዳ ነው። እሰው ቤት ደግሞ እንደመርዶ ነጋሪ በጠዋት መሄድ ከበዳቸው። ቤተክርስቲያን መሳለም ፈለጉና ነጠላቸውን ለብሰው ሊወጡ ሲሉ

"ፍሬ! ጎሽ ነይ በሩን ዝጊው" አሏት።

"እንዴ ወዴት ልትሄጂ ነው?" አለቻቸው ፍሬሕይወት።

"ቤተክርስቲያን ተሳልሜ እመጣለሁ" አሏትና ወጡ።

ለምን ይሆን ሰዓቱ ሁልጊዜ እንዲያጥር ሲፈልጉት የሚረዝመውና እንዲረዝም ሲፈልጉት የሚያጥረው? በቀስታ ርምጃ ወደገብርኤል እንዲረዝም ሲፈልጉት የሚያጥረው? በቀስታ ርምጃ ወደገብርኤል

ከእንቅልፋቸው ሲነቁ ቀላል መስሏቸው የነበረው ነገር አሁን በጣም ከበዳቸው።

"እንዴት አድርጌ ይሆን የምጠይቃት?" አሉ ለራሳቸው። "እባክሽን ይህንን ወርቅ ያዥና ገንዘብ አበድሪኝ ነው የምላት ወይስ ግዥው ብዬ ነው የምነግራት? እባክህን አምላኬ ድፍረት ስጠኝ! ከእርሷ የተሻለ እማን ቤት ልሄድ እችላለሁ? ማንን መጠየቅስ ይቀለኛል? ..." ድንገት ሮቢል ከፊታቸው ድቅን አለባቸው፤ ጥውልግልግ ያለ ገጽታው ታያቸው... "እማ ራበኝ!" የሚል ድምጹ ተሰማቸው። ከተንበረከኩበት ተነሱና "ኧረ መላ ስጠኝ!" አሉ ወደሰማይ አንጋጠው ከገብርኤል ጋር የሚነጋገሩ ይመስል። እበረንዳው ላይ የተደረደሩት አግዳሚዎች ባዶአቸውን ናቸው፤ አንዱ ጥግ ላይ ተቀመጡ፤ በሀሳብ ጥፍት ብለው ለምን ያህል ጊዜ እንደተቀመጡ እንኳ አላወቁትም... ድንገት ብድግ ደግሞ ብለው ከቤተክርስቲያን ወጡ።

የሚፈልጉበት ቤት የደረሱት ሳያስቡት ነው። ከሴትዮዋ ጋር የጠበቀ መግባባት ባይኖራቸውም ዘመድ ናቸው ። ገንዘብ እንደሚኖራት ደግሞ እርግጠኛ ናቸው። በሩ ላይ ሲደርሱ ቆም አሉ፤ ድፍረታቸው ሁሉ ከውስጣቸው ወዴት እንደደረሰ አልገባቸውም። እጆቻቸውን በጠዋቱ አላባቸው፤ የልባቸው ምት ጨመረ፤ እግሮቻቸውም የተንቀጠቀጡ መሰላቸው... ድንገት ከግቢው ውስጥ የሚነጋገሩ ሰዎች ድምጽ ተሰማቸው። እንዴት እንደተራመዱ ሳይታወቃቸው ከበሩ ላይ ተፈናጥረው ሄዱ፤ ወደኋላቸው ዞር ብለው ሳይመለከቱ፤ እንደዚያ ሲያስቡበት ያደሩትን ጉዳይ ለመፈጸም ብርታት አጥተው ወደቤታቸው ተመለሱ።

የሮቢልን ገጽታና ድምጽ ግን ሊሸሹት አልቻሉም፤ መኖራቸውን ጠሉት፤ ወደቤታቸው መግባት ከበዳቸው። ጊዜው ግን እየሄደ ነው፤ የቁርስ ሰዓትም አለፈ፤ ለሮቢል ሊሰጡት የሚችሉት ነገር ግን የላቸውም...

የባለቤታቸውን ጓደኛ ድንገት አሰቧቸው፤ ከጓደኝነትም በላይ ሚዜያቸው ነበሩ። እቤታቸው ሊደርሱ ጥቂት ሲቀራቸው ሳያስቡት ፊታቸውን አዙረው ወደዚያው አመሩ።

"ገጽታሽ ትክክል አይደለም፤ ደህና አይደለሽም እንዴ?" አሏቸው ሰውየው ገና ሲያዩዋቸው።

"ኧረ ችግር ብሎኛል" አሉ ወይዘሮ ስርጉት በተሰበረ አንደበታቸው።

"እህቴን! እንዴት አይቸግርሽ? እኛም ተሳክቶልን አልጠየቅንሽም" አሉ ሰውየው ሀዘን እየተሰማቸው።

እቤት እንዲገቡና ቡና እንዲጠጡ ቢጋብዟቸውም ወደቤት አልገቡም። የሰውየውን ባለቤት ከርቀት እማድቤታቸው ውስጥ ሲንጎዳጎዱ አይተዋቸው ሰላምታ አቀረቡ።

"ወደቤት አትገቢም እንዴ ምነው እውጭ ቆማችሁ?" አሉ ሴትዮዋ እዚያው እማድቤት እንዳሉ።

"ኧረ እቸኩላለሁ" አሉ ወይዘሮ ስርጉት ባጭሩ።

ሰውየው የሴቶቹን ሰላምታ ልውውጥ እየሰሙ ሁለት ባለአሥር ብር ኖቶች ከኪሳቸው አውጥተው ሰጧቸው። ወይዘሮ ስርጉት እንዴት ብለው እንደሚያመሰግኗቸው እስኪጠፋቸው ድረስ ነው የተደሰቱት።

በአምስት ብር ለልጆቻቸው ቁርስ የሚሆን ዳቦ ስኳርና ሻይቅጠል ገዝተው ወደቤታቸው ተጣደፉ፤ በልባቸው እግዚአብሔርን እያመሰገኑ።

"እንዴ እማ ምን ሆነሽ ነው?" አለቻቸው ፍሬሕይወት የውጭውን በር ስትከፍትላቸው።

"አረፈድኩ አይደል?" አሏት ለቁርስ የገዙትን እየሰጧት። ባይነግሯትም የቆዩበት ምክንያት ገባትና ዓይኖቿ ያቀረሩት እንባ አቃጠላት። እናቷ ግን ለልጆቻቸው ቁርስ የሚሆን፤ ለምሳቸውም የሚተርፍ ነገር በማግኘታቸው ተደስተዋል።

እቤት ሲገቡ ያዩት ደግሞ አስደነገጣቸው፤ ቡናው ቀርቦ እጣኑም ተጫጭሷል ሮቤልና ሚሚም ቁርሳቸውን እየበሉ ናቸው።

"ከየት አምጥተሽ ነው ፍሬ?" አሏት ከመቀመጣቸው በፊት። ለመልሱ የበላይሁን እናት ያመጡትን ሁሉ አሳየቻቸው።

የበላይሁን እናት ባይነገራቸውም ችግር የሚገባቸው፤ ያላቸውን አካፍለው የማይታክታቸው ለጋስ ጎረቤት ናቸው። የፍሬሕይወት እናት ደግሞ ይህ በጣም ያስጨንቃቸዋል፤ "እስከመቼ ደጉመውኝ እዘልቃለሁ?" ይላሉ እንባቸው እየተናነቃቸው።

የበላይሁን እናት ቡና ለመጠጣት ሲመጡ "ስርጉቴ! እንግዲህ ተዘጋጂና፤ አንዳንድ ነገር መጀመር ይሻላል" አሉዋቸው።

"በምን እንደምጀምረው ግራ ገብቶኝ እንጂ ጠላም ባደርግ እኮ ይሸጣል?" አሉ ወይዘሮ ስርጉት ግራ በተጋባ አነጋገር።

"ይሄውልሽ በዚች መግዛዛትና መጀመር ትችያለሽ" አሉ የበላይሁን እናት በእጃቸው የያዙትን ገንዘብ እየሰጧቸው።

* * * *

ዕለቱ ሰኞ ጥር 12 ቀን 1967 ዓ.ም ነው፤ ሁለተኛው የዘማች ቡድን የሚንቀሳቀስበት ቀን። ፍሬሕይወት በጠዋት ተነስታ ለጉዞ ተዘጋጀች፡፡ እናቷ፣ እህቷና ወንድሞቿ እንደእርሷው በጠዋት ተነስተዋል፡፡ የበላይሁን እናትና ሌሎቹም ጎረቤቶች ተከታትለው መጡ፡፡ እንደሁሉም ምኞት ፍሬሕይወትና በላይሁን አንድ ላይ ሳይመደቡ ቀርተው እርሱ ከመጀመሪያዎቹ ዘማቾች ጋር ከአንድ ሳምንት በፊት ሲሄድ የነበረው መላቀስ ድቅን አለባትና ሆዷ

ተረበሸባት፡፡ የበላይሁን እናት ገና ሲያዩአት ዕንባቸው በዓይናቸው ግጥም ሲል ተመለከተችና ዓይኖቿን አሸሸቻቸው፡፡

ሰዓቱ የራሱን ቀመር ጠብቆ ደረሰ። እናቷ ተርበተበቱ፤ ሰዓቱ ... ድንግርግር አላቸውና የሚይይዙትና የሚጨብጡት ሲጠፋባቸው ተመለከተች፡፡

"እማ እንዲህ የምትሆኝ ከሆነ እንደምቀር እወቂ" አለቻቸው የውስጥ ስሜቷን ለመደበቅ እየጣረች ቢሆንም ድምጿ ተርገበገበባት፡፡

"እሺ አሁን ምን ስሆን አየሽኝ? ይልቅ እንውጣ" አሉ እናቷ በሚገርም ጥንካሬ።

አምስት ኪሎ የዘመቻ መምሪያው ግቢ በዘማቾችና በሸኝዎች ተጨናንቋል፡፡ እዚህም እዚያም ሸኝና ተሸኝ እየተቃቀፉ ይላቀሳሉ፡፡ ምድር ቀውጢ ሆናለች። አውቶቡሶቹ በራቸውን ከፍተው ይጠባበቃሉ፡፡ አንዱ ስለሌላው ምንም ደንታ የለውም፤ ሁሉም በየራሱ ጉዳይ ተጠምዶ ወዲያ ወዲህ ይላል፡፡ ብዙዎች ቡድናቸውን ቡድናቸውን ፍለጋ ነው ከወዲያ ወዲህ የሚሉት፤ ቡድናቸውን ያገኙት መለስ ብለው ከወላጆቻቸውና ጓደኞቻቸው ጋር ያወራሉ፡፡

ፍሬሕይወት ቡድኗን አግኝታ ከቤተሰቧ ጋር ጥቂት እንዳወራች አንዳንዶች አውቶቡስ ውስጥ መግባት በመጀመራቸው ተሰነባብታ ወደ ቡድኗ ተመለሰች፡፡ የቡድኗ ዘማቾች አብዛኞዎቹ ተሰናብተው ተመልሰው ገና እንባቸውን እየጠራረጉ ናቸው፡፡ ከፊት ለፊቴ የተመለከተቻቸው ወጣቶች ግን ከሌሎቹ ለየት ያሉ ሆኑባትና ቀልቧን ሳቡት፡፡ በቡድኑ ውስጥ የሚያለቅስ የሚነፋርቅ የለበትም ከሁሉም ገጽታ ላይ ሀዘን ሳይሆን ጥንካሬ ይነበባል፡፡ ንግግራቸው ባይሰማትም በእርሷ ውስጥ ያለ ስሜት እነርሱ ውስጥ ያለመኖሩ ተሰማት፡፡

ጥቂት ፈንጠር ብሎ ያለው ቡድን ደግሞ በመጠኑ ለየት ያለ ስሜት ይንፀባረቅበታል፡፡ ትኩረታቸውን በዚያኛው ቡድን ላይ ያደረጉ ይመስላሉ፡፡ እንደዚያኞቹ ሙሉ ትኩረታቸው

በሚነጋገሩበት ላይ ያረፈ አይመስልም፡፡ ፍሬሕይወትን ግራ ገባትና ጥቂት ተመለከተቻቸው፡፡ ድንገት ዞር ብላ ቤተሰቦቿን ለማየት ሞከረች፤ እንደቆሙ ናቸው። እናቷ በሀሳብ ርቀው የሄዱ ይመስላሉ። ወደ እርሷ የሚያዩ ቢመስሉም እጆቿን ስታወዛውዝላቸው አጸፋውን አልመለሱላትም፡፡ ተመልሳ ለመሄድ ፈልጋ ራመድ ስትልና ድምፅ ማጉያው ሲሰማ እኩል ሆነ ቆመች፡፡ ወደየመኪናዎቻቸው እንዲገቡ ትዕዛዝ ተሰጠ፡፡ እናቷንም ድምፁ ከሄዱበት ድንገት መለሳቸውና ዙሪያቸውን መማተር ጀመሩ።

"ዘማቾች ወደ መኪናዎቻችሁ እንድትገቡ ትጠየቃላችሁ" የሚለው ድምፅ ተደጋገመ፡፡ ቤተሰቧን ለመጨረሻ ጊዜ ለመሰናበት ፈለገችና በግርግሩ ውስጥ እየተሹለከለከች ሮጠች፡፡ ቤተሰቦቿን ስታያቸው ሳታስበው ዕንባዋ አሸነፋት፡፡ ለስንት ሰዓታት ታግላ የገደበችው የዕንባ ጎርፍ በጉንጮቿ ላይ ፈሰሰ፡፡ ከሁሉም ድምፅ በላይ ከፍ ብሎ የእናቷ ድምፅ ተሰማት።

"ፍሬ! ጠንካራ ልጅ ነሽ ብዬ ነበር የማስበው" አሏት፡፡ እነኝህን ቃላት ለማውጣት የቱን ያህል ትግል ማድረግ እንደነበረባቸው የተገነዘችው ቆይታ ቢሆንም ለዛች ቅፅበት ግን ትልቅ ጉልበት ሆናት፡፡ ዓይኖቿን ጠራርጋ ቀና አለች፤ እጆቿን ከፍ አድርጋ አውለበለቻቸው፡፡ እናቷ "እሰይ የኔ ልጅ" ያሏት መሰላት፡፡

ወደ አውቶቡሱ ስትሄድ አብረዋት የሚዘምቱትን ተማሪዎች አየቻቸው፡፡ የሁሉም ዓይኖች ድብልቅልቅ ብለው ቀልተዋል፤ ገና እንባቸውን መግታት ያልሆነላቸውም አሉ፡፡ መኪናው ውስጥ ገባች፡፡ ቤተሰቦቿን ለማየት ጥረት አደረገች ግን አልተሳካላትም፡፡ መኪናው ተንቀሳቀሰ፤ ገና ያልገቡት ዘማቾች መኪናው ውስጥ ለመግባት ተተራመሱ፡፡

መኪናው ሞተሩን አሙቆ ተነሳ። በአውቶቡሱ መስኮቶች አንገታቸውን አውጥተው የመጨረሻ ስንብት ለማድረግ ተረባረቡ ዘማቾቹ፡፡ ድንገት ቤተሰቦቿን ዓየቻቸውና ጮኸች ፍሬሕይወት፤ ቢሰማም ባይሰማም። ጩኸቷ ግን ከፍተኛ ነበር፡፡

"አይዞሽ እማ!" አለች የምትችለውን ያህል በመጮህ፤ ከዚያ ሁሉ ሰው ጩኸት መሀል የራሷ ድምፅ በጆሮዋ አንቃጨለ... መኪናውም ግቢውን ለቆ ወጣ። እንባዋ ገንፍሎ ጉንጮቿን አጠባቸው፣ ዓይኖቿም በእንባዋ ጭጋግ ተሸፈኑ። ከፊቷ ባለው መቀመጫ መደገፊያ ላይ ግንባሯን አሳርፋ እንባዋን ያለገደብ ለቀቀችው። አውቶቡሱ ውስጥ ፀጥታ ሰፈነ። አልፎ አልፎ ግን ዝቅተኛ ስቅስቅታ ይሰማል።

ኤልሳ ትከሻዋን መታ መታ አደረገችኝ ቀና ፍሬሕይወትን ቀና እንድትል አደረገቻት። የደፈረሱ ዓይኖቻቸው ለመጀመሪያ ጊዜ እንድትል አደረገቻት። የደፈረሱ ዓይኖቻቸው ለመጀመሪያ ጊዜ ነበር የተገናኙት። ከኤልሳ ጋር የአንድ ክፍል ተማሪዎች ናቸው።

"የሚበቃን አይመስልሽም?" አለች ኤልሳ ጭፍግግ ባለ ገፅታዋ ላይ ፈገግታ ልትዘራበት እየሞከረች።

"እውነትሽን ነው ኤልሳ ይበቃናል" አለች ፍሬሕይወት የዘረጋችላትን ዳቦ ቆሎ እየዘገነች።

ወጣት መሆን እንዴት ጥሩ ነው። ሁኔታውን ለመለወጥ ብዙ ደቂቃዎች አላስፈለጉም። መኪናው የግብዣ አዳራሽ መሰለ፣ ቆሎ፣ ዳቦቆሎ፣ዳቦ ፣ኩኪስ... ከፊት ወደኋላ፣ ከኋላ ወደፊት እየተመላለሱ መበላት ጀመሩ። ሳቅና ጨዋታው ተሟሟቀ... ጭፈራውም ቀጠለ።

የመጀመሪያው አውቶቡስ ሲቆም ሁሉም ተከታትለው ይቆማሉ። ሁሉም ይወርዳሉ ጥቂት እረፍት ይደረጋል ሌላ አውቶቡስ ላይ ያሉትን ጓደኞቻቸውን ለማግኘት ወዲያ ወዲህ ይተረማመሳሉ። እንዲህ እየተባለ ከቀኑ ሰባት ሰዓት ሲሆን ዝዋይ ለመድረስ ጥቂት ሲቀር የምሳ እረፍት ሆነ። በአካባቢው ያለው ግራር ብቻ ነው። ያገኙትን ነገር ነጠፍ እያደረጉ በግራሮቹ ስር አረፍ አሉ።

ምሳው ዳቦና የታሸገ የቆርቆሮ ምግብ ነው። የቆርቆሮውን ምግብ ዘማቾቹ አልወደዱትም፤ ማጉረምረም በረከተ፤ አዝማቾቹ መደናገጥ ታየባቸው። ዘማቾቹ ግን ከቤታቸው ያመጧቸውን

ደረቅ ምግቦች እያወጡ በሉና የኮዳዎቻቸውን ውሀ እየተጎነጩ ወደመኪናዎቻቸው ገብተው ተቀመጡ፤ እንደገና ጉዞ ሆነ። የከሰዓት በኋላው ሙቀት ጠንከር ያለ ቢሆንም ብዙም አልተቸገሩም፤ በየመንገዱ ባሉ ጣቢያዎች የሚቀሩት ዘማቾች እየቀሩ ሌሎቹ ጉዞ ይቀጥላሉ።

ከምሽቱ አስራ ሁለት ሰዓት ሲሆን እነፍሬሕይወት ጣቢያቸው ደረሱና ሌሎቹን ተሰናብተው ሄዱ። ጣቢያቸው ምዕራብ ዓባያ ትባላለች፤ ለአርባ ምንጭ አርባ አምስት ኪሎ ሜትር ሲቀር የምትገኝ በሙቀቷ የምትታወቅ ከተማ ነች። የአካባቢው ሰው ተሰብስቦ ተቀበላቸው። ፍራሾቻቸው ከአውቶቡሶቹ ላይ እየወረዱ ለጊዜው እንዲያርፉበት በተሰጣቸው ትምህርት ቤት ክፍሎች ውስጥ ተደረደሩ፣ ሻንጣዎቻቸው በየፍራሹ አጠገብ ተቀመጡ። ክፍሎቹ አቧራ ብቻ ናቸው፤ ግራ መጋባት ሆነ። ከዚያ ረጅም ጉዞ በኋላ ሰውነታቸውን ለቅለቅ ቢሉ በጣም ያስፈልግ ነበር ግን ውሀ የለም። የምዕራብ ዓባያ ትልቁ ችግር ውሀ መሆኑን እያስተዛዘኑ ነገሯቸው።

ለሴቶቹ አንድ ክፍል ተለቀቀ። አቧራውን እያረጋገፉ ፍራሾቻቸው ላይ ቁጭ አሉ የክፍሉ አየር በጣም አስጨናቂ ስለሆነ በሩን መዝጋትና መተኛት የማይታሰብ ሆነ። በሩ ለአፍታ ያህል መለስ ቢደረግ የሚሞቱ መሰላቸው።

"ወይኔ እማምዬ እንዴት ነው የሚነጋው" አለችና አንደኛዋ ስቅስቅ አለች። ብዙዎቹ ተከተሏት። ጥቂት ቆየት ብሎ አንድ ሌላ ክፍል ተፈልጎ ከፊሎቹ ወደዛ እንዲሄዱ ተደረገና በመጠኑ ቀለል ያለ ሁኔታ ተፈጥሮ ማደር ተቻለ።

በማግስቱ ከህዝቡ ጋር ትውውቅ ተደረገ። ከተማዋንም ተዘዋውረው ተመለከቷት። ትንሽ መንደር ታህላለች። ሙቀቱ "አይጣል!" የሚያሰኝ ነው። "ምዕራብ ዓባያ'ኮ ወታደሮች ለቅጣት የሚላኩበት ቦታ ነው" የሚል ወሬ በሰፊው ተዛመተ። የአካባቢውን ሕዝብ ከሚያጠቁት በሽታዎች የመጀመሪያውን ደረጃ የሚይዘው ወባ መሆኑን በመስማታቸው የወባ ኪኒን ለመውሰድ ያቅማማ ዘማች ሁሉ ኪኒኑን ከጤና መኮንኑ እየጠየቀ መውሰድ ቀጠለ።

የዘመቻ ጣቢያው ከዋናው መንገድ በሀምሳ ሜትር ብቻ ነው የሚርቀው፡፡ በዚያ መንገድ አውቶቡሶቹ ሲያልፉ ተሳፋሪው እጁን ሳያውለበልብ በጭራሽ አያልፍም፡፡

* * * *

እነሆ ዘማቾቹ ምዕራብ አባያ ከገቡ አንድ ሳምንት ሆነ፤ ብዙዎቹ ገና ምን እንደሚሠሩም አልገባቸውም። እዚያ የሚያቃጥል ክፍል ውስጥ መቀመጥ የሰለቸው ድንጋይ ቢጤ እየፈለገ በየ ግራሩ ስር ተቀምጧል፣ ከፊሉ ወደከተማ ወጥቷል፣ ሌላው ደግሞ እዚያው ክፍል ውስጥ ፍራሹ ላይ ጋደም ብሏል።

ከአዲስ አበባ ወደ አርባምንጭ የሚያልፍ አውቶቡስ ጡሩምባውን በረጅሙ አሰማና ቆመ። በግራሮቹ ጥላ ስር ከተቀመጡት ዘማቾች አንዱ ተነስቶ ወደ አውቶቡሱ ሲሄድ የአውቶቡሱ ረዳት ለመያዝ ያቃተውን የልብስ ማጠቢያ ሳፋ የሚያህል አገልግል ተጋግዘው አወረዱ፤ ሾፌሩ ደግሞ አንድ ፖስታ አቀበሉት ለዘማቹ።

አገልግሉን በመተጋገዝ አምጥተው ማደሪያ ቤቶች መሀል አስቀመጡት፡፡ ዘማች ሁሉ ከያለበት እየመጣ እርስ በእርስ መተያየት ሆነ፡፡ በሁሉም አእምሮ ውስጥ "የዘመቻው ሕግ መጣስ ተጀመረ" የሚል ሃሳብ የሚመላለስ ይመስላል፡፡ መፋጠጥ ሆነ፡፡

የአገልግሉ ባለቤት ሁኔታው አስፈርቷት በፀጥታ ስትመለከት ከቆየች በኋላ ያለ የሌለ ኃይሏን አሰባስባ "ልታግዙኝ አትችሉም?" አለች ጥቂት ወደ አገልግሉ ተራምዳ፡፡

"ወዴት?" አለ አንዱ ዘማች ከወደጥግ በኩል፡፡

"ወደቤታችን ነዋ?" አለች አሁንም አንድ ርምጃ ተራምዳ።

"አይቻልም" የሚል ድምጽ ከወደ መሀል በኩል ተሰማ ሌሎችም በርካታ ድምፆች ተከተሉ፡፡ ልጅቱ በድንጋጤ ወደቦታዋ ተመለሰች፡፡ እንደገና መፋጠጥ ሆነ፡፡ ሰዓታት አለፉ። በሥፍራው

ከነበሩት ዘማቾች መሀል ማንም አልተንቀሳቀሰም፡፡ ምግቡ የተላከላት ዘማችና ጓደኞቿ ግን ወደ ማደሪያ ክፍላቸው ገቡ፡፡ ወደአስራ ሁለት ሰዓት አካባቢ ሲሆን ወደ ከተማ ሄደው የነበሩ ዘማቾች ሁሉ ተመለሱ፡፡

"የምን ስብሰባ ነው?" አለ ወፈር ያለ አስደሳች ድምፅ ያለው አንተነህ። አንተነህ በአጭር ጊዜ ከሁሉም ዘማቾች ጋር መግባባት የቻለ ዘማች ነው።

"ዛሬ አዋጅ ይወጣል" አለ "አይቻልም" ካሉት አንደኛው፡፡ ጉዳዩ እንደአጀማመሩ በቀልድ ማለቅ ግን አልቻለም፡፡ ልጆቹ አመረሩ፤ ፍትፍቱ የተላከላት ልጅና ጓደኞቿም ከክፍላቸው እንዲወጡ ሆነ፡፡

"ስሚ ምንም እንኳ የመደብ ትግል በመሀላችን ልናካሂድ ባንመጣም የመደብ ልዩነቱን የሚያንጸባርቅ ማንኛውንም ነገር እንቃወማለን" አለ አንድ ከአዲስ አበባ ልዑል መኮንን ት/ቤት የመጣ ዘማች፡፡

"ትክክል ነው፡፡ የመጣነው ለገበሬው ቅንጦታችንን ልናስተምረው ሳይሆን ኑሮውን ኖረን ልንደግፈው ይመስለኛል" ሌላው ቀጠለ።

ቃላት ከወዲያና ከወዲህ በተሰነዘረ መጠን ውዝግቡ እየተካረረ ሄደ፡፡ በመጨረሻ በሰለጠነ ሁኔታ በአግባቡና ስርዓት ባለው መልክ ተወያይቶ ጉዳዩን ማቃለል እንደሚያስፈልግ ተወሰነ፡፡ ስብሰባውን የሚመራ ሊቀመንበርና ቃለጉባኤ የሚይዝ ፀሐፊ ተመረጡ፡፡

ስብሰባው ተጀመረ ሀሳቦች ተኸርጎደጎዱ፡፡ አንዱ እጁን አውጥቶ "ሀሳብ" ይላል፣ ሌላው ቀጠል ያደርግና "ሰፕሊመንት" በማለት ይጨምራል፣ "ጥያቄ" የሚለው ደግሞ ይነሳል፡፡ ይሄኛው ሲጨርስ ሌላ ይነሳና "አብጀክሽን" ይቀጥላል..."ሞሽን ሙቭ ይደረግ"..."ሞሽኑን ሰከንድ የምታደርጉ"...ወዘተ እየተባለ ጊዜው ከነፈ፡፡ ለነፍሬሕይወት እየተደረገ ያለው ነገር ብዙም አልገባቸውም። የእራት ሰዓትም አለፈና ምሽቱ መግፋት ጀመረ፡፡

ግራ የተጋባ ሁኔታ ተፈጠረ፤ ማንም ገብቶ መተኛት እንደማይችል ተነገረ፡፡

ለወረዳ ጣቢያው በአዛዥነት የተመደቡት አንድ ሀምሳ አለቃና አንድ መምህር ሁኔታውን ከመከታተል በስተቀር ሊያደርጉ የሚችሉት አልነበራቸውም፡፡ ውይይቱ ለረጅም ሰዓታት ቀጠለና በመጨረሻ ቅንጦትንና ዘማቹን የሚከፋፍል ማንኛውንም ድርጊት የሚያወግዙ ውሳኔዎች ተላልፈው ስብሰባው ተደመደመ፡፡ አገልግሉም ለባለንብረቷ ተፈቀደላት፡፡ አብዛኛው ዘማች ከፍትፍቱ ለመብላት ፈቃደኛ ሳይሆን ቀረና ወደ እራት ሄደ፡፡ ጥቂት ከአዲስ አበባ የዘመቱ ተማሪዎች ብቻ ነበሩ የመጣውን ፍትፍት ለመብላት ወደኋላ የቀሩት በዚህም የተነሳ ተቃውሞውን ካስነሱት ዘማቾች ጋር መቃቃር ተፈጠረ፡፡ ፍሬሕይወት ፍተፍቱን ለመብላት ካልፈቀዱት ጋር ሆነች፡፡

ምንም እንኳ አጋጣሚው በስብሰባ ቢፈታም ያ ዕለት በዘማቹ መሀል የሆነ የሀሳብ መስመር ሳያሰምር አላለፈም፡፡

የዘማቾቹ መኖሪያ በአግባቡ ተሰርቶ ባያልቅም ሰሞኑን በችኮላ ተጠናቆ ት/ቤቱን ለተማሪዎች መልቀቅ ነበረበት፡፡ የተጀመረው ግንባታ ወለሉ በኮንክሪት ተሠርቶ አለፍ አለፍ ብለው በቆሙት አጠናዎች ላይ ሳጠራ ተሸፈነባቸውና ቤት ሆነ፡፡ በርና መስኮቶች ከቆርቆሮ ተሠርተው ተገጠሙ፡፡

ወደአዲሱ ቤት ለመዘዋወር ዝግጅት ተደረገና ዕቃዎቻቸውን አስረው ማጓጓዝ ጀመሩ፡፡ በግልጽና በቃላት አይነገር እንጂ እያንዳንዱ እንቅስቃሴ በአገልግሉ ጉዳይ በተደረገው ስብሰባ ወቅት የተፈጠረውን የሀሳብ መስመር የተከተለ ነው፡፡ በአዲሱ ቤት ቦታ ሲያዝ እንደመጀመሪያው ዕለት እንደተገኘ ሳይሆን እየተመራረጡ ሆነ፡፡ የቡድን ስሜት ነገሰ፤ በጥቃቅኑ ጉዳይ ላይ ሁሉ ግጭቶች ተስተዋሉ፡፡ አንዳንድ ጊዜ እንደቀልድ የተጀመሩ ነገሮች ይካረሩና ፈር ይስታሉ፡፡ ግጭቶቹ አንዳንዴ መደባዊ ይዘት ያላቸው ይመስላሉ፤ ሌላ ጊዜ ደግሞ አካባቢያዊ ይሆኑና በአዲስ አበባ ልጆችና በአካባቢው ልጆች መሀል የተከሰቱ ልዩነቶች ይሆናሉ፡፡

አንዳንድ ዘማቾች ሁኔታውን ለማርገብ ጥረት ሲያደርጉ ይስተዋሉና፤ ሌላ ጊዜ ደግሞ እነርሱ ራሳቸው የግጭቱ ዋና ተዋናይ ሆነው ይገኛሉ፡፡

ያም ሆነ ይህ የዘመቻው ሥራ መጀመር ነበረበት፡፡ ታዲያ ሥራውን በአግባቡ ለመሥራት በዘማቾቹ መሀል ያለው ግጭት መወገድ እጅግ አስፈላጊ ነበር፡፡ የተወሰኑ ዘማቾች ሁኔታውን ለማስተካከል በፈቃደኝነት መንቀሳቀስ ጀመሩ።

አንድ ማታ ስብሰባ ተጠራና ሁሉም ዘማች ከእራት በኋላ በምግብ ቤት ውስጥ እንዲታደም ሆነ፡፡ የስብሰባው አጀንዳ "በመሀላችን የተፈጠረውን ችግር እንዴት መፍታት እንችላለን?" የሚል ነበር፡፡

እስከ እኩለ ሌሊት ድረስ ስብሰባው ቀጠለ፡፡ አንዳንዴ ወደባሰ መካረር ሲሄድ፤ እንደገና ሲለዝብ...ደግሞ እንደገና አንዱ በሚሰነዝረው አስተያየት ነገሩ ጥሬ ሆኖ ወደ ፀብ ሲመለስ...በመጨረሻ ከስምምነት ላይ ተደረሰና ሂስና ግለሂስ የዘማቹ ባህል እንዲሆን ተወስኖ ስብሰባው በደስታ ተጠናቀቀ፡፡

የዘመቻው ሥራ ተጀመረ፡፡ በቡድን ተከፋፈሉ በተለያየ አቅጣጫ ተሰማርተው መዋል የየዕለት ተግባራቸው ሆነ፡፡ ገበሬ ማህበራት ማደራጀት፣ መሠረተ ትምህርት ማስተማር፣ የገበያ ቦታና መንገዶችን መሥራት... የዘማቹ ኃይል ሙሉ በሙሉ ሥራ ላይ ዋለ፡፡ በየዕለቱ ማታ ከእራት በኋላ ለአጠቃላይ ጉባኤ የየቡድኑን ሥራ ሪፖርት ማቅረብ፣ ባጋጠሙ ችግሮች ላይ መወያየትና ለተጣዩ ቀን ሥራ መዘጋጀት የየዕለቱ ተግባራት ሆኑ፡፡ ዘመቻ ጣቢያው ሕይወት ዘራ። እንደሥራ ምን መልካም ነገር አለ?

በአጋጣሚ ፍሬሕይወት እና አንተነህ የአንድ ቡድን አባላት ሆኑ፡፡ አንተነህ ለንግግር የተፈጠረ ይመስላል፡፡ ሲናገር ልዩ የሆነ የስበት ኃይል አለው፡፡ ድምጹ ወፍራምና ልዝብ፣ ንግግሩ ረጋ ያለ ቢሆንም እንደንግግሩ ይዘት ድምጹን ከፍና ዝቅ ሲያደርገው

የአድማጩን ስሜት ይገዛል፡፡ ስሜትን ይኮረኩርና በውስጥ ያለውን ሁሉ ለመናገር ያነሳሳል፡፡

ፍሬሕይወት ከሥራ በኋላ ለሚደረጉት ስብሰባዎች ልዩ ፍቅር እያደረባት መጣ፡፡ ከእነዚያ ስብሰባዎች ብዙ የማታውቃቸውን ነገሮች ተምራለች፡፡ ስለ መሬት ላራሹ፣ ስለተማሪዎች ንቅናቄ፣ ስለሕዝባዊ መንግሥት፣ ስለ ሩሲያና ቻይና አብዮቶች፣... በነዚያ ስብሰባዎች ምን የማይነሳ ነገር አለ፡፡ፍሬሕይወትን ግርም ይላታል ።

በጣም ይገርማት የነበረው ደግሞ አንተነህ ለገበሬዎቹ ስለ እነዚህ ሁሉ በሚገባቸው ቋንቋ መግለጽ መቻሉና አንዳንድ ገበሬዎች የሚሰጧቸው አስተያየቶች ብስለት ነው፡፡

አንተነህ ስለጭቆና ሲናገር ተመስጠው በጣም ይደንቃል፡፡ ስለመደብ አፈጣጠር፣ ማህበረሰብ በመደብ ከተከፋፈለ በኋላ ስላለው የገዥና ተገዥ፣ የጨቋኝና ተጨቋኝ ግንኙነት ሲያስረዳ እርሱ ራሱ በዚያ ሕይወት ውስጥ ያለፈ ነው የሚመስለው፡፡ ስለ ባላባታዊው ስርዓት፣ የፖለቲካ ፣የኢኮኖሚና ማህበራዊ ሁኔታ ሲተነትን ብዙዎቹ ገበሬዎች በተመስጦ እስከማልቀስም ይደርሳሉ፡፡ "መሬት ላራሹ!" በማለት የኢትዮጲያ ተማሪዎች ለስንት ዓመታት እንደታገሉ ሲገልጽ የደም ስሮቹ ሁሉ በስሜት ይወጠራሉ፡፡

በንግግሮቹ ሁሉ መሀል ደርግ የሕዝቡን ትግል እንዳኮላሸ ሳይገልጽና ለሕዝባዊ መንግሥት መታገል እንደሚያስፈልግ ጣል ሳያደርግ አያልፍም፡፡ ገበሬዎቹ አንተነህን በጣም ይወዱታል፤ ፍሬሕይወትም ብትሆን እያደር ለእርሱ ያላት አድናቆት እየጨመረ ሄዷል፡፡ እንዲያውም ዘመቻውን እንድትወደው ያደረጋት ከእርሱ ጋር አንድ ቡድን መመደቧ ይመስላታል፡፡

አንተነህ ከቁምነገረኛነቱና ከፖለቲካ ውይይቶች ውጭ በጣም ተጫዋችና ቀልድ አዋቂ፤ ሩህሩህና ተንከባካቢም ነው፡፡ አብረውት ለሥራ ለተመደቡት ሁሉ የሚያደርገው እንክብካቤ በቡድን

መሪነቱ ያለበትን ኃላፊነት ከመወጣት አኳያ ብቻ ሳይሆን ተፈጥሮአዊም ነው፡፡

ለሴቶች ልዩ አክብሮት አለው፡፡ "አረፍ በሉ ይደክማችኋል፣ ውሀ ጠጡ ይጠማችኋል..." ከማለት ባሻገር ዘማች ሴቶች ከሴት አርሶ አደሮች ጋር ሊኖራቸው የሚገባውን ግንኙነትና ሊሰጡ የሚገባቸውን ትምህርት ከመግለፅ ወደኋላ ብሎ አያውቅም፡፡ እንዲያነቡ ማበረታታት፣ የሚነበቡ መጻሕፍትን መስጠት፣ በስብሰባ ላይ ያላቸው ተሳትፎ እንዲጎለብት ዕድሉን ማመቻቸት የዘወትር ተግባሩ ነው፡፡

ፍሬሕይወት ሳታስበው በፖለቲካ መሳብ ጀመረች፡፡ አንተነህ የሚያመጣቸውን መጻሕፍት በማንበብ ሌሊቱን ማገባደድ ለመደባት፡፡ ትናንሾቹን የማኦ ሴቱንግ መጻሕፍት በጣም ወደደቻቸው፡፡ አንተነህ ለእያንዳንዱ የሥራ እንቅስቃሴ ማጣቀሻ መጽሐፍ አለው፡፡ የአንተነህን ፈለግ ተከተልችና ፖለቲካ መጻሕፍት አንባቢነቷ በጣም ጨመረ፤ ፖለቲካም እያደር ስሜት እየሰጣት ሄደ፡፡ የምታነባቸውን መጻሕፍት የመያዝ ፍጥነቷና የተረዳችውን የመግለፅ ችሎታዋ ደግሞ አንተነህን ሲያስደስተው ተመለከተች፡፡ ከአንተነህ ጋር በጣም ተቀራረቡ:: አንዳንዴ እንደ ታላቅ ወንድም ታየዋለች:: ሲንከባከባት፣ ሲያስብላት፤ በልጅነቷ ሲያዝንላት ተፈጥሮው ይደንቃታል፡፡

አንድ ቀን አንተነህ የሚመራው ቡድን ራቅ ወዳለ ሥፍራ ለሥራ ወጣ፤ ውሎአቸው አድካሚ ነበር፡፡ ሲመለሱ የቡድኑ አባላት ሦስትም ሁለትም እየሆኑ ሄዱ፡፡ ፍሬሕይወት በጣም ስለደከማት ከሌሎቹ እኩል መራመድ አልሆንልሽ አላት፡፡ ብዙዎቹ የቡድን አባላት በጨዋታ ተመስጠው ድካሟን አላስተዋሉላትም፡፡ ቀስ በቀስ ወደኋላ ቀረች፤ አንተነህ ብቻ ነበር መድከሟን ያስተዋለው፤ እናም እንድታርፍ ጠየቃት፡፡ ጥላው ስር ካለው መስከ ላይ ተቀመጠች ውሀ እንድትጠጣ ኮዳውን ሰጣት፡፡ የኮዳው ውሀ ግን ለብ ያለ ነው፡፡ በውሀው አፏን ተጉመጥምጣ መለሰችለት፡፡

"እንሂድ አይደል?" አለችው ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ።

"ለምን ትንሽ አታርፊም?" አላት ሳሩ ላይ ጋደም እያለ፤ አልመለሰችለትም፡፡

"ይበቃኛል እንሂድ" አለችው ተነስታ መንገድ እየጀመረች፡፡ አንተነህም ተከተላት፤ ከፊት ሆና ጥቂት እንደተራመዱ የረገጠችው ድንጋይ ተፈንቅሎ ጣላት፡፡ አንተነህ በሚገርም ፍጥነት አነሳት። ወዲያውኑ ደግሞ በሳቅ ፍርስ አለ፡፡

"አሁን መውደቅ ይህን ያህል ያስቃል?" አለችው በሳቁ እየተናደደች።

"ይቅርታ አናደድኩሽ? ለምን እንደሆነ ሳላውቀው ሰው ሲወድቅ በጣም ያስቀኛል" አላት እየሳቀ አንገቷን አቀፍ አድርጎ፡፡ አንገቷን ሲያቅፋት የሆነ ነገር ውርር አደረጋት፤ ደነገጠች፡፡ በአቧራ የተበላሸውን ሱሪዋን አራገፈላት፤ የተጋጋጠ እጇን አሻሸላት፡፡

"ተጎዳሽ?" አላት ደግሞ ትከሻዋን ያዝ አድርጎ።

"አ...አይ አልጎዳኝም" አለች፡፡ ምላሷ ተያያዘ፡፡ ምን እንደነካት ግራ ገባት። እጁ ትከሻዋ ላይ ሲያርፍ የተሰማት ስሜት አስደነገጣት፡፡ እንዳያውቅባት ጥረት አደረገች፡፡

በደካማነቷ እያሾፈባት፤ በአወዳደቋ ሲቀልድባት ትከሻዋን እንዳቀፋት ነበር ዘመቻ ጣቢያ የደረሱት፡፡ ብቻቸውን ወደኋላ የመቅረታቸው አጋጣሚ በሌሎች አመለካከት ጥርጣሬ መፍጠሩን ለመረዳት ጊዜ አልወሰደባትም ነበርና በራሷ ተናደደች፡፡ ማታ እንደወትሮው እንቅልፍ አልወሰዳትም፤ ብቻ አንተነህን በየደቂቃው ታስበዋለች፡፡ ባሰበችው ቁጥር ደግሞ ትደነግጣለች፤ ትከሻዋ ላይ የነበረው ክንዱ እየተሰማት ተቸገረች፡፡

ሁኔታዋ አላማራትም። ድንገት ለምለም ድቅን አለችባት፡፡ ለምለም በዕድሜ ጥቂት ብትበልጣትም አብሮ አደጎች ነበሩ፡፡ ሚኒስትሪ አልፊው የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት እንደጀመሩ ነበር ለምለም ጭንቀቷን የነገረቻት፡፡

"ፍርዬ እኔ ይህንን ሰውዬ ሳልወደው አልቀረሁም" አለቻት ለምለም በጭንቀት።

"የቱን ሰውዬ ለምለም?" አለች ፍሬሕይወት ጥርጣሬዋን እያሰበች።

"የአማርኛ አስተማሪያችንን"

"ሊሆን አይችልም! በፍፁም መሆንም የለበትም" አለቻት በቁጣ። ለምለም ላይ በተመለከተቻቸው ሁኔታዎች ጥርጣሬ ቢያድርባትም ነገሩን ለማንሳት ድፍረት አጥታ ነበር ዝም ብላ የቆየችው፤ እናም ዕውነቱን ስታውቅ ዝም ብላ ማለፍ አልቻለችምና ፍሬሕይወት ተቆጣች።

"ሆኗል ፍርዬ ምንም ማድረግ አልቻልኩም" አለችና ማልቀስ ጀመረች ለምለም፡፡ ፍሬሕይወት ግራ ተጋባች።

ለምለምና ፍሬሕይወት የሚደባበቁት ነገር አልነበራቸውም፡፡ ጓደኝነታቸው በአካባቢያቸው እንደምሳሌ የሚጠቀስ ነበር፡፡ በትምህርታቸውም ብርቱዎች ስለነበሩ "ምነው ሁሉም ልጅ እንደነርሱ በሆነ" የሚባልላቸው ነበሩ፡፡

"ጠተው ትችያለሽ ለምለም! ዕድሜያችን ገና ነው ዛሬ ለፍቅር ቦታ ልንሰጥ የሚገባን አይመስለኝም፡፡ ለእርሱ የሚሆን ጊዜ ወደፊት ይኖረናል፤ ለትምህርታችን ግን ያለን ጊዜ አሁን ነው አንዴ ካለፈና ከተጨናገፈ ተመልሶ ላይገኝም ይችላል፡፡ ደግሞስ እማማን አታስቢም! አንቺን እኮ ነው በጉጉት የሚጠብቁት" ነበር ያለቻት፡፡

"ያልሽኝን ሁሉ አላጣሁትም ፍርዬ! የወደድኩትም ፈልጌ አይደለም፡፡ ምን ብዬ ልንገርሽ? እንዴትስ ስሜቴ ሊሰማሽ ይችላል?..." አለች ለምለም ጭንቀትዋን ስታካፍላት ፍሬሕይወት አልረዳ ስላለቻት፡፡

የአማርኛ ክፍለጊዜ ሲደርስ ለምለም ለየት ያለ ሁኔታ ይታይባታል፡፡ ትቁነጠነጣለች ፈገግ፣ ኮስተር ያደርጋታል፡፡ የአማርኛ አስተማሪያቸው ደልደል ያለ ወንዳወንድ ቁመና ቢኖረውም እዚህ ጋር ተብሎ የሚጠቀስ መልክ የለውም፡፡ ለለምለም ግን እንደእርሱ መልከመልካም ተፈጥሮ የሚያውቅ አይመስላትም፡፡ ሁኔታዋ በጣም ይገርማታል ፍሬሕይወት፡፡

የክፍል ተማሪዎች በሙሉ የለምለምን ሁኔታ አውቀው ሹክሹክታና መጠቃቀስ ሲበዛ ፍሬሕይወት በጣም ነበር የተናደችው፡፡ እናም "ለምለም ይህን ነገር መተው አለብሽ፡፡ እስኪ ተመልከች፤ በአማርኛ ክፍለ ጊዜ ልጆቹ ሁሉ ትምህርቱን ሳይሆን የሚከታተሉት አንቺን ነው፡፡..." ለምለም አላስጨረሰቻትም፤

"የራሳቸው ጉዳይ! አስፈላጊ ከሆነ ፊታቸው ቆሜ እንደምወደው ልነግራቸው እችላለሁ፡፡ እኔን የጨነቀኝ እንዴት አድርጌ መውደዴን ልነግረው እንደምችል ነው፡፡" አለችና እቅጩን አሳወቀቻት፡፡ አጋጣሚው ለለምለም አልሰመረላትም። የአማርኛ መምህራቸው ቀልብ ያረፈው ሌላ ተማሪ ላይ ሆነ፡፡

ቀስ በቀስ ለምለምና ትምህርት ተራራቁ፡፡ የማይጨበጥ ፍቅር እሹሩሩ ስትል ትምህርት አመለጠ፡፡ ዘጠነኛ ክፍል ወደቀች፤ ዳግመኛም ትምህርት የደረሰበት ላትደርስ የማለች ይመስል ትምህርቱን እርግፍ አድርጋ ተወችውና ቤት መዋል ጀመረች፡፡

ፍሬሕይወት ሳታስበው ልቧን ጨነቃት። ከተኛችበት ተነስታ ተቀመጠች፡፡ በፍራሾቻቸው ላይ ተኝተው በእንቅልፍ ዓለም ውስጥ ያሉትን ጓደኞቿን ስታያቸው ቀናች፡፡ "በፍጹም! በለምለም ላይ ያየሁት አጋጣሚ በእኔ ላይ እንዲደገም አልፈቅድም" አለች ለራሷ፡፡ እንቅልፍ እንዲወስዳት ለመሞከር ተመልሳ ተኛች፤ ግን እንቅልፍ ሊመጣ አልቻለም፡፡ ይልቁንም ሂዋንን በዓይነህሊናዋ አየቻት፡፡

ሂዋን በጣም ዘናጭ ልጅ ነች፤ የጠይም ቆንጆ! ዘለግ ያለና ለሱሪ የሚመች ቁመና አላት፡፡ ተጫዋች ነች፤ የማይወዳትና "ሂዊ"

የማይላት ዘማች የለም፡፡ መዝፈን መጨፈርና መዝናናት ትወዳለች፡፡ አትጨነቅ፣ አታዝን፣ ልክ እንደ ታላቅ እህት ሌላው ሲከፋው የምታፅናና እርሷ ነች፡፡ ፍሬሕይወትም ብትሆን በጣም ትወዳታለች፤ ከገፅታዋ ላይ ጠፍቶ የማያውቀው ፈገግታዋ በጣም ያስደስታታል፡፡ ሂዋን የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ሁለተኛ ዓመት ተማሪ ነች፡፡ አብዛኛውን የእረፍት ቀናት ሂዋንና አንተነህ ከምግብ ቤቱ በስተጀርባ ብቻቸውን ተቀምጠው አንገቷን ትከሻው ላይ ደገፍ አድርጋ፤ አንዳንዴም ጭኑ ላይ ጋደም ብላ ሲጫወቱ አገኘሚታል፡፡ "ታድላ" ትላለች ደግሞ ሳታስበው፡፡

ያን ማታ የቱን ያህል ከራሷ ጋር እንደታገለች ስታስበው ይገርማታል፡፡ በመጨረሻ ሀሳቧን ወደሌላ ለመውሰድ ቻለች፡፡ እናቷን አሰበች፤ እነርሱን ለማሳደግ ውሎዋቸውን ከጠላ አተላ ጋር ያደረጉት እናቷ ድቅን አሉባት። ታናናሽ ወንድሞቿና እህቷ፣ ትምህርቷ...ወደፊት የሚጠብቃትን ኃላፊነት አሰበችውና ራሷን ታዘበች። ስንት ቅድሚያ ሊሰጠው የሚገባው ጉዳይ እያለ ለፍቅር በመጨነቋ ተበሳጨች፡፡

ሁሉን ያስከተለባት ይሄ ዘመቻ አልቆላት ተገላግላ፤ ወደ ቤቷ ተመልሳ፤ ከምትወደው ትምህርት ጋር ተገናኝታ... በቃ ከዛ በኋላ ያሰበችው ሁሉ ተሳክቶ፤ እናቷን እፎይ ካሰኘቻቸው በኋላ... ያን ጊዜ ስለፍቅር ለማሰብ ትችላለች። አሁን ግን አያስፈልጋትም!

"ከአንተነህ ጋር አንድ ቡድን ውስጥ ባንመደብ ምን ነበረበት?" አለች ደግሞ ወዲያውኑ በሀሳቧ።

* * * *

ዘመቻው ገና ስድስት ወራት ሳያስቆጥር የገበሬ ማህበራት ተጠናክረው መንቀሳቀስ ጀመሩ፡፡ ፖለቲካዊ እንቅስቃሴው እየተጠናከረ፣ የመደብ ትግሉም እየተካረረ ሄደ። አርሶ አደሩ "የመሬት ላራሹን" አዋጅ ተግባራዊ ለማድረግና መብቱን ለማስከበር አልፎ አልፎ ባለመሬት ከነበሩ ባላባቶች ጋር የሚያደርገው ግጭት ግን እያሳሰበ መጣ፡፡

አንዳንዶቹ የገበሬ ማህበራት በጣም ጠንካሮች ሆኑ። መሪዎቻቸው ፖለቲካውንና ኢኮኖሚውን እኩል ማስኬድ በሚገባ ተሳክቶላቸዋል። በመሆኑም "በየአደባባዩ ወሬውን ሲያቀልጥ መሬቱ ጾሙን ያድር የለ፤ ከዛ አዳሜ ያገኛታል!" እያሉ ስለ ገበሬው አወዳደቅ የሚያወሩትን ባላባቶች አሳፍሯል። አንዳንዶቹ ባላባቶች በዚህ በጣም ይናደዳሉ፤ ገበሬዎቹ የተሻለ ኑሮ ከኖሩ የቀድሞውን ሥርዓት የበለጠ እንደሚጠሉ፤ እግዚአብሔርም የማስተዳደርን ሥራ ለንጉሳዊው አገዛዝ አንጡራ ሀብትነት እንዳልሰጠ ማረጋገጫ እንደሚሆን በማሰብ ለማደናቀፍ የተቻላቸውን ያህል ይጥራሉ።

ገበሬዎቹ በበኩላቸው "ለመብታችን መታገል ይኖርብናል፡፡ መንግስት ባያግዘንም የባላባቶቹን ትጥቅ ራሳችን እናስፈታለን! በሰላም ለመኖር ሌላ ምርጫ የለም" አሉ ዘማቾቹ:: የገበሬው ትግል መገታት እንደሌለበት ያስባሉ፤ እምነታቸው ከሆነ ያለምንም ማወላወል እስከመጨረሻው መዝለቅ እንደሚገባቸው ያምናሉ፡፡ መስዋዕትነት የሚያስከፍል ቢሆን እንኳ ማፈግፈግ እንደማይገባ ተነጋግረዋል፡፡

"በጭራሽ አናፈገፍግም! በወንድሞቻችሁ እና በእህቶቻችሁ ደም ያገኘነው መሬታችንን ለማንም አሳልፈን ለመስጠት አንሻም፡፡" አሉ ገበሬዎቹ፡፡ ገበሬዎቹ የባላባቶቹን አቅም ለማዳከምና ራሳቸውን ከጥቃት ለመከላከል እርምጃ መውሰድ እንደሚገባ ተማመኑ። በአካባቢው የሚኖሩና ትጥቅ ያላቸው ባላባቶች ትጥቅ እንዲፈቱ ለመጠየቅ ሁሉም ማህበራት በተመሳሳይ ቀንና ሰዓት ስብሰባ እንዲጠሩ ተወሰነ፡፡

አንተነህ እና ሄዋን በአጠቃላይ ሁኔታው ላይ ለመነጋገር መገናኘት ነበረባቸው። ከምግብ ቤቱ ጀርባ በግራሩ ጥላ ስር ተቀመጡ፤ እንደተለመደው አንተነህ እግሮቹን ዘርግቶና ሄዋን ጋደም ብላበት ነበር የሚነጋገሩት።

ስብሰባውን በብልሀት መምራት እንደሚያስፈልግና በዚህ አጋጣሚ ደግሞ ዘማቹን መቀስቀስ እንደሚያስፈልግ፤ በተቻለ መጠን አባል ሊሆኑ የሚችሉ ዘማቾችን ማቅረብ እንደሚያስፈልግ ተነጋገሩ።

ሄዋን ድንገት ቀና ስትል ፍሬሕይወትን አየቻት፤ ፍሬሕይወት ወደእነርሱ ላለመመልከት እየጣረች መሆኗን ተረድታለች። "ምስኪን! ይህን ግዜ እኮ እርሷ የምታስበው ሌላ ይሆናል" አለች ለራሷ። ሄዋን በበኩሏ አንተነህ ለፍሬሕይወት ያለውን ስሜት ብዙ ጊዜ ታዝባለች። እናም ያደረገችውን ነገር እያስታወሰች "ይህን ጊዜ እኮ!" በማለት ትቆጫለች ሄዋን።

አንተነህና ሄዋን የሚተዋወቁት ዩኒቨርሲቲ ነው። አንተነህ ከብዙዎቹ ሴቶች ጋር የሚግባባው በቀላሉ ስለሆነ ብዙዎች ወንዶች ጓደኞቹ ይቀኑበታል። እናም ከሄዋን ጋር ለመግባባት ጊዜ አልወሰደባቸውም፤ ብዙም ሳይቆዩ ነበር የፍቅር ጥያቄ ያቀረበላት። ሄዋን ደነገጠች፤ እናም ሳታመነታ እንኳን ወዲያውኑ መልስ ሰጠችው።

"አልችልም" አለችው ልክ እንደእርሱ ጥያቄ ቀለል አድርጋ።

"ለምን?" አላት። ለመልሱ ንግግር አላስፈለጋትም፤ ቦርሳዋን ከፈት አደረገችና ፎቶግራፍ አውጥታ ሰጠችው። ፎቶው ላይ አንድ ወጣት ለሄዋን ቀለበት ሲያደርግላት ይታያል፤ ወጣቱ በቁመቱ ከሄዋን አነስ ያለ፣ ፀጉሩ ከግንባሩ ገባ ብሎ ወደኋላ ያፈገፈገ ነው። ሁለቱም ከልባቸው የሚስቁ ይመስላሉ።

"እጮኛ አለኝ ለማለት ነው?" አላት ፎቶውን እየመለሰላት።

"ምነው አንመስልም?" አለችው ጥያቄውን በጥያቄ እየመለሰች።

"መልክም ጋብቻ!" አላትና ትቷት ሄደ።

የፍቅር ጥያቄው ያለመሳካት ከመግባባት አላገደውም። አንተነህ በዚህ ፀባዩ በጣም ይታወቃል፤ መልሶ አልጠየቃትም፤ አልተለወጠባትም። እንደወትሮአቸው ጓደኝነታቸውን ቀጠሉ።

ብዙም ሳይቆይ አንተነህ አዘውትሮ ከጊቢ መውጣት ሲያከታትል ጉራ መጋባት ጀመረች። ልትጠይቀው ብትፈልግም መድፈር አልቻለችም፤ በውስጧ እየተብሰለሰለች ጊዜው ነጎደ። አንድ ቀን ግን ለጥያቄዋ

መልስ ሰጣት። አንተነህን ከአንዷት ልጅ ጋር እዚያው ጊቢ ውስጥ አገኘችው።

"ጓደኛዬ ናት፤ የስድስት ኪሎ ተማሪ ነች" አላት ሄዋንን በቀላሉ። ሄዋን ገጽታ ላይ ድንጋጤ ተመለከተ። አንተነህና ጓደኛው ሄዋንን እዚያው ጊቢ ውስጥ ትተዋት ሄዱ።

በሚቀጥለው ቀን ሄዋንን ክፍል ሲያገኛት "ትናንት ምን ነበር ያስደነገጠሽ?" ብሎ ጠየቃት። በጣም ከሚገርማት ባህሪው ምንም የሚያስጨንቀው ነገር ያለመኖሩ ነው፤ ያልገባው ነገር ካለ መጠየቅ፣ ቅሬታ ከተሰማው ስሜቱን መግለጽ፤ መልካም ነገር ሲመለከት ማድነቅ... ብቻ በሆዱ የሚያሳድረው ነገር የለውም አንተነህ።

"አንተ እርሷ እያለች ነው እኔን የጠየቅኸኝ?" አለችው በትዝብት ዓይነት።

"አንቺ እምቢ ስትይኝ ምን ማድረግ ነበረብኝ? በዚያው ሰሞን በአጋጣሚ ኬኔዲ ላይብረሪ ስሄድ ተገናኘን። ጓደኛ እንድትኖረኝ እፈልግ ነበርና ተከታተልኳት፤ ብዙ መመዘኛዎቼን አሟላች፤ ጠየቅኳት እሺ አለችኝ፤ በቃ ጓደኝነታችን ቀጠለ" አላት በቀላሉ።

ሄዋን ለደቂቃዎች ዝም አለች፤ ሰዓቷን ተመለከተችና "በል እንግባ አስተማሪ መምጫው ደርሷል" አለችው። ሁኔታዋ የሆነ መልእክት እንዳስተላለፈ ቢገባትም አንተነህ ምንም እንዲጠይቃት አልፈለገችም፤ ቀድም አለችና ወደክፍል ገባች።

ክፍለጊዜው እንዳለቀ አስተማሪው ዕቃዎቹን ሰብስቦ እስኪወጣ አላስቻለውም።

"ግልጽ አድርገሽ እንድትነግሪኝ እፈልጋለሁ፤ የሆነ ነገር በውስጥሽ እንዳለ ተሰምቶኛል" አላት ደብተሩን እያጠፈ።

"በቃ በኋላ እነግርሀለሁ" አለችው።

"ቀጠሮ አያስፈልግም፤ ታውቂኛለሽ፤ ሀሳብ ይዤ መማር አልችልም" አላት ኮስትር ብሎ።

"ውጋት እኮ ነህ አንተነህ፤ አሁን ምንም የማይጠቅም ነገር ብትሰማው ባትሰማው ምን ያደርግልሀል?" አለችው።

"የፈለገውም ቢሆን መስማት አለብኝ" አላት።

"ሌላ ምን መስሎህ ነው እኔ በአንተ እንዲህ እየታማሁ ጓደኛህን ስታስተዋውቀኝ ገርሞኝ ነው" አለችው

"ታዲያ ምን አስጨነቀሽ፤ አለመሆኑን መንገር ለማያምኑሽ ደግሞ ያንን ፎቶ ማሳየት፤ በቃ ከዚያ በኋላ ይተውታል" አላት ነገሩን አቅልሎት።

ለሄዋን ግን ቀላል አልነበረም። ሄዋን የተደላደለ ኑሮ ያለው በወቅቱም ጥቂቶች ብቻ የሚታደሉት የተማረ ቤተሰብ አላት፤ አስተዳደጓ የቅንጦት የሚባል ዓይነት ሲሆን ሲያዩአት የምታሳሳ የጠይም ቆንጆ ነች። ገና ከልጅነቷ ጀምሮ የወንዶች የፍቅር ጥያቄ ቢያስቸግራት ትምህርቷን እንዳያደናቅፍባት ሰግታ መላ መታች፤ አስራሁለተኛ ክፍል ስትገባ ነው ያሰበችው፤ ይህንኑ ለአክስቷ ልጅ አማከረችው፤ እርሱም ተስማማላትና ፎቶ ቤት ሄደው ያንን ገና ወንዶች ጥያቄ ሲያነሱ የምታስፈራራበትን ፎቶ ተነሱ።

የብዙ ወንዶችን የፍቅር ጥያቄ ለመመለስ እንዲጠቅማት የቀየሰችው ዘዴ አሁን ግን አልጠቀማትም። በዚሁ መንድ ተጠቅማ እንዲርቋት ያደረገቻቸውን ወንዶች አስታወሰች፤ ማንም የሚቆጫት አልነበረም፤ ዘዴውን ፍቱን ሆኖ ስላገኘችው ነበር ለአንተነህም የተጠቀመችበት። አንተነህ ግን በመልሷ በርግጎ አልራቃትም፤ ለፍቅር ጥያቄው የሰጠችውን መልስ ተቀብሎ በጓደኝነቱ ቀጠለ። ተግባቡ፤ ባህሪውንና መላ ስብእናውን ወደደችለት።

"ግን በቶሎ መሆኑ እንዴት ጥሩ ነው" አለች ለራሷ፤ ብዙ ከመዝለቋ በፊት ሁኔታውን ማወቋን ወደደችው። ሃሳቧንና ስሜቷን ሰብስባ ለማድረግ ይመቻታል።

“ግን አንተ ምን ዓይነት ልጅ ነህ?” አለችው አንተነህን ከሀሳቧ መለስ ስትል።

“ምን አደረግሁ?” አላት

“አንድ ጊዜ ጠይቀህ እርግፍ አድርገህ መተው አለብህ እንዴ?” ሳቋ ቀደማት።

“የሰው እጮኛ ለመቀማት ማስቸገር ነበረብኝ ማለት ነው?”

ሁሉንም ነገረችው፤ ስትነግረው ነገሩን ለማቅለል የተቻላትን ሁሉ ሞከረች። ሁለቱም ሆዳቸውን ይዘው በሳቅ ፍርስ አሉ፤ ጓደኞቻቸው ከርቀት እያዩዋቸው እስኪታዘቧቸው ድረስ።

“በፍጹም ያልጠበቅሁት ነገር ነው፤ ከአንቺ ይህንን አልጠበቅሁም፤ ተናግረሽ ልታሳምኚኝ የምትችይ ሰው እንዲህ ዓይነት ዘዴ ትጠቀሚያለሽ ብዬ አልገመትኩም”

“ጭቅጭቅ ሰልችት ቢለኝ እኮ ነው”

“ቢያንስ ከዚህ በኋላ መተው አለብሽ” አላት።

ለሂዋን የወንድ ጓደኛ ማግኘት ቀላል ቢሆንም፤ ፍቅረኛዋን ለአንተነህ ብታስተዋውቀውም፤ ከአንተነህ ጋር አብረው ለመሆን ያለመታደላቸው ሁሌም ይቆጫታል።

“ወዴት ጠፋሽ?” አላት አንተነህ በሀሳብ አብራው እንዳልነበረች ተመልክቶ።

“የትም!” አለችው ከተንተራሰችው እግሩ ላይ እየተነሳች።

* * * *

ትጥቅ የማስፈታቱ ጥያቄ በተባለው ቀን ስብሰባ ተካሂደና ተከናወነ፤ ባላባቶቹ ያለምንም ተቃውሞ "እኛ በሰላም አብረን መኖር እንፈልጋለን" በማለት መሣሪያዎቻቸውን እምጥተው ለየገበሬ ማህበራቱ አስረከቡ፡፡ በሰላም አብሮ መኖር እንደሚቻል፤ ባላባቶቹ ፈቃዳቸው ከሆነ በመከባበር ከሕዝቡ ጋር ቢኖሩ የሁሉም ደስታ እንደሆነ ተነግሮ ስብሰባዎቹ ተጠናቀቁ፡፡

ከዚህ ስብሰባ ወደዘመቻ ጣቢያ በመመለስ ላይ እያሉ “ምናልባትም ችግር ሊፈጠር ይችል ይሆናል” አለ አንተነህ።

“ለምን?” አሉት ብዙዎቹ።

“መንግሥት ጥርት ያለ አቋም የለውም። በውስጡ ካሉትም ሰዎች ውስጥ የፊውዳሉን ሥርዓት የሚደግፉ ይገኙባቸዋል። ዕድሉ ካጋጠማቸው የገበሬውን ርምጃ ከማደናቀፍ ወደኋላ አይሉም። ለዚህ ነው የገበሬዎቹ መሪዎች ጠንቃቃና ጠንካራ መሆን የሚጠበቅባቸው” አላቸው። ሁሉም በዝምታ አደመጡት።

ጥቂት እንደሄዱ አንተነህ ፍሬሕይወትን ወደኋላ አስቀራትና "ጣቢያ ስንደርስ አንድ ዕቃ እንድታስቀምጭልኝ እሰጥሻለሁ" አላት።

"ምንድነው?" ብላ ጠየቀችው።

"ምን እንደሆነ ሌላ ጊዜ እነግርሻለሁ፤ ለአሁን ግን ሰው በቀላሉ የማያየው ቦታ ታስቀምጭዋለሽ" አላት።

ምን እንደሆነ ባታውቅም "እሺ" አለችው ሳታቅማማ።

"ገታ ከእራት በኋላ ወደስብሰባ ከመግባታቸው በፊት አንተነህ ጠራት፡፡ የተጠቀለለ ነገር በእጁ ይዟል፡፡ "ከልብሶችሽ ስር ሻንጣሽ ውስጥ አስቀምጪው" አላት ወደጆሮዋ ተጠግቶ፤ ጥቅሉ ከበድ ያለ ነው፡፡

"ምን ይሆን?" የሚለው ጥያቄ በአእምሮዋ እየተመላለሰ ቢሆንም አንተነህ በነገራት ዓይነት አስቀምጣ ተመለሰች፡፡ በፍሬሕይወትና በአንተነህ መሀል እየተፈጠረ ያለውን ግንኙነት በጥርጣሬ ዓይን የሚመለከቱት ዘማቾች እየተበራከቱ መሄዳቸውን ሁለቱም በሚገባ ተገንዝበዋል፡፡ አንተነህ የበለጠ ይቀርባታል፣ ያቅፋታል፣ ብዙውን ጊዜ አብረው እንዲሆኑ ያደርጋል፡፡ እርሷ ደግሞ ግራ ይገባታል፡፡

ከአንድ ሳምንት በኋላ ያስቀመጠችለትን ዕቃ እንድትሰጠው ጠየቃትና አመጣችለት፡፡ ዕቃውን ወደመኝታ ክፍሉ ይዞ ገብቶ ሲመለስ "አንድ ነገር እሰጥሻለሁ" አላት ደግሞ ለእግር ጉዞ ከግቢ ሲወጡ፡፡ ከሥራ በኋላ፣ ወደአመሻሹ ላይ ዋናውን መንገድ ተከትለው ራቅ ብለው ሄደው መመለሳቸው የተለመደ ሆኗል፡፡

"ምንድነው የምትሰጠኝ" አለችው መጓጓቷን በሚያሳይ መልኩ፡፡ ሊሰጣት የሚችለውን ነገር አሰበችና ግምቷ ለራሷው አሳፈራት፡፡

"ታዲያ እንድትጠነቀቂ እፈልጋለሁ" አላት ጥቂት ቆይቶ።

"በናትህ አንተነህ ልቤን አታንጠልጥላት" አለችው ከግምቷ ጋር ያደረገችውን ሙግት አቋርጣ፡፡

"ይኸውልሽ" አላት የተጣጠፈ ወረቀት ከጃኬቱ ውስጥ አውጥቶ፡፡ እዛው ገልጣ ብታነበው ተመኘች፣ ግን ፈራች፡፡ ግራ መጋባቷ እንደታወቀው ርግጠኛ ነበረች፡፡ "ጥንቃቄ ማድረግሽን ግን መዘንጋት የለብሽም" አላት ጠጋ አድርጎ እያቀፋት፡፡

ማታ ከተለመደው ስብሰባ በኋላ ያን ወረቀት እስክምታነበው ቸኮለች፡፡ ሁልጊዜም ከመኝታ በፊት ጸሎት የምታደርስበት ጊዜ ስላላት ለማንበብ እንደማትቸገር አስባ ደስ አላት፡፡ ወረቀቱን በጉያዋ የጸሎት መጽሐፏን በእጇ ይዛ ወደተለመደችው የጸሎት ቦታዋ አመራች፡፡ ገልመጥ ገልመጥ አለችና ወረቀቱን ከጉያዋ አወጣችው፡፡ ያየችውን ማመን አቃታት ግራ ገባት፣ ቢሆንም ማንበብ ጀመረች፡፡ ከወረቀቱ አናት ላይ በትላልቅ ፊደላት በቀይ ቀለም የተጻፈው "ዴሞክራሲያ" ይላል፡፡ አንብባው ባታውቅም

ስለዚህ ወረቀት ሲወራ ሰምታለች። ልቧ መዝለል ጀመረች፡፡ አንተነህ ወዴት እየመራት እንደሆነ በሚገባ ተረዳች፡፡ ወረቀቱን አጣጥፋ ወደጉያዋ መለሰችና የጸሎት መጽሐፏን አነሳች፡፡ ለምታነበው ጸሎት ግን ትኩረት ሊኖራት አልቻለም፣ መልሳ አስቀመጠችው፡፡ አእምሮዋ ውስጥ በርካታ ሀሳቦች ተመላለሱ፣ ያንን ወረቀት ለማንበብ የተፈጠረባት ፍላጎት ግን ሁሉንም አሸነፈና ከከተተችበት መልሳ አወጣችው፣ አነበበችው፡፡

ጽሑፉ በጣም መሰጣት፣ ጣማት፣ ደስ አላት ስሜቷን ኮረኮረው፡፡ አንብባ ስትጨርሰው ግን "ቢሆንም" አለች ለራሷ "ቢሆንም ግን በፍጹም ፖለቲካ ውስጥ መግባት አልፈልግም" አለችና ወደመኝታ ክፍሏ ገባች፡፡ ከሀሳቧ ጋር እያወራች ወረቀቱን በጥንቃቄ አስቀምጣ በፍራሻቸው ላይ ክብ ሰርተው ከሚጫወቱት ጓደኞቿ ጋር ተቀላቀለች፡፡

ሌሊቱን ግን በተደጋጋሚ ከእንቅልፏ ስትነቃ የሚታያት ያ በትላልቅ ፊደላት የተጻፈ "ዴሞክራሲያ" የሚል ጽሑፍና አንተነህ ነበሩ፡፡ ጠዋት ወደሥራ ልትሔድ ስትነሳ መንፈሷ እርብሽ እንዳለ ነበር፡፡ ከአንተነህ ጋር ላለመሆን ወሰናለች፡፡ ስለ ፖለቲካም ሆነ ስለአንተነህ እየተሰማት ያለውን ስሜት አላውቅም ልትለው ሞከረች፣ እናም ከሌሎቹ የቡድን አባላት ጋር ሆና ለሥራ ወጣች፡፡ ጥቂት እንደሄዱ አንተነህ ሲጠራት ተሰማት፣ እንዳልሰማች ማስመሰል አልሆነላትም፣ ድምጹን ትወደዋለች፣ ዞር አለች፡፡

"ምን ሆነሽ ነው ትተሽኝ የምትሄጂው" አለ አንተነህ አጠገባቸው ለመድረስ ሮጥ ሮጥ እያለ፡፡ አብረዋት የነበሩት ልጆች ሲተያዩና ሲጠቃቀሱ አየችና ተናደደች፡፡ እርሱ ግን ለማንም ደንታ አልነበረውም። ትከሻዋን አቀፈና ጉዞውን ቀጠለ፡፡

"አነበብሽው?" አላት ወደጆሮዋ ተጠግቶ።

"አዎ" አለች ቀዝቀዝ ባለ አነጋገር።

"እንዴት አገኘሽው?"

"እኔኮ ፖለቲካ ውስጥ መግባት አልፈልግም።"

"አሁንስ ምን እየሠራሽ ይመስልሻል?" አለ እየሳቀ፡፡

"ምን ሠራሁ?" አለችው ለማለት የፈለገው ግን ገብቷታል።

"ይልቅስ እንዴት ነው?"

"ጥሩ ነው ግን ባላነበው ይሻላል።"

"አለማንበቡ ለውጥ ያመጣል ብለሽ ካሰብሽ።"

ከኋላቸው እየቀረበ የሚመጣ ኮቴ ሲሰማው ጠበቅ አድርጎ አቀፋትና ጉንጯን ሳማት፡፡ በጣም ደነገጠች፡፡ በተለይ ሄዋንን ከሩቅ አይታት ስለነበረ በጣም ተናደደች፡፡ የሄዋንና የአንተነህ ነገር ግራ እንዳጋባት ነው፡፡

ቀስ በቀስ ዴሞክራሲያን ማንበብ ይናፍቃት ጀመረ፡፡ "የለም እንዴ?" ትለዋለች አንተነህን ጥቂት ሲዘገይባት፤ እርሱም ምን እንደሆነ ይገባዋል፡፡ ከአንተነህ ግን ለመራቅ መሞከሯን አልተወችም። ወደሥራም ሲሄዱ ሆነ ሲመለሱ ለብቻቸው እንዳይሆኑ ትጥራለች፡፡ ቢሆንም ለተወሰኑ ሰዓታት እንኳን ሳታየው መቆየት አይሆንላትም፡፡ እሱም ቢሆን በፍፁም እንድትለየው አይፈልግም፡፡ የሚሰጣትን መጻሕፍት እንድታነብ የሚፈልገው ማታ ብቻ ነው፤ ቀን አብረው ሲሆኑ ወሬያቸው በአብዛኛው ፖለቲካ ሆነ፡፡ ስታነብ ያልገባትን ትጠይቀዋለች በመልሱ ይመስጣታል፤ ዕውቀቱ ይደንቃታል፡፡

በርካታ የዴሞክራሲያን እትሞች አነበበች፤ ከማይነጥፍ የፖለቲካ ዕውቀት ምንጭ ለሚጨለፉትና በየእትሙ ለሚወጡት ጽሑፎች የምትሰጠው ግምት ከምንም በላይ ሆነባት። ዴሞክራሲያን የሚጽፉት ሰዎች ይደንቋታል፤ በየጊዜው የሰው ስሜት የሚሰርቁ የተለያዩ ጽሑፎችን የመጻፋቸው ነገር እጅጉን ይገርማታል፡፡ በዐይነ ሕሊናዋ ልታያቸው ስትሞክር የሚታዩአት

ማርክስ፣ኤንግልስና ሌኒን ናቸው፡፡ ልክ እንደነሱ ፂማምና ግዙፍ ይመስሏታል፡፡

"ግን በናትህ አንተነህ ይህንን የሚጽፉት ሰዎች የት ነው ያሉት?" አለችው አንድ ቀን ጋዜጣውን ሲሰጣት፡፡

"ሁሉም ቦታ" አላት ከልቡ እየሳቀ።

"እግዚአብሔር ናቸው ማለት ነዋ" አለች እርሷም እየሳቀች።

"የእውነቴን እኮ ነው ሁሉም ቦታ ነው ያሉት" ፍርጥም አለ።

"እዚህም?" አለች ግራ ገብቷት።

"አዎን እዚህም"

"እስኪ በእውነት በለኝ"

"አይ ፍርዬ ምስኪን" አለና እቅፍ አደረጋት፤ ያ ሰውነቷን የሚነዝራት ስሜት ደግሞ ወረራት፤ ቀና ብላ አየችው፡፡

"እንደሱ አትይኝ" አለና ዐይኖቿን በእጁ ጨፈናቸው፡፡ የሆነ ስሜት ከዐይኖቹ ውስጥ ያነበበች መሰላት፡፡ ለደቂቃዎች በሃሳብ ትታው ሄደች፡፡

"ምን እያሰብሽ ነው?" አላት ድንገት፤ ራሱም ሃሳብ ውስጥ ነበረ።

"ምንም።"

"ትወጅኛለሽ?" አላት ሳታስበው፡፡ ደነገጠች "ምነው መውደድ ያስደነግጣል እንዴ? እኔ ግን እወድሻለሁ" አለና በጣም ጥብቅ አድርጎ አቀፋት።

ሄዋን ከፊት ለፊታቸው ወደእነርሱ ስትመጣ አየቻት፤ ክው ብላ አንተነህ ላይ አፈጠጠችበት፡፡ ንዴትም ተሰማት፡፡

"በቃ ልቀቁኝ አንተ ክፉ ነህ፤ እስኪ አሁን ሂዋን ምን ትላለች?" አለችው ከእጁ ለማምለጥ እየታገለች፡፡ ከልቧ ነበር፡፡

"ሂዊ ምንም አትልም"

"አትወድህም ማለት ነው?" ከጠየቀችው በኋላ ግን አሳፈራት

"ትወደኛለች" አለ በቀላሉ።

"አንተስ አትወዳትም?"

"እወዳታለሁ" አለ፡፡ ግራ መጋባቷን ከገፅታዋ ላይ አነበበና "ፍርዬ የመውደድ ዓይነቱኮ ይለያያል፡፡ ይልቅ ለጥያቄዬ መልስ ስጭኝ አንቺ ትወጅኛለሽ?" አላት፡፡ ልትመልስለት ግን አልቻለችም፡፡

* * * *

በሚያማምሩ ትናንሽ ፊደላት፤ ቀልድና ቁምነገር በያዙ አረፍተነገሮች የተከሸነውን የፍርዬን ደብዳቤ አንድ ጊዜ አንብቦ አስቀምጦት አያውቅም። ወዲያውኑ ሲያገኘው አንድ ጊዜ በፍጥነት ይወጣውና ከዚያ በኋላ ደግሞ ደጋግሞ ያነበዋል። በላይሁንና ፍሬሕይወት ከለፉት ወራት ባለማሰለስ ደብዳቤ ሲለዋወጡ ቆይተዋል። ዛሬም የፍሬ ደብዳቤ ደርሶታል።

በላይሁን ሁል ጊዜ ከስራ መልስ እንደሚያደርገው ከዘመቻ ጣቢያው ወጥቶ በቀስታ እርምጃ መንገዱን ተያያዘው። ይህ የዘወትር ልምዱ በሁሉም ዘንድ ታውቆለት ልከተልህ የሚለው ወይንም ወዴት ነህ ብሎ የሚጠይቀው ሰው የለም። እንደወትሮው ሁሉ የተለመደው ቦታ ሲደርስ ክብድ ብሎ የነበረ መንፈሱ ቀለል እንደሚለው እርግጠኛ ነበር።

በምዕራቡ አድማስ ስር ልትጠልቅ እያሽቆለቆለች፤ ድብዝዝ እያለች በተራራው አናት ላይ ጉብ ያለች የምትመስለው ፀሐይ የምትፈነጥቀው ወርቃማ ቀለም ለአካባቢው የሚሰጠው ውበት

በበላይሁን ልብ ውስጥ ልዩ ቦታ አለው። መንፈሱ ልዩ የሆነ ደስታን ይጎናፀፋል።

ከሜዳው አለፍ ብሎ ያሉት ጉብታዎች ላይ ወጥቶ እስከሚቀመጥና ቆላውን ማየት እስከሚችል ይቸኩላል። እዚያ ሲደርስ ደስታው ይጨምራል፤ ተመቻችቶ ይቀመጥና ዐይኖቹን በርቀት ወዳለው የትላልቅ ተራሮች ሰንሰለት ይልካቸዋል። ከተራራዎቹ በስተግርጌ ያለው ረጅም ገደል ጎበዝ መሀንዲስ የነደፈው ሕንፃ ይመስላል። ከገደሉ አናት ላይ እየተወረወረ የሚንቧቸው ውሀ ድምጹ ባይሰማውም ዕይታው ብቻ መንፈሱን ያማልለዋል። ፏፏቴው ተወርውሮ ከሚያርፍበት ባሕር ረጋ ብሎ ስርዓት ባለው መልኩ እየፈሰሰ ከትልቁ ወንዝ ጋር ይቀላቀላል። ትልቁ የጀማ ወንዝ ከየሥፍራው ገባሮቹን እየተቀበለ በሰፊ መልካው የካትትና በእርጋታ ሲጓዝ በርቀት ለሚመለከቱት የበላይሁን ዐይኖች ረጅም መቀነት ይመስላል።

ከተራራው በስተጀርባ ለመደበቅ የምታሽቆለቁለው ፀሐይ ቀይ ጨረር ኩል ከመሰለው የጠራ የበጋ ወንዝ ውሃ ላይ ሲያርፍ የሚፈጥረው ሕብረቀለም ልብን ይሰርቃል።

በላይሁንን ከተመስጦው የሚመልሰው ግታቸው የያዛቸው ላሞች ለጥጆቻቸው የሚያሰሙት የጥሪ ድምጽና ወደየጎጆአቸው ለመግባት የሚጠራሩት የወፎች ዝማሬ ነው። ደንገዝገዝ ማለቱን ተመልክቶ ከተቀመጠበት ተነስቶ እየተንጠራራ "ወይ ተፈጥሮ?" ይላል ለራሱ።

በመልስ ጉዞው ላይ ከአእምሮው ጠፍተው የነበሩ ሀሳቦች ሁሉ ሳይጠሩቸው ይመጣሉ። ሰሞኑን ሁለት ነገሮች አእምሮውን ያስጨንቁታል፤ ከፍርዬ የደረሰው ደብዳቤና የዘመቻው ሁኔታ እየተከተለ ያለው አቅጣጫ። የዘመቻው ሁኔታ ወዴት እየመራ እንደሆነ በሚገባ ተረድቶታል። ከጓደኞቹ ጋር ተነጋግረው ከዚህ በኋላ ብዙም የሚያስቆይ እንዳልሆነና ወደ አዲስ አበባ መመለስ እንዳለባቸው ተማምነዋል። አእምሮው ወዲያውኑ ወደፍርዬ ደብዳቤ ሄደ።

"በፍጹም የማጣት አይመስለኝም ነበር" አለ ለራሱ ድንገት።

ከልጅነታቸው ጀምሮ የነበራቸውን ቀረቤታ አሰበው፤ ይህ ዘመቻ ከመምጣቱ በፊት ተለያይተው አያውቁም። ገና ሕፃናት ሳሉ ዕቃ ዕቃ ተጫውተዋል፤ አብረው ትምህርት ቤት ሄደዋል፤ ትያትር ቤት ገብተዋል... ሕይወታቸውን በሙሉ አብረው ነው ያሳለፉት። በጣም ይወዳታል እንደምትወደውም ያውቃል፤ ደግሞ እህቱንና ቃለአብን አሰባቸው፤ እርሱ እህቱን የሚወዳትን ያህል ፍሬን ይወዳታል ቃለአብንም ልክ እንደወንድሙ ነው የሚያየው። ፍሬሕይወትም ቢያንስ የወንድሟን ያህል እንደምትወደው ያውቃል፤ ከእህትነት ያለፈ ስሜት ግን አይቶባት አያውቅም። እርሱስ ቢሆን ከወንድምነት ያለፈ ስሜት መቼ አሳይቷት ያውቃል፤ ብቻ አብራው ስትሆን ይደሰታል ሲያጣትም ይከፋዋል። በቃ ይሄው ነው።

ዘመቻ ከመጣ ወዲህ ግን ከሁሉም ሰው ይበልጥ ናፍቃዋለች፣ በሀሳቡ ትመጣለች፣ በሕልሙም ትታየዋለች። እንዲህ ሲሆን ደብዳቤ ይጽፍላታል፤ በተመሳሳይ ትመልስለታለች፤ ናፍቀሽኛል ይላታል እርሷም ናፍቀኸኛል ትለዋለች። የደብዳቤዎቻቸው ብዙ ክፍል የሚይዘው ግን ሌሎች ጉዳዮችን ነው፤ ስለሚያነቧቸው መጻሕፍት፣ ስለአካባቢያቸውና ስለሚደረጉ እንቅስቃሴዎች።

የዛሬው ደብዳቤዋ ግን የተለየ ሆነበት፤ ብዙውን የደብዳቤ ክፍል የያዘው የአንተነህ ጉደይ ነው። ስለአንተነህ ምን ያላችው አላት? አንተነህን በአካል ባያውቀውም በፍርዬ ደብዳቤዎች በሚገባ ያውቀዋል፤ ሌሎቹንም ጓደኞቿን እንዲሁ ያውቃል። እርሱም ስለዘመቻ ጣቢያ ጓደኞቹ ይጽፍላታል። ታዲያ አንተነህን እንደማንኛውም የዘመቻ ጣቢያ ጓደኛ ነበር የቆጠረው። በአሁኑ ደብዳቤዋ ግን አንተነህ በጣም ጎላበት። "ፍርዬ ወዳዋለች ማለት ነው?" አለ ለራሱ።

ጓደኞቹን አሰባቸው፤ በጣም ይግባባሉ። እንደመጡ አካባቢ የነበረውን ሁኔታ አስታወሰ፤ የነበሩትን ጥቂት ሴቶች ጓደኛ ለማድረግ የተፈጠረው ርብርብ ትዝ አለውና ፈገግ አለ። እርሱ ፍቅረኛ ለማግኘት በተደረገው ሽኩቻና ፍጥጫ ውስጥ አልተሳተፈም። ያ የሆነው ግን እርሱ ለፍቅር ቦታ ስላልነበረው ሳይሆን ሳያውቀው በልቡ ውስጥ ፍርዬ በመኖሯ ነው።

የአሁኑ ደብዳቤዋ ግን በፍርዬ ልብ ውስጥ ያለው በላይሁን ሳይሆን አንተነህ መሆኑን እየነገረው ነው።

"ሺት!" አለ ሳያስበው። ቀና ሲል ጓደኞቹ ከፊት ለፊቱ እየመጡ አጠገቡ ደርሰዋል።

"ሉብቻህ የሚያነጋግር ምን ተገኘ?" አለው አንደኛው።

"ፍርዬ ናፍቃው ይሆናላ!" አለ ሌላው።

አንዳንዴ ብሽሽቅ ከተጀመረ ስለማይለቁት ስለፍርዬ ያወራበትን እለት ይረግማል። ሁሉም ግን የየራሱ መብሽቂያ ስላለው ብዙም አይጨካከኑም። ወዲያውኑ ርዕሱ ተቀየረና ከዘመቻ ስለሚመለሱበት ሁኔታ መነጋገር ጀምረው በቀስታ ወደ ጣቢያቸው አዘገሙ። ጣቢያው አካባቢ ሲደርሱ ቆሙና ምክክራቸውን ቀጠሉ፤ የራት ሰዓታቸውን እስከሚረሱና ጠሪ እስከሚላክባቸው ድረስ።

* * * *

ዕለቱ እሁድ ነው፤ የእረፍት ቀን፡፡ ሁሉም በሳጠራ በተሸፈነው ምግብ ቤታቸውና በመኝታ ቤቶቻቸው ውሀ ልክ ላይ ተቀምጠው ይጨዋወታሉ፡፡ አንተነህ ለፍሬሕይወት መጽሐፍ ሊያመጣላት ወደመኝታ ክፍሉ ገባ እንዳለ አንድ ገበሬ በሩጫ እያለከለከ ወደእነርሱ ሲመጣ አየችው፡፡ ብዙዎቹ በጨዋታ ላይ ስለነበሩ ልብ አላሉትም፤ እርሷ ግን ቀረብ እያለ ሲመጣ ደነገጠች፡፡ አጠገቧ ደርሶ ገና ሳያናግራት "ምነው?" አለችው፡፡

"አንተነህ የለም?" አለ ገበሬው ቁና ቁና እየተነፈሰ።

"አለ! ምን ሆናችሁ?" አለችና መልሱን ሳትጠብቅ አንተነህን ለመፈለግ ሄደች፡፡ አንተነህን ስትጠራው በገጽታው ላይ ድንጋጤ አየችበት፡፡ ራሱን አረጋግቶ ገበሬው ለምን እንደመጣ ጠየቀው፡፡

"ባላባቶቹ ከመንግሥት ወታደሮች ጋር መጥተው የማህበር መሪዎችን ወሰዷቸው መሳሪያውንም ከተቀመጠበት አውጥተው

ወሰዱት፡፡ መሪዎቻችን ወደ እስር ቤት እንደሚገቡም ገነኑን፡፡" አለ ገበሬው በሚቆራረጥ ትንፋሽ፡፡

አንተነህ ያለው ነገር ትዝ አላት። "ምናልባትም ችግር ሊፈጠር ይችል ይሆናል" ነበር ያለው። ባላባቶቹ ተቀስማምተው ይችል ይሆናል" ነበር ያለው። ባላባቶቹ በስልጣን ላይ ያሉትን መሣሪያቸውን ቢያስረክቡም በስልጣን ላይ ያሉትን ለመቀልበስ ደጋፊዎቻቸውን አሳምነው ሁኔታውን ለእስር እንደተንቀሳቀሱና የገበሬ ማህበራቱን መሪዎች ለእስር እንደዳረጓቸው ገባት።

"ታዲያ ምን አደረጋችሁ?" የአንተነህ ጥያቄ ነበር።

"ሁኔታውን ለሁሉም ማህበራት እንዲያሳውቁ መልዕክተኞች በየአቅጣጫው ልከናል፡፡ በነቂስ ወጥተንም አስተዳደሩን ለመጠየቅ ቀጠሮ ይዘናል፡፡"

"ለመቼ?"

"ዛሬ በአስር ሰዓት፤ ይህንኑ እንድታውቁት ለመንገር ነው የመጣሁት፡፡"

ገበሬው ተመልሶ ሄደ፡፡ ወሬው ከመቅጽበት ለሁሉም ዘማች ደረሰና አስቸኳይ ስብሰባ ተደረገ፡፡ እያንዳንዱ ዘማች ከገበሬዎቹ ጎን እንደሚቆም ሲናገር ቆራጥነት ይነበብበት ነበር፡፡ "መንግሥት ግን በጉዳዩ ላይ ምን አቋም እንዳለው ሳይታወቅ የወገንተኝነት አቋም ተይዞ ቢወሰድና ገበሬዎች በጉዳዩ በነስ?" አለና አንድ ዘማች አርምጃ ቢወሰድና ገበሬዎች በጉዳዩ በነስ?" አለና አንድ ዘማች ጥያቄ አነሳ፡፡

"በተቻለ መጠን የገበሬዎቹ ጥያቄ ሰላማዊ እንዲሆን ማድረግ ያስፈልጋል፡፡ በሰላማዊ መንገድ ጥያቄያቸው የማይፈታ ከሆነ ግን እስከመጨረሻው ድረስ አብረናቸው ልንዘልቅ ይገባናል፡፡" አለ ሌላው ዘማች፡፡ በዚህ ስምምነት ስብሰባው አበቃ።

ለሰላማዊ ሰልፉ የሚያስፈልጉ መፈክሮች ተዘጋጁ፡፡ በመጨረሻም ሰዓቱ ሲቃረብ ወደ ቀጠሮ ቦታ ለመሄድ ዘማቹ ሁሉ እየሾለከ አንድ በአንድ ከጣቢያው ወጣ፡፡ የቀጠሮው ቦታ በሰው ግጥም

ብሎ ሞልቷል፡፡ ሰዉ አዝማች የሚጠብቅ ወታደር ይመስላል፡፡ ወንዱ ቆንጨራ ወይንም ጦር ይዟል፤ ሴቶቹ ነጠላቸውን ወገባቸው ላይ ጠምጥመውታል፡፡ አካባቢው የአመፅ መንፈስ ሰፍኖበታል፡፡

የሚታየውን የእልህ ስሜት ለማርገብና ሰላማዊ ሁኔታ ለመፍጠር ጥቂት ውይይት ማድረግ አስፈላጊ ነበር፡፡ ስብሰባውን የመራው አንተነህ ነው። ጉብታ ቦታ ላይ ቆም ብሎ ግና ሰላምታ ሲያቀርብ እልልታው ቅልጥ አለ፡፡ አንተነህ ስብሰባውን ከመክፈቱ በፊት አንድ ገበሬ እጃቸውን አወጡና የሚከተለውን ተናገሩ።

"ምንም ስጋት ሊያድርባችሁ አይገባም፡፡ ምንም ሊመጣብን አይችልም ከሁለቱም በኩል ያለውን የስልክ ግንኙነት ቆርጠናል።" አሉ፡፡ ጭብጨባው አስተጋባ ዘማቾች ያልጠበቁትነው ነገር ነበርና ተደናግጥን እርስ በእርሳችን ተያየን፡፡ ስብሰባው ተጀመረ ሀሳብ ከየአቅጣጫው ተወረወረ፡፡ እያንዳንዱ በውስጡ ያለውን ስሜት ለመግለጽ መቀስቀስ አላስፈለገውም፡፡ አንድ በዕድሜ ጠና ያሉ ሰው ተነስተው እንዲህ አሉ፤

"እኛ ቂም በቀል በውስጣችን የለም፡፡ ሲያሰቃዩን የኖሩትን የማሰቃየት ሃሳብ የለንም፤ ነገር ግን ከእንግዲህ የገዥነትና የተገዥነት ግንኙነትን የምናስተናግድበት ሁኔታ አይፈጠርም፡፡ ከእኛው እኩል ሠርተው ተስማምተው ኑሩ አታስፈራሩን ነው ያልናቸው፡፡ ከእናንተ እኩል እንኖርም፤ እንደለመድነው አናታችሁ ላይ ካልተፈናጠጥን አይሆንም የሚሉን ሲሆን ግን የሕዝብ ኃይል ማዕበል ነው እንጠራርጋቸዋለን፡፡ ልጆቻችን በደማቸው ያስገኙልንን መሬት ለመልቀቅ ከቶ አንሞክረውም..." ሲሉ ተሰብሳቢው ጭብጨባውን ማቋረጥ አቃተው፡፡

የተቻከለ መስዋዕትነት መክፈል እንደማይገባና ሰላማዊው መንገድ ቢያስኬድ እስከሚችልበት ደረጃ ድረስ በትዕግስት መራመድ ሰላማዊው ዕድል ሲጠጥ ብቻ ወደአመጽ መሄድ እንደሚገባ ተገልፆ ሰልፈኛው ተንቃነቀ፡፡

"የሦስት ሺህ ዓመታት የባላባት ሥርዓት

አለቀ ደቀቀ ገባ ወደ መሬት ..." የሚለው መዝሙር በአካባቢው ቋንቋ እየተዘመረ ጉዞ ወደ አስተዳደር ሆነ፡፡

የአስተዳደሩ አካላት የገበሬዎች አመፅ መቀስቀሱን አስቀድመው ሰምተዋል፤ እናም ተጨማሪ ኃይል እንዲላክ ለክፍለ ሀገሩ ኃላፊዎች በስልክ ለመንገር ሲሞክሩ መስመሩ መቋረጡን ተረድተዋል፡፡ ሰልፈኛው አስተዳደር ሲደርስ የወረዳው አስተዳዳሪ እሳት ለብሰው እሳት ጎርሰው ይንቆራጠጣሉ፡፡ ትልቁን ማይክራፎን አንስተው አንቧረቁ፡፡

ጥያቄዎቻቸውን ራሳቸው ገበሬዎቹ እንደሚያቀርቡና በጣም አስፈላጊ ካልሆነ በስተቀር ዘማቾች መናገር እንደሌለባቸው በተደረሰው ስምምነት መሠረት አንድ ገበሬ ተመርጠው የሰልፈኛውን ጥያቄ እንዲያቀርቡ ተወክለዋል፡፡

"እኛ መንግሥት የጭቁኑ ሕዝብ አጋር እንደሆነ ነው የምናምነው፡፡" አሉ ተወካዩ ንግግራቸውን ሲጀምሩ፡፡ "ስልጣን የወጣውም የሕዝቡን አመፅ በመከተል መሆኑን እናውቃለን፡፡ ከባላባቶቹ ጋር በመወገን እኛን ገበሬዎችን ሰፊውን ሕዝብ ያጠቃል ብለን በፍፁም አናምንም፡፡... የዛሬው ዕለት ጠዋት ሲሆን ያየነው ግን ከእምነታችን ውጭ ነው፡፡ በመሆኑም የተፈጠረው ስህተት የሚስተካከልበትን እርምጃ መንግስት እንዲወስድ እንጠይቃለን፡፡" አሉ ሰልፈኛው የጋራ አቋም መሆኑን ለማሳየት ጭብጨባውን አስከተለ፡፡

አስተዳዳሪው ወዲያና ወዲህ መንቆራጠጣቸውን ቀጠሉ፡፡ "እንዲህ ዓይነቱን ቅስቀሳ የሚያደርጉት እነማን እንደሆኑ..." ተናግረው ሳይጨርሱ የሰልፈኛው ጉርምርምታ አስቆማቸው፡፡ አንድ ሰው ከመሃል ተነስተው መናገር ሲጀምሩ ጉርምርምታው ፀጥ አለ፡፡

" ለብዙ ዘመናት በዝምታ የኖርነው አፋችን በጭቆና ተለጉሞ እንጂ መናገር የማንችል ሆነን አይደለም፡፡ ከእንግዲህ ጭቆናን መቀበል አንችልም፡፡ ለመብታችን መታገል የማንንም ቅስቀሳ አንፈልግም...፡፡" ጭብጨባው በየመሃሉ እያስተጋባ የልባቸውን ተናገሩ፡፡

አስተዳዳሪው ለማስፈራራት ሲሞክሩ ...የሕዝቡ ማጉረምረም ሲገታቸው ገበሬው ዙሪያ ገባውን እያማተረ የልቡን እያወጣ ሲናገር ጊዜው ሄደ፡፡ ከአስተዳዳሪው ጋር ያሉት ሹማምንት ዓይኖቻቸውን እያቁለጨለጩ ከመቆም ሌላ ትንፍሽ አላሉም፡፡

ቀስ በቀስ ግን የወታደሮቹ ቁጥር እየተበራከተ መሄዱ መስተዋል በመጀመሩ አካባቢውን የሚቃኙ ሰዎች ተላኩ፡፡ የወታደር ካሚዎኖች ከከተማዋ ውጭ እያቆሙ ፈጥኖ ደራሾች በእግር ወደከተማ እየገቡ የመሆናቸው መረጃ ተሰራጨ፡፡ መረጃው ገበሬዎቹን የበለጠ አስቆጣቸው፤ ዘማቾቹ አላስፈላጊ ሁኔታ እንዳይፈጠር ለማረጋጋት ውስጥ ለውስጥ ቢሞክሩም የሚሆን አልነበረም፡፡

ገበሬዎቹ ጦርና ቆንጨራቸውን እየሰበቁ መፎከር ጀመሩ፡፡ በነቂስ የወጣው የሃያ ገበሬ ማህበራት ህዝብ ቁጣ በቀላሉ እንደማይመለስ አስተዳዳሪዎቹም ተረድተውታል፡፡

"...ከእንግዲህ በኋላ በባላባት ጥይት ከመሞት ዛሬውኑ እዚሁ ቦታ ላይ እንዲለይልን እንፈልጋለን፡፡ ሞት ለማንም የሚቀር ስላልሆነ በእኛ ሞት የቀሪዎቹን መብት ለማስከበር ቆርጠናል፡፡" አሉ ገበሬዎቹ

የህዝብ ቁጣ እንደማዕበል ያስፈራቸው አስተዳዳሪዎች ቀስ በቀስ መለሳለስ ጀመሩ፡፡ ሕዝቡ "የታሰሩት መሪዎች ይፈቱ! የተወሰደው መሣሪያ ይመለስ!" እያለ ይጮሃል፡፡ ዘማቾቹ በሕዝቡ ውስጥ ተበታትነው ተሰፋ በመቁረጥ መበታተን እንዳይኖር፣ የተቻኮለ ግጭትም እንዳይፈጠር መቀስቀሳቸውን ቀጥለዋል፡፡ ከዚያ ሕዝብ መሀል ካኪ ለባሽ ዘማቾቹን መለየት መቼም ቀላል አይደለም፡፡

በመጨረሻ አስተዳዳሪው መሪዎቹ እንደሚፈቱና መሣሪያውም መንግሥት ግምጃ ቤት እንደሚገባ ተናገሩ፡፡ "እሁኑኑ!" አለ ሕዝቡ፡፡ ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ መሣሪያ የተጫነበት መኪና ቀረበ መሳሪያውም እየወረደ በሕዝቡ ፊት ወደግምጃ ቤት ገባ፡፡ የማህበራቱ መሪዎች ግን የታሰሩት ክፍለ ሀገሩ አስተዳደር

መሆኑንና በነጋታው ተፈትው ወደቤታቸው እንደሚመለሱ ተናገሩና ሰልፉ እንዲበተን ሆነ፡፡

የገበሬዎቹና የአስተዳደሩ ስብሰባ ከተካሄደ ከአንድ ሳምንት በኋላ አንድ ገበሬ መጥቶ እስረኞቹ እንዳልተፈቱና ወደፊትም ላይፈቱ እንደሚችሉ ወሬዎች እየተናፈሱ መሆናቸውን ለዘማቾቹ ተናገረ፡፡

ዘማቾቹ የታሰሩት መሪዎች ካልተፈቱ ዘመቻውን ለቀው ወደቤታቸው እንደሚመለሱ ለአስተዳደሩ ቢያስታውቁም የሚሰማቸው ጆሮ አላገኙም፡፡ ከሰሞኑ አንድ ሌሊት ሙሉ የወሰደ ውይይት ሲያደርጉ አደሩ፡፡ በመጨረሻም ለመንግሥት የሚቀርቡ ጥያቄዎች ተረቀው በተከታዩ ቀን ዘመቻ ጣቢያቸውን ለቀው ወደ ምድብ ጣቢያ ለመሄድ ተስማሙ፡፡

በስብሰባው ማግስት መኪና አስገድደው የሚያስቆሙ ዘማቾች ተመረጡና በጠዋት ተነስተው ወደ አዲስ አበባ መስመር የሚያልፍ መኪና አስቁመው ወደ አርባምንጭ እንዲመለስ አስገደዱት፡፡ በሞነት መኪናው ተሳፍረው ጉዞ ወደ አርባምንጭ ሆነ፡፡

ዘማቾቹ በቀጥታ የሄዱት ወደምድብ ጣቢያ ነው፤ ለምድብ ጣቢያው አዛዥ አቤቱታቸውን እንዲያቀርብ የተመረጠው አንተነህ በጽሑፍ የቀረቡትን ጥያቄዎቻቸውን አነበበ። ከጥያቄዎቹ መሀልም "ጊዜያዊ ሕዝባዊ መንግሥት ባስቸኳይ ይቋቋም" የሚልም ይገኝበታል፡፡ የምድብ ጣቢያው ኃላፊ ፈገግ ብለው አዳመጡና ዘማቾቹ እንዲረጋጉ ነግረው ወደተዘጋጀላቸው ማደሪያ እንዲሄዱ መከሯቸው።

የታሰሩትን የማህበር መሪዎች የማስፈታቱ ሙከራ አልተሳካም፡፡ ከተስፋ ቃላት ባሻገር ተግባራዊ ምላሽ ማግኘት አልተቻለም፡፡ ወደወረዳ ጣቢያቸው እንዲመለሱ የሚያደረገው ግፊት ግን ከፍተኛ ነበር፡፡ ከዚያም ሌላ አንዳንድ ዘማቾች ላይ ከፍተኛ ክትትል እየተደረገ መሆኑን መረጃ ደረሳቸው፡፡ ከመመለስ የተሻለ አማራጭ አልተገኘም፡፡

ምድብ ጣቢያ ከሄዱ ከአራት ቀናት በኋላ ዘማቾቹ ስብሰባ አድርገው ወደወረዳ ጣቢያቸው ለመመለስ ስምምነት ላይ ደረሱ፤ ሲመለሱ ግን ለገበሬ ማህበራቱ ስለሁኔታው ማሳወቅ የመጀመሪያ ሥራቸው መሆን እንደሚገባው ወሰኑ፡፡

ወደጣቢያቸው ሲመለሱ በየቡድናቸው በመሆን ወደየማህበራቱ እየሄዱ መንግሥት በአንዳንድ ዘማቾች ላይ ትኩረት እያደረገ መሆኑንና በነፃነት መንቀሳቀስ እንዳልቻሉ ለገበሬዎቹ አስረዱ፡፡ ሁኔታው ሁሉ በጣም ተቀያየረ፡፡ እንዲያ በልበሙሉነት ገጠሩን ለመለወጥ ደፋ ቀና ይል የነበረ ዘማች ሞራል ወደቀና የዘመቻ ጣቢያው ቀዘቀዘ፡፡

አንድ ቀን ወደ አስር ሰዓት አካባቢ ከመስክ ሲመለሱ አዝማቹ ፍሬሕይወትን ጠራት። "አቤት! ፈለግኸኝ?" አለች ቀጠግታ።

"ነገ አዲስ አበባ ትሄጃለሽ" አላት ወረቀት ከሚያነብበት ቀና ሳይል።

"ለምን? እናቴ ምን ሆነች?" አለች

"ምንም! በቅደም ተከተል ቤተሰቦቻችሁን ጠይቃችሁ እንድትመለሱ ስለተፈቀደና ለአንች ቅድሚያ ስለሰጠሁሽ ብቻ! መሄድ ካልፈለግሽ ሌላ ዘማች ልልክ እችላለሁ" አለ ፍርጥም ብሎ።

"እስኪ ሙች በለኝ" አለች እጁን እንዲመታላት ዘርግታ።

"ይህንን የልጅ ነገርሽን ጀመርሽ ደግሞ" አለ ሁኔታዋ እያሳቀው።

"አሁን ይችን ማድረግ ይከብዳል?" አለች እጇን እንደዘረጋች።

"ሙች!" አለና እጇን መታው።

በደስታ እየፈነጠዘች ወደ ማደሪያ ክፍል ገባችና ለጓደኞቿ ነገረቻቸው። ጓደኞቿ ተንጫጩ፤ ቤተሰብ ለመጠየቅ እንድትሄድ

ፈቃድ የተሰጣት የመጀመሪያ ዘማች ነበረች። አንተነህን ማደሪያ ክፍሉ ድረስ ሄዳ ጠራችውና አዲስ አበባ ልትሄድ መሆኑን ነገረችው።

"ማባበያ መሆኑ ነው?" አለ አንተነህ።

"ለምንድነው የሚያባብለኝ?" አለች ግራ በመጋባት።

"አንቺን ብቻ ሳይሆን ሁላችንንም። በየዘመቻ ጣቢያው እየተፈጠሩ ያሉትን ሁከቶች ለማብረድ መንግሥት የተጠቀመበት ዘዴ መሆኑ ነው" አላት። ብዙም ግን አልገባትም።

ያም ሆነ ይህ ወደቤት ለመመለስ በመቻሏ በጣም ተደሰተች። አዲስ አበባ አሥራ አምስት ቀናት ቆይታ ተመለሰች። አዝማቹ እንዳለውም ዘማቹ በየተራ ቤተሰቡን እንዲጠይቅ ፈቃድ መስጠቱን ቀጠለ።

* * * *

ከአዲስ አበባ ተመልሳ ብዙም ሳትቆይ አንድ እሁድ ጠዋት ፍራሿ ላይ ጋደም እንዳለች አንተነህ የሰጣትን መጽሐፍ በተመስጦ እያነበበች በሃሳብ ርቃ ሄዳለች፡፡ ድንገት የመኝታ ክፍላቸው ቆርቆሮ መዝጊያ ተንኳኳና ፍሬሕይወትን ከሄደችበት መለሳት፡፡

"ሂዋን! ትፈለጊያለሽ" አለ በሩን ያንኳኳው ሰው።

"ማነው የፈለገኝ?" አለች ሂዋን

"ኧረ አላውቀውም"

"እሺ መጣሁ" አለች ሂዋን በጣም ጮክ ብላ፡፡ ወዲያውኑ ትጽፍበት የነበረውን ወረቀት ሰበሰበችና ቦርሳዋ ውስጥ ከትታ ወጣች፡፡ የያዘችውን ፓስታ እየከፈተች ወዲያውኑ ተመልሳ መጣች፤ ፍራሿ ላይ አረፍ አለችና ማንበብ ጀመረች። ከጥቂት ደቂቃ በኋላ ሂዋን

እሪታዋን ለቀቀችው፤ በጣም ተደናግጠው ወደእርሷ ሄዱ፤ ለቅሶዋን ማቋረጥ አልተቻለም። በለቅሶዋ መሃል "ወይኔ እናቴ" ትላለች።

አዝማቻቸው ለቅሶውን ሰምቶ ወዲያውኑ መጣ። ለሚጠይቃት ጥያቄ መልስ ልትሰጠው አልቻለችም፤ ፍርሿ ላይ ተደፍታ መንሰቅሰቅ ብቻ ሆነ። ደብዳቤውን እንዲያነብ ከእጇ ላይ ወስደው ሰጡት፤ አነበበው።

"በቃ በቃ! አሁን እንዲህ መሆን ምንም ጥቅም የለውም፤ ተነሽ በተገኘው መኪና ትሄጃለሽ" አላትና ወጣ።

ዘማቾቹ ደግሞ ተጋግዘው ልብሶቿን በትንሿ የመንገድ ቦርሳ ውስጥ ከተቱላት። አዝማቹ የፈቃድ ወረቀቷን አዘጋጅቶ ወዲያውኑ ተመለሰ፤ በርካታ ዘማቾች አጅበዋት እያጽናኗት አውቶቡስ የሚቆምበት ቦታ አደረሷት። ወዲያውኑ መኪና ተገኘላትና ሄደች።

ያ እሁድ ለአንተነህ የጭንቅ ዕለት ነበር። በየጣቢያው የሚገኙ የፖለቲካ ብስለት ያላቸውና ዘማቹን በቀላሉ ሊያሳምኑ የሚችሉ ዘማቾች ሩቅ ወደሆኑ ቦታዎች እንዲመደቡ መወሰኑን የሰሙት ሰሞኑን ነበር።

በመጀመሪያ እንዲቀየሩ ከተወሰነባቸው ውስጥ ሂዋን አለችበት። በምድብ ጣቢያው ስር ከሚገኙ ከሌሎች ወረዳ ጣቢያዎችም እንዲሁ የሌሎች ዘማቾች ዝርዝር አለ፤ በጠቅላላው አስር ዘማቾች ናቸው ዝርዝሩ ውስጥ ያሉት። ከእነዚህ ዘማቾች ውስጥ ሶስት ሴቶችን ጨምሮ ስምንቱ የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ናቸው። በአጋጣሚ ሁሉንም የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች አንተነህ ያውቃቸዋል፤ በተማሪዎች ንቅናቄ ውስጥ ንቁ ተሳታፊዎች የነበሩ ናቸው።

"ግን ለምን ሂዋንን?" አለ አንተነህ ለራሱ። ራሱን ጨምሮ ከፍተኛ የፖለቲካ ተሳትፎ ያላቸውን ዘማቾች በሀሳቡ አሰባቸው። ሂዋን ለምን የመጀመሪያዋ ተቀያሪ እንደሆነች ግን አልገባውም። ባይገባውም ማንንም ጠይቆ መረዳት አይችልም።

አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ እያሉ ሂዋን በተወሰነ መልኩ በተማሪዎች ንቅናቄ ውስጥ ተሳታፊ ነበረች፤ ከፖለቲካ ተሳትፎዋ ይልቅ የሰዎችን

ቀልብ በሚስብ ባህሪዋ ትታወቃለች። በጣም ትሁት ነች፣ በማንኛውም የሰው ችግር ውስጥ የምትገባና ለጊዜቅም ሆነ ለገንዘብዋ የማትሳሳ፤ ብዙ የማትናገር፤ ከተናገረች ግን አካባቢዋን የምታገናዝብና የተናገረችው ሁሉ መሬት የማይወድቅ ነው።

አንተነህ ሳያስበው ፈገግ አለ። ፈገግ ያሰኘው የመጀመሪያ ዓመት ተማሪ እያሉ ከሂዋን ጋር ሲተዋወቁ የተፈጠረውን ሁኔታ አስታውሶ ነው። "አይ ሂዋን!" አለ ሳያስበው። ያን ዓመት ሲያስታውስ ድንገት የሚመጣበት ትዝታው ጭልጥ አድርጎ በሀሳብ የኋሊት ይዞት ከነፈ።

በግቢው ውስጥ አንተነህን እና ፍቅረኛውን ማህሌትን የማያውቅ አልነበረም፡፡ እንዲያውም "ሮሚዎና ገቦሊዬት" የሚል መጠሪያ ተሰጥቷቸው ነበር። የእውነትም ልዩ ፍቅር ነበራቸው። ማህሌት በትናንሽ

ዐይኖቿና በረጅም ሉጫ ፀጉሯ፣ ከዚያም በላይ ደግሞ በጎበዝ ተማሪነቷ ትታወቃለች። የክፍሏ ተማሪዎች ስለባህሪዋ ሲናገሩ "በሚገባ ክፍል ትከታተላለች፣ ትጠይቃለች፣ ታጠናለች፣ "ትሰቅላለች" ይላሉ። አስተማሪዎቿም በጣም የሚያደንቋት ተማሪ ነበረች ማህሌት። ለማንም ወንድ ፊት የማታሳይ፣ ለፍቅር ጥያቄም ቦታ ያልነበራት፣ ወንዶች በውርርድ ሊጠይቋት መድፈር ያቃታቸው ተማሪ ነበረች ።

አንተነህ በመጀመሪያው ቀን ኬኔዲ ቤተመጻሕፍት ሲያገኛትና ሲተዋወቃት ግን በቀላሉ ነው የተግባቡት። በተደጋጋሚ ተገናኙ፤ ቀስ በቀስ ጓደኝነት መሰረቱ፤ ተማሪም ጉድ አለ።

የአንደኛ ዓመት ትምህርት ሲጠናቀቅ አንድ የውጭ አገር ዜጋ አስተማሪዋ ለማህሌት የጎበዝ ተማሪነት ሽልማት ሰጣት፤ የትምህርት ዕድል። ስለሁኔታው ለአንተነህ ነገረችው፤ በዕድሉ እንድትጠቀምበት መከራት። በመጀመሪያ አልተስማማችም ነበር በኋላ ግን ከአንተነህ ጋር ባደረጉት ተደጋጋሚ ውይይት ተስማምታ ዕድሉን ተቀበለች። አንተነህና ማህሌት ተለያዩ፤ የተለያዩት ግን ለጊዜያዊ መለያየት እንጂ ለመጨረሻው አልነበረም።

በሁለተኛ ዓመት ትምህርት መጀመሪያ ላይ አንተነህና ማህሌት ለተወሰኑ ጊዜያት በደብዳቤ ተገናኝተዋል፤ ናፍቆታቸውን ተገላልጸዋል። ማህሌት ሳያስበው የደብዳቤ ግንኙነቷን አቋረጠች፤ አንተነህን ግራ ገባው። ምናልባትም በሕይወቱ ሙሉ ከጻፋቸው ደብዳቤዎች የበለጠ ቁጥር ያላቸው ደብዳቤዎችን ጽፎላታል፤ ለአንዱም ግን መልስ አላገኘም። ምክንያቱን ለማወቅ ያልሞከረው ሙከራ አልነበረም፤ አልተሳካለትም። ወንድ ልጅ በፍቅር ይጎዳል ተብሎ በማይገመት ሁኔታ ተጎዳ አንተነህ። የዚያ ሴሚስተር ውጤቱ እንዳልነበረ ሆኖ አለፈ።

ብዙዎች ጓደኞቹ በዩኒቨርሲቲ ውስጥ እየተጠናከረ የመጣው የፖለቲካ እንቅስቃሴ አንተነህን ከጉዳቱ እንዲያገግም አስተዋጽኦ እንዳበረከተለት ይናገራሉ። እርሱም ቢሆን ይቀበለዋል። ፖለቲካዊ ተሳትፎው ማህሌትን ለመርሳት እንዳገዘው ይናገራል። እናም ላያስባትና ላያስታውሳት ይጥራል። አንዳንዴ ቢያስታውሳትም እንደበፊቱ አይብሰለሰልም። አሁን ደግሞ ያንን የልቡን ቁስል አስረስታ ፍቅርን እንደገና እንዲያስበው ያደረገችው ፍርዬ ገጥማዋለች። አስባበትና ተዘጋጅታበት ሳይሆን እንዲያው ከተፈጥሮአዊ እሷነቷ የሚመነጨው ፍቅሯ ፍርዬን በልዩ ዐይን እንዲያያት አድርጎታል። በጣም ይሳሳላታል ይንከባከባታል። እናም በፍቅር ግንኙነት እርሱ የተጎዳውን ጉዳት እንዳትጎዳ ይሰጋል። ግን ይወዳታል ሳይፈልግም አፍቅሯታል።

* * * *

ከሂዋን መሄድ በኋላ አንተነህ እንደወትሮው መሆን አልቻለም፡፡ ለመጫወትና ለመሳቅ የሚያደርጋቸው ጥረቶች ሁሉ አልሳካ ሲሉት አንዳች ነገር መንፈሱን ሲሰርቅበትም ይታያል፡፡ ፍሬሕይወት ሁኔታውን ከሂዋን መሄድ ጋር ብታዛምደውም እውነታውን ግን በትክክል የተረዳችው አልመሰለኝ አላት፡፡

"አዲስ አበባ መሄዴ ነው" አላት አንተነህ አንድ ቀን ።

"ፈቃድ ደረሰህ እንዴ?" አለችው።

"እኔስ ቤተሰቦቼ አይናፍቁኝም እንዴ?" አለ እየሳቀ።

"ሂዋን ናፈቀችኝ ብትል አይሻልህም" አለችው፤ ከተናገረች በኋላ ግን አሳፈራት "እሺ በቶሎ ትመለሳለህ?" አለች ምንተ እፍረቷን።

"እርግጠኛ አይደለሁም ፍርዬ! እርግጠኛ ሆኜ መናገር የምችለው አንድ ነገር ብቻ ነው። በጣም እንደምወድሽ!"

"ይህንን ለመቀበል ይቸግረኛል" አለች ፍሬሕይወት ዐይኖቿ እንባ እያቀረሩ።

"ፍርዬ እባክሽን እመኚኝ፤ ሂዋን ፍቅረኛዬ አልነበረችም ወደፊትም አትሆንም፡፡ እንደኔ ቢሆን ማንንም ማፍቀር አልፈልግም ነበር፤ ግን ከቁጥጥሬ ውጭ በሆነ ሁኔታ አፈቀርኩሽ፤ መለየቱም ፤ግዴታዬ ሆነ። እንደምንገናኝ ግን ተስፋ አደርጋለሁ...በጣም እንደምጎዳሽ ይሰማኛል..." ድምፁ ተርገበገበ ቀና ብሎ ተመለከታት፤ ዐይኖቹ እንደመቅላት ብለዋል። እንባውን እየታገለ እንደሆነ ገባት፡፡ የእርሷ ዐይኖች ግን በእንባ ረጥበዋል፡፡ ወደ ደረቱ አስጠግቶ አቀፋትና በሚንቀጠቀጡ ከንፈሮቹ ሳማት፡፡ ለዘለዓለም ከእቅፉ እንዳትወጣ የሚያደርግ ይመስል የበለጠ ወደደረቱ አስጠግቶ አቀፋት፡፡ ትንፋሿ ቁርጥ ቁርጥ እስኪል፤...ጉንጮቿ እስኪቀሉና ቲማቲም እስኪመስሉ ድረስ፡፡

ከዚያ በኋላ ቀና ብላ ልታየው አልደፈረችም፣ አፈረችው፡፡ ማንም ስሜት አያውቅም፤ ቀድሞውንም ከወንድ ጋር እንዲህ ዓይነት ቅርርብ ኖሯት አያውቅም፡፡ በጣም የምትቀርበው ወንድ ቢኖር በላይሁንን ነው፡፡ ከእርሱ ጋር ደግሞ አብረው ውለው አብረው ቢያድሩም እንዲህ ዓይነት ስሜት ውስጥ በፍፁም ገብተው አያውቁም። ልክ ከወንድሞቿ ጋር እንደምትሆነው ነው ከበላይሁን ጋር የሚሆኑት፡፡

በቀስታ ከንፈሮቿን በእጇ የዳበሰቻቸው ያበጡ መስሏት ነበር፡፡ ግን ምንም የማበጥ ምልክት አላገኘችም። ድርጊቷ ለራሷ ገርሟት ቀና ብላ አንተነህን አየችው። ዐይን ለዐይን ተጋጩ፤ የበለጠ ደነገጠች፡፡

"ጓደኛ ኖሮሽ ያውቃል?" አላት፡፡ አልመለሰችለትም፡፡ በድጋሚ ጠየቃት፤ ኖሯት እንደማያውቅ በአንገት ንቅናቄ ነገረችው፡፡

"በፍፁም አልረሳሽም ፍርዬ" አላት በጆሮዋ፡፡ ወፍራምና ልዝብ ድምጹ ከቃላቱ ጋር በእርሷነቷ ውስጥ ሲሰርጽ ተሰማት፡፡ ከአንተነህ መለየት ሞት መሰላት፡፡

"እኔም አልረሳህም እንዴትስ ልረሳህ እችላለሁ... " ሌላ መጨመር አልቻለችም፡፡ አንተነህ ለምን እንደሚሄድ መገመት አልቸገራትም፤ ከአነጋገሩ ብዙ ተረድታለች። ባትለየውና አብራው ብትሄድ የቱን ያህል ደስ ባላት? ግን የሚሆን አልነበረም፡፡

አንተነህ በማግስቱ ተሸኘ፡፡ አሸኛኘቱ ግን በአደባባይ አልነበረም ማንም ሳያውቅ መኪና የሚያገኝበት ቦታ ድረስ የሚሸኙት ልጆች ተመረጡ፡፡ እርሱና ፍሬሕይወት እንደተለመደው ተያይዘው በፊትለፊት ሲወጡ ልጆቹ ሻንጣውን ይዘው በጓሮ በኩል ሄዱ፡፡ ከጥቂት ቆይታ በኋላ ፍሬሕይወት ብቻዋን ተመለሰች፡፡ ወደመኝታ ክፍል ስትገባ በሀሳቧ መሸሸጊያ ሊሆናት የሚችል ነገር እየፈለገች ነበር፤ መልስ ያልሰጠችው የበላይሁን ደብዳቤ ትዝ አላት፤ ቢያንስ ለጥቂት ጊዜ ሀሳቧን ይከፍልላታል።

ወደመኝታ ክፍል ስትገባ እንባ እየተናነቃት ነበር፡፡ ወረቀትና እስኪሪፕቶ አንስታ ለበላይሁን ደብዳቤ ለመጻፍ ጀመረች፤ ሀሳብ ግን ከየት ይምጣ? ወረቀትና እስኪሪፕቶውን ወርውራ ፍራሿ ላይ ተጋደመችና እንቅልፍ እንዲወስዳት ተመኘች፤ እንቅልፍ ግን የሚታሰብ አልሆነም፡፡ ብቸኝነት ተሰማት፣ ጨነቃት ራሷን ከማዳመጥ በስተቀር ለምንም ነገር ደንታ አልነበራትም፡፡ አንተነህን በተመለከተ ያለመኖሩ ነገር ሲታወቅ በማንኛውም ሰዓት ጥያቄዎች ሁሉ ወደእርሷ እንደሚያነጣጥሩ ብታስብም ከምንም አልቆጠረችውም፡፡ ግን በውስጧ የታመቀውን ስሜቷን መግለጽ አለባት። እንደገና ወረቀትና እስኪሪፕቶውን አንስታ ለበላይሁን ደብዳቤውን መጻፍ ጀመረች። እንደጠበቀችው ሳይሆን ወሬው ውስጥ ለውስጥ አለቀና ከቅርብ ጓደኞቿ በስተቀር ብዙ ጥያቄዎች ወደእርሷ የሰነዘረ አልነበረም፤ ደስ አላት፡፡ የሰሞኑ ወሬ ሁሉ ዘመቻ ትቶ ወደቤት የመመለስ ጉዳይ ሆነ፡፡

አንተነህ "...በየትኛውም ቦታ ለማንኛውም ጭንቀት መድሃኒቱ መጽሐፍ ነው" ያላትን አስታውሳ ራሷን መጽሐፍ ውስጥ ለመደበቅ አሰበች፡፡ በቅርብ ቀን አንተነህ እንድታነበው የሰጣት መጽሐፍ ትዝ አላትና ሻንጣዋን ከፍታ አወጣችው፡፡ የእንግሊዝኛ መጽሐፍ ነው "What is to be done" ("ምን መደረግ አለበት") ይላል፡፡ የመጽሐፉን ማውጫ ማንበብ ስትጀምር ብቻዋን በሳቅ ፍርስ አለች፡፡ ከሌኒን መጽሐፍ ውስጥ ስለፍቅርና ስለብቸኝነት የሚያወራ ነገር ለማግኘት ማሰቧ ነበር ያሳቃት፡፡

"ይሄ ፍቅር ማለት ሞኝ ያደርግ ይሆን እንዴ?" አለች ለራሷ ከሳቋ መለስ ስትል፡፡

ንባቧን አላቋረጠችም፤ ግን ጠጠረባት፡፡ እንዲያ በተወጣጠረ አእምሮ ቀርቶ በተስተካከለ አእምሮዋም ቢሆን ሊገባት የሚችል አልመስልሽ አላትና መልሳ ከተተችው፡፡ ጊዜው ለማንም ለምንም ብሎ ሳይሆን በራሱ መንገድ መሸ፡፡ በተለመደው ሰዓት ከጓደኞቿ ጋር ለእራት መቀመጥ ነበረባትና ለተረብ ራሷን አዘጋጀች፡፡ ብሽሽቁን አልጠላችውም፤ የአንተነህ ስም በየሰከንዱ ሲጠራ መስማቱም ቀላል አልነበረምና ተረባቸውን ከምንም ሳትቆጥረው ራት ተበልቶ አበቃ፡፡

ሁሉም ወደእንቅልፍ ዓለም ገብቶ ምሽቱ ፀጥ ረጭ አለ፡፡ የፍሬሕይወት ዐይኖች ግን ከእንቅልፍ የተጣሉ ይመስል ቁልጭ ብለዋል፡፡ አካላዊ ድካም ባይኖርባትም መንፈሷ ግን ደቋል፤ አዕምሮዋን ማሳረፍ አልቻለችም፡፡ ኮርኒስ በሌለውና አልፎ አልፎ በሚስማር በተበሳሳው የጣሪያ ቆርቆሮ ዘልቆ የገባው የጨረቃ ብርሃን በክፍሉ ውስጥ ቀጫጭኑን ቢጫ መስመሮች ዘርግቶአል፡፡ ዐይኖቿ ከአንዱ መስመር ወደሌላው ተንከራተቱባት፤ ሃሳቧም ልክ እንደመስመሮቹ ብትንትን ብሎ መጨበጫው የጠፋ መሰላት፡፡ ግን አንድ ነገር ብቻ ጥርት ብሎ ይሰማታል፤ ወፍራምና ልዝብ የሆነው የአንተነህ ድምጽ "በጣም እወድሻለሁ ፍርዬ" ሲላት፡፡

ቀስ በቀስ ትርምስምስ ያሉ ሃሳቦቿን ሁሉ ደምስሶ የአንተነህ ድምፅ መላ አካሏን ተቆጣጠረው፡፡ በእቅፉ ውስጥ ያለች እስኪመስላት በተጠጋችው ደረቱ ውስጥ የምትዘለውን የልቡን ድምፅ ሳይቀር

በጆሮዋ እያዳመጠች የሚፋጅና ርብትብት ከንፈሮቹ... ጭልጥ ብላ በሀሳቧ ዓለም ተዋጠች፤ ደስም አላት፡፡ ሁለትነት በአንድነት ወደሚዋጥበትና አንዱ በሌላው ውስጥ ወደሚጠፋበት ወደዚያ ልቀቁኝ ወደማይለው እውነተኛ የደስታ ስሜት ወደሚፈልቅበት የፍቅር ዓለም እልም ጭልጥ ብላ ገባች፡፡

"ፍርዬ በናትሽ ተነሽ" አለች ኤልሳቤጥ ዐይኖቿን እየጠራረገች።

ገና መንፈሷ ዘና ማለት ሲጀምር ኤልሳ ስለጠራቻት ብስጭት ብላ ተነስታ አተኩራ ተመለከተቻት፡፡

"ምን ሆንሽ?" አለች ንዴቷን ለመሸፈን እየሞከረች።

"ራበኝ!" አለች ኤልሳ ሙልቅቅ ባለ ሁኔታ።

"አበዛሽው እሺ ስንት ሰዓት እንደሆነ ታውቂያለሽ?" ቆጣ ለማለት ሞከረች ፍሬሕይወት።

"ፍርዬ ደግሞ አዲስ ትሆኛለሽ እንዴ እንደሚያመኝ ታውቂ የለ?" ኩርፍ አለች ኤልሳ።

"እሺ በቃ ተነሽ" አለቻት ፍሬሕይወት የኮዳውን ውሀ እጇን እንድትታጠብበት እየሰጠቻት።

የኤልሳን ፀባይ ሁሉም አውቀውላታል፡፡ ማታ እራቷን በአግባቡ አትበላም፤ እንደህፃን ልጅ ሌሊት ስትነቃ ራበኝ ማለቷም ቢሆን የተለመደ ነው፡፡ ኤልሳ የተሰማትን ሳትቆጥብ በመናገር ሰው ብታስቀይምም ልቧ ግን ሩህሩህ ነው፡፡ ቆየት ስትል የተናገረችውን አታስታውሰውም፡፡

"እናንተ ይሄንን ሌሊት መብላት የምትተውት መቼ ነው?" አለች አንደኛዋ ዘማች ከተኛችበት ቀና ብላ።

"ይልቅስ ነይ ብይ የሌሊት ምግብ እንዴት እንደሚጣፍጥ ስለማታውቂ ነው" አለች ፍሬሕይወት።

"እንችማ በፍጹም አልተኛሽም አይደል?" አለች ልጅቱ ተደላድላ ፍራሿ ላይ እየተቀመጠች።

"እባክሽን እርሷ ፍቅር ይዟታል" ቀበል አለች ኤልሳ ፍሬን ዓይን ዓይኗን እየተመለከተች።

"እሱማ ትክክል ነው፤ እንዲህ እንቅልፍ የሚያሳጣት ሌላ ምን ሊሆን ይችላል? ወይኔ እህቴን በዚህ በበረሀ እንዲህ ያንገላታብኝ" ልጅቱ ቀጠለች።

ቀስ በቀስ ሁሉም ከእንቅልፋቸው ነቅተው ተቀመጡና ወሬውን መቀባበል ጀመሩ:: ተረቡ ከግራና ከቀኝ ሲወረወር ሳቁ ከጣሪያ በላይ ሆነና ተያይዞ ባለው ክፍል የተኛውን አዝማቻቸውን ቀሰቀሰው::

"እባካችሁን አትረብሹ እናንተ ልጆች ገና ስምንት ሰዓት እኮ ነው" አለ አዝማቹ ከእንቅልፉ ሲባንን።

"ምኑን ተኛነው ሀምሳ አለቃ ፍቅር ጉድ የሠራቸው መሀላችን እያሉ እንቅልፍ ከየት ይመጣል ብለህ ነው" አለች ዘነበች።

"ሀምሳ አለቃ እኔ አዲስ አበባ መሄድ እፈልጋለሁ" አለች ፍሬ ሳታስበው።

"እውነት ነው አንቺማ መሄድ አለብሽ" አለና ሳቁን ለቀቀው፤ ሁሉም በሳቅ አወኩ።

* * * *

ክፍል 2

ትግልና ፍቅር

በላይሁን ቀድሞ ከዘመቻ መጥቶአል:: ፍሬሕይወት ለጻፈችለት ደብዳቤ መልስ ሳይመልስ በመቅረቱ ስጋት አድሮባት ነበርና ስታገኘው በጣም ተደሰተች:: ሲገናኙ የተቀበላት በተረብ ነው "ፖለቲካው አልዘልቅ ብሎሽ ነዋ ዘመቻ ጥለሽ የመጣሽው?" አላት እየሳቀ::

ከዘመቻ መልስ ሕይወት በምንም መልኩ የዱሮውን የወጣትነት ስሜት ይዞ ሊዘልቅ አልቻለም:: እያንዳንዱ እንቅስቃሴ የተለወጠ ይመስላል:: አንድ ዓመት ያልደፈነው የዘመቻ ቆይታ ወጣቱ እንደገና የተፈጠረ እስኪመስል ድረስ ቀይሮታል:: ለወንዶች ወጣቶች በየኪዮስኩ ደጃፍና በየጎዳናው ተሰብስቦ ልጃገረዶችን መልከፍና ማበሳጨት፣ በለቅሶአቸው መሳቅና መቀለድ ጊዜው ያለፈበት ጉዳይ ሆነ::

1968 ዓ.ም ቀደም ሲል የተጀመረው የትግል ጥንስስ ተብላልቶ የተደፈደፈበት ወቅት ሆነ:: ፖለቲካ ቀስ በቀስ ከበቀለበት የዩኒቨርሲቲ ግቢ ወጥቶ በየትምህርት ቤቱና በየመሥሪያ ቤቱ ጭምር እግሩን ሰደደ:: ፖለቲካ የእያንዳንዱ ሰው እስትንፋስ የሆነ መሰለ::

ከዘመቻ መልስ አዲስ አበባ የበርካታ የፖለቲካ ድርጅቶች መናኸሪያ ሆና ጠበቀቻቸው። ማሌሊት፣ ኢጭአት፣ መኢሶን፣ ወዘተ ሁሉም የየራሳቸውን ፕሮግራም ይዘው አባላትን ለመመልመል ወዲያ ወዲህ የሚሉበት ጊዜ ነበር። እናም በርካታ የስብሰባ ጥሪዎች ይተላለፋሉ:: በርካታ ወረቀቶች ይሰራጫሉ...

ከየዘመቻ ጣቢያው ከብልለው የተመለሱ ዘማቾች በመገናኘት ጠንከር ያለ የፖለቲካ አቋም መያዝ ጀመሩ:: እንደሚያመቻቸውና እንደሁኔታው እየተሰበሰቡ መወያየቱ ቀጠለ።

በላይሁን ፋታ የለውም ቀን በየስብሰባው መዋል፤ ለሕቡዕ ድርጅት አባል የሚሆኑ ወጣቶችን መመልመልና ሌሊት ማንበብ ሆኗል ሥራው። ጊዜውንም ሆነ አእምሮውን ፖለቲካ ተቆጣጠረበት።

ከፍሬሕይወት ጋር የሚገናኙት በጣም አልፎ አልፎ ነው። ሲገናኙም ወሬአቸው ሁሉ ያው ፖለቲካ ነው። ከዱሮው ወሬያቸው የሚለየው ዛሬ የሚነጋገሩበት ነገር ሁሉ የጋራ ጉዳያቸው መሆኑ ነው። ፍሬሕይወት እንዲህ ለፖለቲካ ያላት አመለካከት መቀየሩን ሲያስበው ይገርመዋል።

አንደ ቀን ረፋዱ ላይ እንደተለመደው የጠዋት ቡና እነፍሬሕይወት ቤት ሲፈላ ሽታው ጊቢውን አውዶታል። በላይሁን ለጠዋቷ ጸሀይ ጀርባውን ሰጥቶ መጽሐፍ ያነባል። ፍሬሕይወት እናቱን ለቡና ልትጠራ ሳትወጣ አየችውና ጀርባውን ነካ አድርጋው አለፈች።

"ዛሬ ሰርግ አለብሽ እንዴ?" አላት ቀና ብሎ ተመልክቷት።

"ታድዬ ሰርግ የምሄድ እመስላለሁ?" አለችው አለባበሷን እየተመለከተች፡፡ ትከሻዋ ላይ ወርዶ የተንዘነዘው ጥቁር ጸጉሯ ከለበሰችው ነጭ ሹራብ ጋር ልዩ ሕብር ፈጥሯል። ወገቧ ላይ ጥብቅ ብሎ ከታች ብትን ያለው ቀሚስ ደግሞ ቅርጿን አጋልጦታል።

እናቱን ቡና ጠርታ ስትወጣ "ከመቼ ወዲህ ነው አባክህ እንዲህ ሞልቶልህ መቀመጥ የቻልከው? እኛ እኮ አንተን ማግኘት ብርቅ እየሆነብን ነው" አለችው።

"አንቺ ራስሽ መች ተገኘተሽ፤ መጨበጥስ ያቃተን አንቺን ነው፡፡" አላት ከሚያነበው መጽሐፍ ላይ ቀና ብሎና ሰዓቱን ተመልክቶ፤ መቼም በላይሁንን በእጁ መጽሐፍ ሳይዝ አገኘሁት ማለት ዘበት ነው፡፡

"ፀሐይ እየደረሰብህ ነው ተነሳ" አለችው አሁንም እያቅማማች። እንተነህንና በላይሁንን ልታስተዋውቃቸው ሁሌም ታስባለች፡፡

"አይ የኔ አሳቢ" አላት እየሳቀ።

"መቀለዱ ነው፡፡ ይልቅስ ተነስ ዐይኖችህ ገና ብዙ ይጠብቃቸዋል..." የበላይሁን እናት ሲጠሯት "እመት" አለችና ወደቤት ተመለሰች።

"ጎሽ ቁርሳችሁን ከወንድምሽ ጋር ብሉ እስኪ" አሏት እያቀራረቡ፡፡ የበላይሁን እናት ሁልጊዜም "ከወንድምሽ ጋር ከእህትህ ጋር" ሲሉ ልዩ ስሜት ይሰማታል። የእውነትም ወንድምና እህት እንጂ ባዕድ የሆኑ አይመስላትም፡፡

"እኔ እኮ በልቻለሁ እማማ" አለቻቸው።

"ግዴለሽም ልጄ ከአንቺ ጋር ሲሆን ትንሽ ቢበላ ብዬ እኮ ነው፡፡ ቀለቡ መጽሐፍ ብቻ ሆኗል፡፡ አታይውም ሰውነቱን አጥንት ብቻ ቀርቶት፡፡ በይ ጥሪውና ብሉ እኔ ለቡናው እሄዳለሁ" አሏት።

በላይሁንን በግድ ጎትታ አስገባችው "አንተ አሳበዛኸውም ደግሞ ለምግብ መለመን አለብህ፡፡ ለዚያውም ይሄን የመሰለ ቁርስ ቀርቦልህ፡፡ አትጨማለቅ እሺ" አለችው ለጉርሻ እጇን እየዘረጋች፡፡ እየተጎራረሱ የቀረበውን ቁርስ ግጥም አድርገው በልተው ሲጨርሱ

"በናትሽ ፍርዬ ሻይ አፍይ" አላት በላይሁን።

"ቤት እንሂድ የተፈላ ሻይ አለ" አለችውና ተያይዘው ወደ እነፍሬሕይወት ቤት ሄዱ።

"በላችሁ?" አሉ የበላይሁን እናት ገና ሲገቡ።

"ዱሮም ሲቀብጥብዎት ነው፡፡ ሳህኑንም ሊበላ ምንም አልቀረውም" አለቻቸውና ሻይ ልታቀርብለት ወደጓዳ ገባች፡፡

በላይሁን ፍሬሕይወትን ከበስተጀርባዋ እየተመለከታት ለአፍታ ያህል በሀሳቡ ወደዘመቻ ሄደ። ዘመቻ እያለ ሲያስበው የነበረውንና አዲስ አበባ እንደተመለሰ ለፍሬሕይወት ሊነግራት የወሰነውን ሀሳብ እርግፍ አድርጎ የመተው ነገር አንዳንዴ በጣም ይገርመዋል። ፍሬሕይወትን ድሮም ይወዳት ነበር፤ በእርሱነቱ ውስጥም ልዩ ሥፍራ ያላት አብሮ አደጉ ናት። ነገር ግን በጣም ከመቀራረባቸው የተነሳ ለልቡ የሚሰማው ባዕድነቷ ሳይሆን እህትነቷ ነበር። የዘመቻ ጓደኞቹ ግን መንፈሱን ለውጠውበታል፤ ስሜቱ ትክክል ያለመሆኑንና ፍሬሕይወት እህቱ ልትሆን እንደማትችል እንዲያስብበት አድርገውታል። ግን በፍጹም መድፈር አቃተው፤ ለፍሬሕይወት የፍቅር ጥያቄ ማቅረብ ከበደው፤ ባሰበው ቁጥር ግን የበለጠ እያፈቀራት መሆኑ ይታወቀዋል።

ሻዩን አምጥታ ጠረጴዛው ላይ ስታስቀምጥለት ቢያየትም ከሀሳቡ አልተመለሰም። ዝም ብሎ ከሀሳቡ ጋር ቆየ።

"እንዴ ምን ሆነሃል? ልጆቹ እንደሆነ በዕድላቸው ያድጋሉ" አለችው ፍሬሕይወት በሀሳብ መኮብለሉን ተመልክታ።

አልመለሰላትም። ስሜቱን ፈራው፤ ስሜቱ ደግሞ ከአላማው እንዲያዘናጋው በፍጹም አይፈልግም። እናም ሀሳቡን ወደ ወቅቱ አንገብጋቢ ጉዳይ ለመመለስ ፈለገ።

"ዛሬ ወጣት ማህበር ስብሰባ አለ፤ አትሄጅም?" አላት ከነበረበት ሀሳብ ለመውጣት ባደረገው ሙከራ።

"አይ ዛሬ አልሄድም፤ ከእነአንተነህ ጋር ቀጠሮ አለን" አለችው በአጭሩ።

አንተነህን በአካል ባያገኘውም በስም ያውቀዋል፤ እንዲያውም ከተወሰነ ጊዜ ወዲህ ፍሬሕይወት ስለአንተነህ ባነሳች ቁጥር

የሚሰማውን ስሜት መቆጣጠር እያቃተው ተቸግሯል። ሳያስበው ስሜቱ ልውጥ አለበትና

"አንቺ ግን አብዝተሽዋል እሽ፤ ከሁሉም በላይ አንተነህ ያልሽ ያስመስልብሻል" አላት ቆጣ ብሎ። ፍሬሕይወት ገጽታ ላይ የተመለከተው ስሜት አስደነገጠውና ፈገግ ሊማለት ሞከረ። ፍሬሕይወትን ግራ እንዳጋባት ተሰምቶታል። ከዚያ በኋላ ብዙም ሳያወሩ ሻዩን ጠጥቶ ሲጨርስ ከቤት ወጣ።

* * * *

ፍሬሕይወት ወደቀጠሮዋ ስትሄድ የበላይሁን አባባል እንደገረማት ነበረች። እየቀለደ እንዳልነበረ በሚገባ አውቃለች፤ ከድምጹ ቅላጼ የታዘበችውና ከገጽታው የተመለከተችው ቀልድ አልነበረውም። ግራ እንደገባት ነው ቀጠሮ ቦታ የደረሰችው።

ያን ዕለት አብዛኞዎቹ የዘመቻ ጣቢያ ልጆች ተገኝተዋል፤ በዚያን ዓይነት ሁኔታ ግን እየተገናኙ መወያየት ስለማይቻል ሁሉም ዘማቾች በየአካባቢያቸው በተቋቋሙ ወጣት ማህበራት ውስጥ የነቃ ተሳትፎ ሊያደርጉ ተስማምተው ነበር የተለያዩት። የወጣት ማህበር ተሳትፎ ለጠቅላላዎቹ ዘማቾች የተነገረ ሲሆን ለአብዛኞቹ በየአካባቢያቸው በሕቡዕ የሚታገለው ፓርቲ ባደራጃቸው ህዋሶች ውስጥ እንዲገቡ እነአንተነህ አመቻችተዋል።

ስብሰባው ሲበተን "እሺ ፍርዬ" አላት አንተነህ እንደተለመደው ፍሬሕይወትን ትከሻዋን አቀፍ አድርጎ።

"አለን" አለችው ደንገጥ ብላ፡፡ ጓደኞቿን ተሰናብታቸው ከአንተነህ ጋር ስትሄድ በላይሁንን እያሰበችው ነበር።

"ዛሬ ስብሰባ ብጋብዝሽስ? ትልቅ ስብሰባ አለን" አለ ሰዓቱን እየተመለከተ።

"ደስ ይለኛል" አለችው በላይሁን የጋበዛትን ስብሰባ እያስታወሰች።

ትክሻዋን እንዳቀፋት ቀኛቸውን ይዘው የቢስ መብራትን አቀበት ወጥተው ሲኒማ ኢትዮጵያ ሲደርሱ ምንም አልታወቃቸውም። እንዴ ፖለቲካውን መለስ ብሎ ደግሞ ፍቅሩን ሲገልጽላት የምታዳምጠው በተመስጦና በደስታ ነው። ስትሰማው ብትውልና ብታድር እንኳ በፍጹም አይሰለቻትም። ሲኒማ ኢትዮጵያ ሲደርሱ ቆም አለና ተመለከታት፤ ገጽታው በፈገግታ እንደፈካ ነው።

"ዛሬ መልካም ፈቃድዎ ሆኖ የመጀመሪያውን የኬክ ግብዣ እንዳደርግ ይፈቀድልኝ ይሆን?" አለ ድራማ እየሠራ በሚያስመስለው መልኩ።

"አድርገውት ነው" አለችው ሳቋን መቆጣጠር እያቃታት። መቼም ወጣትነትና ሳቅ አብረው ናቸው፤ በወጣትነት የማያስቀው ሁሉ ያስቃል።

ክሪያዚስ ኬክ ቤት ገቡና ፊት ለፊት ተቀመጡ። "አቦ እንዲህ ለብቻሽ እስካገኝሽ እንዴት ቸኩዬ ነበር" አለ እጇን ይዞ እያሻሸ። ድንገት የተፈጠረ ዝምታ በመሃላቸው ገብቶ ለአፍታ ያህል አለያያቸው። አንተነህ በዝምታ ዓይን ዓይኗን ተመለከታት ጎንበስ አለች።

"በጣም አዝናለሁ ፍርዬ" አለ ከጥቂት ዝምታ በኋላ። ውስጧን ድንጋጤ ተሰማት "ለምኑ?" ብላ ለመጠየቅ ቀና ስትል "ለሆነው ነገር ሁሉ በጣም አዝናለሁ" አላት በድጋሚ። ስለምን እየተናገረ እንደሆነ ገባት። ሁሉም ነገር በዐይነ ህሊናዋ መጣባት፤ እርሱ ወደ አዲስ አበባ በተመለሰ ሰሞን እዛ ዘመቻ ጣቢያ የገጠሟትን ሁኔታዎች ማስታወስ ባትፈልግም በሀሳቧ ወደዚያው ኮበለለች።

አንተነህ ወደአዲስ አበባ በተመለሰ በማግስቱ ዘማቾቹ ራቅ ወደአለ የገበሬ ማህበር መሄድ ነበረባቸው። ከሴቶች ሩት፣ ፍሬሕይወትና ኤልሳ ነበሩ ለሥራው የተመደቡት። የገበሬ ማህበሩ አመራር አባላት ተሰብስበው ስለጠበቋቸው ሥራቸውን የጀመሩት እንደደረሱ ነበር። አጠር ያለው ስብሳባ ሲያበቃ አዝማች መምህሩና አንደኛው ዘማች ወደ ሊቀመንበሩ ቤት ሄዱና

እነፍሬሕይወት እነርሱን ለመጠበቅ ጥላ ቢጤ ፈልገው ተቀመጡ።

"አንቺ እንዴት ሳትሄጂ ቀረሽ" አላት አንደኛው ልጅ።

"የት ነው የምሄደው?" አለችው።

"አዲስ አበባ ነዋ።"

"ሌሎችስ መቼ ሄዱ?"

"የአንቺንና የሌሎቹን ምን አንድ አደረገው?" አለ ሌሎቹን በመመልከት እየተሳሳቁ። ፍሬሕይወት ዝም አለች ከኤልሳ ጋር ዐይን ለዐይን ተገናኙ።

"ጨጓራሽን ግን ተሻለሽ?"

"ዛሬ አንተ ልጅ ምን ሆነሃል የመቼውን ነው የምትጠይቀኝ?" አለችው በመገረም።

"የአንቺ ጨጓራ ግን አሪፍ ነው ባክሽ በአንድ ጊዜ ዳነልሽ" ንግግሩ ምጸት አዘል ነው።

ስለምን እንደሚያወራ ገብቷታል። በአንድ ወቅት ጨጓራዋን ታማ የበላችው ሁሉ አልረጋ እያለ ወደላይ ይላት ነበር። አርባምንጭ ሆስፒታል ገብታ ለተወሰኑ ቀናት ከተኛች በኋላ አዲስ አበባ ሄዳ እንድትታከም ተደረገ። በዚያ ጊዜ ብዙ ነገር ተወርቶባት እንደነበረ ጓደኞቿ ነግረዋታል።

"ምን ለማለት ፈልገህ ነው ግን? ለምን ቁጥቋጦውን ትዞረዋለህ የምትፈልገውን በግልጽ አትናገርም?" አለች በስጨት በማለት። ሌሎቹ ሳቁ፤ ሳቃቸው ደግሞ የበለጠ አናደዳት። ምን ለማለት እንደፈለገ እነርሱም በሚገባ ገብቷቸዋል።

"ለማያውቅሽ ታጠኝ ባለፈው አዲስ አበባ ሄደሽ ምን አድርገሽ እንደመጣሽ የማናውቅ ይመስልሻል? "ጨጓራሽን" በሚገባ ታክመሽ አስወጥተሽው መምጣትሽን አናውቅማ!" አለና በሳቅ ተንተከተከ ሌሎቹም አጀቡት፡፡

እንባዋ በዓይኖቿ ሲሞላ ላለማልቀስ ታገለችው፡፡ ውስጧ በንዴት ድብን አለ፡፡ የምትለው ግን አልነበራትም፤ ደግሞስ ምን ማለት ያስፈልጋል?" ተብሎ ያበቃውን ነገር እርሱ ፊት ለፊት እንዳፈረጠው በሚገባ አውቃለች። የውስጥ ሃዘኗን ገጽታዋ በሚገባ እንዳንፀባረቀ የተሰማት ልጆቹ ቀስ በቀስ እየተነሱ ሲሄዱ ነው፡፡ ልጁ ሲነሳ ወደጆሮዋ ጠጋ ብሎ፤

"ዛሬ ግን አልምርሽም ማን እንደሚደርስልሽ ይታያል" አላትና ሄደ፡፡ ፍሬሕይወትና ኤልሳ ብቻቸውን ቀሩ፡፡

"መሄዴ ነው" አለች ፍሬሕይወት እየተነሳች።

"ወዴት" አለች ኤልሳ ደንግጣ።

"ወደጣቢያችን ነዋ።"

"እንዴ! ብቻችንን?"

"ይሻላል፤ አልምርሽም ብሎኛል።"

"ታዲያ መንገዱን እናውቀዋለን?"

"አይጠፋንም" አለች ዕንባዋን እየጠራረገች።

ፍሬሕይወትና ኤልሳ መንገድ ጀመሩ፡፡ ቀጭኑን የጫካ መንገድ ተከትለው ፈጠን ባለ ርምጃ ተራመዱ፡፡ ጫካው በጣም ያስፈራል ወደመሀል ሲዘልቁ ደግሞ ቀጫጭኖቹ መንገዶች በጣም ተበራከቱ፡፡ ትክክለኛው መንገድ የትኛው እንደሆነ ማወቅ አቃታቸው በግምት አንደኛውን ተከተሉ፤ እንደገና ደግሞ ሌሎች ቀጫጭን መንገዶች... አቅጣጫቸውን መሳታቸውን ገብቷቸዋል

ግን ወደመጡበት እንኳ መመለስ የሚታሰብ አይደለም፡፡ ጊዜው እየመሸ ነው፡፡ ጫካው የበለጠ አስፈሪ እየሆነ ይሄዳል ልቦቻቸው መምታት ጀምረዋል፡፡ ድንገት የሰዎች ንግግር ሰሙ፤ የወንዶች ድምጽ ነው፡፡ ሁለቱም በድንጋጤ ተያዩ፤ አጠገባቸው በነበረው ጎርፍ የሸረሸረው ቦይ ውስጥ ዘለው ገቡ፡፡ የሰዎቹ ድምፅ በጣም እየቀረበ ሲመጣ በፍርሀት ተፋጠጡ ትንፋሻችን አጥፍተው ተሸጎጡ፡፡ ሰዎቹ ሲያልፏቸው "ተመስገን" አሉ፡፡ ጥቂት ቆየት አሉና ከቦዩ ውስጥ ወጥተው ሰዎቹ የሄዱበትን አቅጣጫ ተከትለው መሄድ ጀመሩ፡፡ ወዴት እየሄዱ እንደሆነ ግን በፍጹም ማወቅ አልቻሉም፡፡

በጫካው ውስጥ በመባዘን ጊዜው ነጎደ ፀሐይዋ እየጠለቀችና የጫካው ውስጥ ድንግዝግዝ እያለ ሲሄድ የልቦቻቸው ምት ጨመረ፡፡ ግራ ግብት ሲላቸው ቆመው መተያየት ሆነ፤ ሁለቱም እንዳለቀላቸውና የአውሬ እራት መሆናቸውን አመኑ፡፡ ፍሬሕይውት ኤልሳን ትኩር ብላ እያየቻት የጥፋተኝነት ስሜት ተሰማት ይህ ደግሞ የበለጠ እንድታዝን አደረጋት፤ እንባዋ ከየት መጣ ሳትለው ተከለበሰ፡፡ ኤልሳ ያ ሁሉ ቀልድና ጨዋታዋ ጠፍቶባት አመድ መሰለች፡፡ ሳያስቡት ተቃቅፈው፣ ተላቀሱ፣ ተስፋ መቁረጥ መንፈሳቸውን አደነደነው፡፡ ፍሬሕይወት በውስጧ የነበረው ፍርሃት ጠፍቶ ቆራጥነት የተተካበት መሰላት፤ እንደተቃቀፉ ጫካው መሀል ከቆሙ ደቂቃዎች አለፉ፡፡

ድንገት ራቅ ያለ የመኪና ድምጽ ተሰማቸው፡፡ ሁለቱም የድምጹን አቅጣጫ ተከትለው ሮጡ፡፡ ጨለማው ለዓይን እየያዘ ቢሆንም ሮጡ፡፡ የነበሩበት ቦታ ከዋናው መንገድ መቶ ሜትር እንኳ የሚሞላ አልነበረም በፍጹም ሳያስቡት መንገዱ ላይ ደርሰው የሞት ሞታቸውን እጆቻቸውን አውለበለቡ፡፡ የጭነት መኪናው ጎማዎቹን አንሳጦ ቆመ፡፡ ሾፌሩ መኪናው ውስጥ እንዲገቡ የጋቢናውን በር ከፈቱላቸው፡፡ ገብተው ሲቀመጡ ሁለቱም ሆድ ባሳቸው፤ እንደገና ተቃቅፈው መላቀስ ጀመሩ፡፡

"አፈር በሆንኩት ልጆቼ፤ አሁን ይሄ መንግስት እግዚያብሔር ይወድለታል" አሉ ሾፌሩ ከልባቸው፡፡ የልጆቹን ማንነት መጠየቅ አላስፈለጋቸውም። የልብሶቻቸው ቀለም፣ ኬፖቻቸውና

ከፊትለፊት ያለው ጽሑፍ ማንነታቸውን ያስረዳሉ። ዘመቻ ጣቢያ ደርሰው ከመኪና ሲወርዱ ሁሉም ሰው እነርሱን ፍለጋ ወጥቶ ጥቂት ሰዎች ብቻ መንገዱ ላይ አገኙ። ለፍለጋ የወጡትን ለመመለስ ተሯሯጡ...

አንተነህ እጇን ጠበቅ አድርጎ ሲይዘው፣ ከእንቅልፏ የነቃች ይመስል ከገባችበት ትውስታ ወጣችና "ግን'ኮ አንተ ምንም አላደረግህም" አለችው።

"አድርጌያለሁ እንጂ ፍርዬ ቅርበታችን እጅግ የጠበቀ ባይሆን ኖሮ ያን ሁሉ ሊያስቡ አይችሉም ነበር። ለማንኛውም እርሸው" አለና እጇን ጎተት አድርጎ ሳመው። ከምኔው ወሬውን እንደሰማው ደነቃት። ከዓይኖቹ ውስጥ ፍቅርና ስስት ይነበባል፣ በእርሷም ልብ ውስጥ ያለው ይሄው ነው። እጇን እንደገና ሳመው።

"ፍርዬ! በጣም እወድሻለሁ!" አላት። መቼም ፍቅሩን ለመግለጽ ስስት የለበትም።

"እኔም በጣም እወድሃለሁ" አለችው ለመጀመሪያ ጊዜ፣ ከገጽታው ላይ እርካታን ያነበበች መሰላትና መንፈሷ በደስታ ተሞላ።

ልቦቻቸው የተጣመሩ መሰላት። ልክ እንደዘመቻ ጣቢያው ሁልጊዜም አብረው እንዲሆኑ ተመኘች፣ ሳታስበው በረጅሙ ተነፈሰች። እንዲህ ጠረጴዛ በመሀላቸው ሆኖ ሳይሆን እንደዘመቻ ጣቢያው በነጻነት ጥላው ስር ጥግትግት ብለው እንዲቀመጡ ተመኘች። አንተነህ ሰዓቱን ተመለከተ፣ ከቀኑ አስር ሰዓት ሆኗል። "ፍርዬ ትቸኪያለሽ?" አላት ድንገት።

"እስከ አስራ ሁለት ሰዓት መቆየት እችላለሁ፣ ስብሰባው በስንት ሰዓት ነው" አለችው በሀሳቧ ሲመላለስ የነበረውን ያወቀባት መስሏት ደንገጥ አለች።

"ለዛሬ ስብሰባው የኔና ያንቺ ብቻ እንዲሆን ብናደርገውስ?" አላት እየሳቀ።

ከክሪያዚስ ወጡና ታክሲ ያዙ። ታክሲው ውስጥ ከገቡ በኋላ ምንም አልተነጋገሩም ሁለቱም በየሃሳባቸው ተመሰጡ። አራት ኪሎ አማኑኤል ባፕቲስት አጠገብ ሲደርሱ ከታክሲ ወርደው ከጥቂት እርምጃዎች በኋላ ከመንገዱ ባሻገር ካለው አፓርትመንት ውስጥ ሲገቡ አንገቷን አቅፎ ጉንጯን ሳማት። በአፓርትመንቱ ሁለተኛ ፎቅ ላይ ሲደርሱ ኪሱን ዳበሰና ቁልፍ አወጣ። በኮሪደሩ ላይ ካሉት በሮች አንደኛውን ከፈተና "ቤት ለእንግዳ" አላት፣ እንድትገባ በእጁ እያመለከታት።

ምንም አላቅማማችም፣ ወደውስጥ ገባች። ክፍሉ በጣም ንጹህ ነው። ቀላል ግን የሚያማምሩ ዕቃዎች አሉበት። አልጋው ላይ የተነጠፈው የአልጋ ልብስ ውብ ነው። ከአልጋው አጠገብ በስተግራ በኩል ያለው ኮመዲኖ ላይ የተቀመጠው የራስጌ መብራት በልዩ ጌጥ ተሠርቷል። በስተቀኝ በኩል ባለው ኮመዲኖ ላይ ደግሞ ትልቅ ቴፕ ሪከርደር ጉብ ብሏል። ከአልጋው ትይዩ ባለው ግድግዳ ጥግ አንድ መለስተኛ ጠረጴዛና ሁለት ወንበሮች ተቀምጠዋል። የሌላኛው ግድግዳ ሙሉ ስፋት የተያዘው በቁምሳጥንና በረጅም መጻሕፍት መደርደሪያ ነው። መደርደሪያው ኮርኒሱን ሊነካው ምንም አልቀረውም ጥቅጥቅ ብሎ በመጻሕፍት ተሞልቷል። በአንደኛው የቤቱ ማዕዘን በኩል ደግሞ በነጭ ጨርቅ የተሸፈነ ጠረጴዛ አለ።

"የጓደኛዬ ቤት ነው። እንደራስሽ ቤት ልትቆጥሪው ትችያለሽ" አላት እጇን ያዝ አድርጎ አልጋው ላይ እያስቀመጣት። ለመጀመሪያ ጊዜ ፍርሃት ቢጤ ልቧን ጨረፍ አደረገው። ራሷን ታዘበችው ያለምንም ማንገራገር አንተነህን ተከትላ መምጣቷ ገረማት። በእርግጥ አንተነህን እንድታምነው፣ ያለወቀሱና ያለፍላጎቷ ምንም እንደማያደርግ እርግጠኛ እንድትሆን ያደረጓት ብዙ ምክንያቶች አሏት፣ ቢሆንም ግን ስህተት መሆኑን ለራሷ ነገረችው።

አንተነህ ጃኬቱን አውልቆ ወንበሩ ላይ አስቀመጠ፣ የሸሚዙን እጅጌ ጠቅለል አደረገና በጠረጴዛው ላይ የተሸፈነውን ጨርቅ ገለጠ።

"ምን ልታደርግ ነው?" አለችው

"ለእንግዳዬ ሻይ ላፈላ" አለ እየሳቀ

"አሁን አይደል የጠጣነው፤ እንግዳህ ሻይ አያስፈልጋትም፤ ይልቅስ እንጫወት ሌላ ቀን ታፈላልኛለህ፡፡"

"እና በባዶ ቤት ነው የምንጫወተው?"

"ምን አስጨነቀህ?" አለችው፡፡ ድንገት አቀፈና አልጋው ላይ አስቀመጣት፡፡ የልቧ ምት ከመቅስፈት ሲጨምር ተሰማት፡፡ የአንተነህ ሰውነት እንደተጣደ ብረትድስት መፋጀት ጀምሯል፡፡ ጥብቅ አድርጎ አቀፋት ሁለመናዋን ሳማት፤ አጸፋውን ልትመልስለት የሚያስችል አቅም ግን አልነበራትም፡፡ አንዳች ኃይል በቁጥጥር ስር ያዋላት እስኪመስላት ድረስ ሰውነቷ ሁሉ ዛለባት፡፡ አንተነህም ልክ እንደእርሷው በዚያ ኃይል ቁጥጥር ስር ውሏል፤ ልዩነታቸው እርሱ ስሜቱን ለመግለጽ ብርታት ያለማጣቱ ነው፡፡

"ፍርዬ ምን ላድርግሽ? የምትወደጂ እኮ ነሽ" አለ ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ እያለ፡፡

"እንዴት ደስ ይላል" አለችው በደከመ ድምጿ።
"በጣም! ፍርዬ እንዴት እድለኛ ነኝ? ለኔ የተፈጠርሽ እስኪመስለኝ ድረስ እንድንከባከብሽ እንድጠብቅሽ ኃላፊነት ያለብኝ ሆኖ ይሰማኛል፡፡ እናም ከድል በኋላ በአንድ ጣሪያ ስር መኖር እስከምንጀምርባት ዕለት ድረስ ላልነካሽ ቃል እገባለሁ" አለና እንደገና ጥብቅ አድርጎ አቀፋት።

"እስኪጋብቻ ዕለት!" ትርጉሙን በውስጧ ደገመችው። መንፈሷን ዘና አደረገላት።

"አምንሃለሁ!" አለችው ዕድለኛነት እየተሰማት፡፡

ጊዜው እንዴት ይሮጣል፡፡ ድንገት ቀና ስትል የግድግዳውን ሰዓት ተመለከተችው፤ አሥራ ሁለት ሰዓት.ተኩል ይላል፡፡

"አሁን መሄድ አለብኝ" አለች ምንም ሳታመነታ፡፡

"አስመሸሁብሽ አይደል?" አለ እንደገና አቅፎ እየሳማት

"ቤቴ ስሄድ እንደምትናፍቀኝ ግን ታውቃለህ?" አለችው ጫማዋን እያጠለቀች፡፡ ያልጠበቀችው ፍጹም ነፃነት ተሰምቷታል፤ ለአንተነህ ስሜቷን ሁሉ በነፃነት መግለጽ እንዳለባት የሚገፋፋት አንድ ኃይል ያለ መሰላት፡፡

"ለዚህ እኮ ነው ፍርዬ ታድያለሁ የምልሽ እኔም በጣም ትናፍቂኛለሽ፡፡ በልቤ ውስጥ ያለውን ፍቅር እንዴት አድርጌ ላሳይሽ? ልቤ የደነገጠው በመጀመሪያው ዕለት ቢሆንም በልቤ ውስጥ ልዩ ቦታ እንዲኖርሽ ያደረገሽን ስብእናሽን ለመረዳት ምንም ያህል ጊዜ አልወሰደብኝም፤ ምንም ነገር ያላጎደፈሽ ንጹህ እኮ ነሽ ፍርዬ፡፡ ታዲያ ብወድሽ ማን ይፈረድብኛል?" አላት እንደገና እቅፉ ውስጥ አስገብቶ ጥብቅ አድርጎ እያቀፋት፡፡

* * * *

ወይዘሮ ስርጉት ፍሬሕይወት ከዘመቻ ስትመለስ የጠላ ንግዱን አቋርጠው በበላይሁን እናት አማካኝነት ለአንድ ትልቅ ሆቴል እንጀራ ማቅረብ ጀምረው ነበር። እናም የማያቋርጥ ገቢ በመኖሩ በቤታቸው ውስጥ የሚያስጨንቅ ሁኔታ አልነበረም፡፡ ሰሞኑን ግን ሀሳብ እየተጫናቸው ተቸግረዋል። ዘመቻ ያቋረጡ ዘማቾች ተመልሰው ትምህርት ቤት የመግባት ዕድል እንደማይኖራቸው መንግሥት የሰጠውን መግለጫ እያሰቡ ጭንቅ ብሏቸዋል።

እንዲህ በሀሳብ የሚያብሰለስላቸውን ጉዳይ ለፍሬሕይወት ማዋየት ግን ከብዷቸዋል።

"ወይጉድ! በሰላም የመጣችልኝልን ልጅ ሂጂ ብዬ አንድ ነገር ብትሆንብኝስ?" ይላሉ ገና ሀሳቡ ወደአእምሮአቸው ሲመጣ።

“አንተ ቅዱስ ገብርኤል ይህን አልሽ አትበለኝ! ልጄ ትምህርቷ እንዳይጨናገፍባት እንጂ ለእኔማ እዚህ መሆኗ ይጠቅመኛል እንጂ...” ይላሉ እቤት ውስጥ የምትሸፍንላቸውን ጉዳዮች ሲያስቡ።

ወይዘሮ ስርጉት ልጆቻቸውን ማዘዝ አይጠበቅባቸውም አንዳንዴ ልጆቹ ኃላፊነታቸውን አውቀው ያለምንም ትእዛዝ መሥራታቸው እስከሚገርማቸው ድረስ ይሆንባቸዋል። ትንሹ ሮቤል እንኳን ሳይቀር የሥራ ድርሻውን አውቆ ያለምንም ጭቅጭቅ ያከናውናል። ይህንን ሲመለከቱ “ምን ነበረበት ይህንን መመልከት ቢችል ኖሮ!” ይላሉ ባለቤታቸውን እያስታወሱ።

“ደግ ሰው አይሰነብትም የሚባለው እውነት እኮ ነው” ይላሉ የፍሬሕይወት እናት የባለቤታቸውን ያልታሰበ ሞት ባስታወሱ ቁጥር።

“እንዲያው ጊዜው ከመቼው ነው የሚደርሰው?” አሉ ደግሞ የባለቤታቸው ሙት ዓመት መቃረቡን አስበው። ጣቶቻቸውን ቆጣጠሩና ቀናቱን አስልተው “ወይጉድ! አስራአምስት ቀን ብቻ ነው የቀረው” አሉ ለሰው የሚያወሩ ይመስል።

አጠገባቸው የተኛውን ሮቤልን እንዳይረግጡት ተጠንቅቀው ከአልጋቸው ወረዱና ልብሳቸውን ለባብሰው ወጡ። ገና ከጠዋቱ አሥራሁለት ሰዓት ባይሆንም ሚሚ ተነስታ ቁርስ እየሠራች አገኟት። ጠረጴዛው ላይ የተደረበውን እንጀራ ሲመለከቱ ደግሞ ፍሬሕይወት ሳትተኛ ማደሯን አስበው “ወይኔ ልጄን ተገትራ ነው ያደረችው ማለት ነው” አሉ። ፍሬሕይወትን ሊያዩአት ፈለጉ፤ ፍሬሕይወት ብርድልብስ እንኳ አልለበሰችም፤ ከላይ ጋደም እንዳለች አገኟት።

“ምነው ሚሚዬ እንዲህ ስትተኛ ዝም አልሻት” አሉ የለበሱትን ጋቢ ለፍሬሕይወት እያለበሷት።

“ሞቀኝ አለችኝ እኮ እማ!” አለች ሚሚ።

ፍሬሕይወት ተኝታ አረፈደች፤ እናቷ ለአባቷ ቁርባን የሚሆነውን ጠላ ለማዘጋጀት ጌሾውን ገብሱንና በቆሎውን አወጣጥተው መለቃቀም ጀመሩ።

የበላይሁን እናት ከቤት ሲወጡ የፍሬሕይወትን እናት እደጅ በማግኘታቸው “ምነው ስርጉት በጠዋት? ምን እያደረግሽ ነው ደግሞ መቼም የምትሠሪው አታጭ” አሏቸው።

“ምን እሠራለሁ ብለው ነው? ትዝ ቢለኝ ለቁርባኑ ጥንስስ ልጠንስስ ብዬ ነው” አሉ የፍሬሕይወት እናት።

“ውይ በሞትኩት የኔ ነገር፤ ለካ ቀኑ እየደረሰ ነው። ጊዜው እንዴት ይሮጣል?” አሉ የበላይሁን እናት ከወይዘሮ ስርጉት አጠገብ እየተቀመጡ።

“የጊዜውማ ነገር ምኑ ቅጡ፤ ዓመቱ የተጀመረ ሳይመስል ያልቃል” አሉ ወይዘሮ ስርጉት በሀሳባቸው እነፍሬ ከዘመቻ የተመለሱበትን ጊዜ እያሰቡ። “ይሄው ልጆቹስ ከዘመቻ ከተመለሱ ሶስት ወር አለፋቸው አይደል?” አሉ ሊሊቱን ሲያሳስባቸው ያደረው ጉዳይ ከአእምሮአቸው አልጠፋ ብሎ።

“ለመሆኑ በላይሁን ምን እያለ ነው?” አሉ ደግሞ ቀጠል አድርገው።

“ያው አልሄድም እንዳለ ነው። ትናንት ሬዲዮው ይህንኑ ሲያወራ ነው የዋለው፤ ከዘመቻ ለኮበለሉ ዘማቾች መንግሥት ይቅርታ ማድረጉንና ወደዘመቻቸው እንዲመለሱ ዕድል የተሰጣቸው መሆኑን ሲያወራ ነበር። ልጆቹ ግን ልባቸው ድንግጥ አላለም፤ ለበላይሁን ይህንኑ ብነግረው “አላደርገውም ተመልሼም ዘመቻ አልሄድም” አለኝ።” አሉ የበላይሁን እናት።

“ልጆቹ እንደሆነ ግንባራቸውን ማጠፍ አይሆንላቸውም፤ እስኪ እስከወዲያኛው ትምህርት ቤት መግባት እንደማይችሉ እየተነገረ እንዲህ ድርቅ ማለት ምን ይሉታል?” አሉ የፍሬሕይወት እናት ግራ ገብቷቸው።

የጀመሩትን ሥራ አጠናቀው ወደቤት ሲገቡም ፍሬሕይወት አልተነሳችም፡፡ እንጀራ ስትጋግር ለብሳው የነበረውን ልብስ እንኳ ሳትቀይረው፤ ሰውነቷንም ሳትታጠብ መተኛቷን በማየታቸው ውሃ አሙቀው አስነሷት፡፡

ሰውነቷን ተጣጥባ ልብሷን ስትቀይይር ቀለል ብሏት ስትነቃቃ "ልጆቹስ?" አለች ቤቱ ጭር ብሎባት።

"ልጆቹ እኮ ተማሪዎች ናቸው፤ ፍርዬ የጨነቀኝ የአንቺ ነገር ነው፡፡ እስከመቼ ለእኔ እንጀራ ጋጋሪ ሆነሽ እንደምትዘልቂ ሳስበው..." ሲያስጨንቃቸው የነበረውን ጉዳይ ድንገት አንስተው ሀሳባቸውን ነገሯት።

"ምነው እማ! ስንት ጊዜ ተነጋግረንበት የለም እንዴ?፡፡ትናንት መንግሥት በሬዲዮ በመናገሩ ምን አዲስ ነገር አለው፤ ደግሞስ ይሄ በእኔ ብቻ የሆነ አይደል ሌሎቹ እንደሚሆኑት እሆናለሁ።"

"ምናለ ተመልሳችሁ ብትሄዱ መንግሥት እንደሆነ ጨክኗል፤ ዘመቻውን ያላጠናቀቁ ትምህርት ቤት እንደማይገቡ እኮ ነው የተናገረው። አንዳንዶቹም እኮ እየተመለሱ ሄደዋል፡፡ መቼስ ዕድሜ ልክ የትምህርት ዕድል ከማጣት..."

"እማ እኔ በፍጹም አላደርገውም፤ ላንመለስ ቃል ገብተን ነው የመጣነው እኔ ደግሞ ያን ቃል አፍርሰው ከሚመለሱት ጋር መወገን አልፈልግም፡፡ ዕድሜ ልክ የትምህርት ዕድል የማጣቤት ምክንያትም አይኖርም ደርግ እንደሆነ በሕዝባዊ አመፅ መውደቁ አይቀርም..."

"በይ ተይው ያንን ስብከትሽን ደግሞ ልትጀምሪ ነው፡፡ ቡና ጠጡ በይልኝ፤ እግዚአብሔር ልባችሁን እስኪመልሰው ምን ማድረግ ይቻላል" አሉ የፍሬሕይወት እናት ሁሌም የፖለቲካ ቃላት መጠቀም ስትጀምር እንደሚያደርጉት፡፡

የፍሬሕይወት እናት የዘወትር ቡና አጣጭዎች ሁለት ናቸው፡፡ የበላይሁን እናትና እትዬ ደብሬ ብቻ! ሌሎቹ ጎረቤቶች የሚጨመሩት ለየት ያለ አጋጣሚ ሲኖርና ለበአል ብቻ ነው፡፡ ከእነዚህ ሁለት ሴቶች ጋር አንድም ቀን ለየብቻቸው ቡና ጠጥተው አያውቁም፡፡ እትዬ ደብሬ ልጅ ስለሌላቸው በጣም ያዝናሉ፤ ጎረቤቶቻቸው ያልተሳሉበት ታቦት የላቸውም፤ ስሜታቸውን ለመጠበቅ የሚያደርጉትም ጥረት ከፍ ያለ ነው፤ ስለልጅ ሲነሳ እንኳ በጥንቃቄ ነው። የፍሬሕይወት እናት በውስጣቸው ሊያወጡት ባይችሉም ስለዘመቻውና ስለትምህርት ማውጠንጠናቸውን ባያቋርጡም ለእትዬ ደብሬ የሚጥም ጨዋታ መጫወት ነበረባቸው።

* * * *

በላይሁን እንድትቀሰቅሰው የሞላት ሰዓት ስትጮህ ከአልጋው ላይ እንዴት ተፈናጥሮ እንደወረደ ሳይታወቀው ክፍሉ መሃል ቆሞ ራሱን አገኘው። የተኛው ለጥቂት ሰዓታት ብቻ ነው፤ ዐይኖቹን ጠራረገና ተመልሶ አልጋው ላይ ተቀመጠ። ለምንድን ነበር ሰዓቷን የሞላት? ለማስታወስ ሞከረ፤ ምንም ትዝ ሊለው አልቻለም። በጀርባው ተንጋለለና ኮርኒሱ ላይ አፈጠጠ፤ ደቂቃዎች አለፉ።

ለምን ሰዓት እንደሞላና ሌሊት ሊነሳ እንደፈለገ ትዝ አለው። በርካታ ሥራዎች ከፊቱ ተደቅነዋል፤ የኢሕአፓን የወጣት ክንፍ የማጠናከር ሥራው በከፍተኛ ፍጥነት እንዲቀጥል የሥራ ክፍፍል ተደርጓል። በየቀበሌው የተቋቋሙ ወጣት ማህበራት የያዙትን መድረክ ብዙሀኑን ወጣት ለመቀስቀና ወደመኢሶንና ወደሌሎቹ የፖለቲካ ድርጅቶች እንዳይገቡ ለማድረግ እንዲጠቀሙበት፤ እስከአሁን ባሳዩት እንቅስቃሴ መስመራቸውን የለዩ ወጣቶችን ደግሞ በህቡዕ የተደራጀው የኢሕአፓ ወጣት ሊግ አባል እንዲሆኑ የመመልመል፤ የተመለመሉትን ወጣቶች ደግሞ በየአቅራቢያዎቻቸው ከሚገኙ ሕዋሶች (ህቡዕ የጥናት ቡድኖች) ጋር የማገናኘት ሥራ እንዲጠናከር መመሪያ ወደታች የማስተላለፍና ለየጥናት ቡድኖቹ የሚሰራጩትን ጽሑፎች የማዘጋጀትና የማሰራጨት ሥራ ሁሉ እፊቱ ተደቅኗል።

ለወጣት ሊግ ኮሚቴ ስብሰባ በተሰጠው የመወያያ ርዕስ ላይ መዘጋጀት፣ ነገ በአንድ ቀበሌ ወጣት ማህበር በተጠራ ስብሰባ ላይ በተጋባዥነት የሚያቀርበውን ጽሑፍ ማንበብና ማጠናቀቅ፣ የተመለመሉ ወጣቶችን ከየአካባቢዎቻቸው ሕዋሶች ጋር እንዲገናኙ ለማስቻል የሚስጥር መገናኛዎችን መጻፍ… አስቦ ለመጨረስ ጊዜ የለውም፤ ከተጋደመበት ተነሳና ከግድግዳው ጥግ ወዳለችው ትንሽ ጠረጴዛ ሄደ። ከሌሊቱ ዘጠኝ ሰዓት ሆኗል፤ ሥራውን ከመጀመሩ በፊት የተመለከተው የሻዩን ፔርሞስ ፍላስክ ነው፤ እህቱ በምንም ዓይነት እንድታደርግለት የጠየቃትን ረስታ አታውቅም፤ የሚፈልገውን ነገር እንደሚወደው አድርጋ ስታቀርብለት ይገርመዋል። "እህቶች ሁሉ እንደ ሜሮን ይሆኑ?" ይላል አንዳንዴ እየገረመው። የሚወደውን ሻይ እየጠጣ ሥራውን ጀመረ።

አንገቱን ካቀረቀረበት ሳያቀና ለወጣት ማህበር የሚያቀርበውን ጽሑፍ አጠናቀቀና ተንጠራራ። ከወንበሩ ላይ ተነስቶ በመኝታ ክፍሉ ውስጥ ጥቂት ተንጎራደደና ከትንሿ የመጽሐፍ መደርደሪያ ላይ ሁለት መጻሕፍት አንስቶ ተመልሶ ተቀመጠ። ከሚፈልገው ርእስ ላይ ጥቂት አነበበና እንደገና ተነስቶ ወደ መጽሐፍ መደርደሪያው ሄደ፤ መዝገበ ቃላት አውጥቶ ተመለሰ። የሚያነበው መጽሐፍ ዲያሌክቲካል ማቴሪሊዘም ነው፤ ሁሌም ባነበበው ቁጥር ይጠጥርበታል፤ ግን አይተወውም ያነበዋል። የወቅቱ መሰረታዊ ፍልስፍና ስለሆነ በሚገባ አብጠርጥሮ ለመረዳት የወጣት ሁሉ የንባብ አቅጣጫ ወደዚያው ሆኗል። የወሰደውን ማስታወሻ አስተካክሎ ጻፈና ሰዓቱን ተመለከተ። ለአስራ ሁለት ሰዓት ሩብ ጉዳይ ይላል።

እየተጣደፈ የሚስጥር መገናኛዎቹን መጻፍ ጀመረ። በላይሁን ሀሳብ ተቸግሮ አያውቅም፤ በአንድ ጊዜ በርካታ የመገናኛ ኮዶችን የመጻፍ አቅም አለው፤ ስለሆነም ነው ብዙውን ጊዜ የኮሚቴው አባላት እርሱ እንዲሠራ የሚለቁለት። የመጨረሻውን ጽፎ ሲጨርስ ከጠዋቱ አሥራሁለተ ሰዓት ከሩብ ሆነ፤ አነበበውና ፈገግ አለ፤ ሁልጊዜም የሚጽፋቸው ነገሮች ያስደስቱታል።

"መፋቂያሽ ከየት መጣልሽ?"

"ከጃማይካ!" ይላል በመጨረሻ የጻፈው የመገናኛ ኮድ።

ሁሉንም በየሥፍራቸው አስቀመጠና የሌሊት ልብሱን አውልቆ ቱታውን አጠለቀ። እየተቻኮለ በቧንቧው ውሀ ፊቱን ተጣጠበና በሩጫ ከጊቢ ወጣ፤ ወደተለመደው የጠዋት ስፖርት።

* * * *

ቀጭኑ የስልክ ድምጽ ከነበረበት ሀሳብ መንጥቆ ሲያወጣው ምን ማድረግ እንደነበረበት የተረዳው ወዲያውኑ አልነበረም። ስልኩ በድጋሚ እስከሚጠራ ድረስ ከሀሳቡ ሙሉ በሙሉ አልተመለሰም። ስልኩ ደጋግሞ ሲጮህ አነሳና "ሄሎ!" አለ።

"ተኝተሃል እንዴ?" የሚል ድምጽ ተሰማው። ድምጹን አልተጠራጠረም። ሄዋን ነች።

"ኧረ በፍጹም!" አላት ሰዓቱን ተመለከቶ። ከጠዋቱ ሦስት ሰዓት ሆኖአል።

"ጊዜ ካለህ ልንገናኝ እንችላለን?" አለችው።

"በስንት ሰዓት?" አለ አንተነህ ከፍሬሕይወት ጋር በሰባት ሰዓት ያለውን ቀጠሮ እያሰበ።

"አሁንም ቢሆን ይሆናል"

"ያቆየናል?" ሌላ ጥያቄ አስከተለባት።

"ምነው አንተ እንዲህ ጥያቄ አበዛህ?" አለችው ሄዋን በስጨት ብላ።

"ስድስት ሰዓት እቤት መመለስ ስላለብኝ ነው" አላት በደፈናው።

"እስከዛም ላ.የቆይህ ይችላል" አለችው።

ስልኩን ዘግቶ ሲ.ያስበው የነበረውን ጉዳይ ለማስታስ ሞከረ፤ በፍጹም ሊመጣለት አልቻለም። ልብሱን ለባበሰና ሄዋን ለምን እንደፈለገችው ለመገመት እየሞከረ ወደፒ.ያሳ ሄደ።

ፒ.ያሳ ቲ ሩም ሲገናኙ ብቻዋን አልነበረችም፤ ከፍቅረኛዋ ጋር ነች። ገብተው ተደላድለው እንደተቀመጡ ሄዋን መሳቅ ጀመረች፤ አንተነህ ግራ ገባው።

"አንተ እንደማታስታውሰው አውቃለሁ፤ መልካም ልደት" አለችና የተጠቀለለ ነገር ሰጠችው። አንተነህ በድንጋጤ ዐይን ዓዐኗን ተመለከታት።

"እስኪ ክፈተው" አለችው።

በደመነፍስ ከፈተው፤ ራንግለር ሱሪና እጀ ጉርድ ሸሚዝ እንዲሁም ፖስታ አለበት። አንተነህ የሚናገረው ጠፍቶት ሁለቱንም በየተራ ተመለከታቸው። "በጣም አመሰግናለሁ ሄዊ! ግን ይህንን ሁሉ መልፋት አልነበረብሽም፤ ስሜቴን የምገልጽበት ቃላት የለኝም" አላት ከቆይታ በኋላ።

"ይሄ ለአንተ ለውድ ጓደኛዬ የሚበዛ አይደለም፤ የጓደኝነት ምሳሌዬ ነህ" አለችው።

"በነገራችን ላይ አብረን ፊልም ብንመለከት ደስ ይለኝ ነበር፤ ቀጠሮ እንዳለህ ስለነገርከኝ ላስጨንቅህ አልፈልግም" አለችው ደግሞ።

"ቀጠሮው ሊተላለፍ የሚችል ከሆነ ግን አብረን ብንቆይ እኔም ደስ ይለኛል። ሄዊ ለአንተ ያላትን ቦታ ከጓደኝነት አንጻር ብቻ ለማየት ይቸግረኝ ነበር። ዛሬ ግን ንጹህ የጓደኝነት ፍቅራችሁን እንድቀበል አንዳች ኃይል አስገደደኝ" አለ ልጁ ትኩር ብሎ አንተነህን እየተመለከተው።

"በጣም አመሰግንሃለሁ፤ ዛሬ አብሬያችሁ መቆየት አልችልም፤ እንዲያውም አሁን መሄድ አለብኝ" አለ አንተነህ ሰዓቱን እየተመለከተ።

"ከመሄድህ በፊት ግን ካርዱ ላይ ያለውን ብታነበው ደስ ይለኛል" አለች ሄዋን።

ካርዱን ከፖስታው ውስጥ አወጣና ተመለከተው "የእውነተኛ ጓደኝነት ምሳሌዬ በመልካም ሰውነትህ ደግሞ አርአያ ነህ። መልካም የልደት ቀን እንዲሆንልህ እመኛለሁ" ይላል ካርዱ። ድምጹን ዘለግ አድርጎ አነበበውና ሄዋንን ተመለከታት።

"በጣም ይበዛብኛል ሄዊ! የአንቺ መልካምነትና ጓደኝነት የላቀ ነው" አላት።

ልትሰናበተው ስትነሳ ወንበሩን ገፋ አደረገና ወደእርሷ ተጠጋ፤ አቀፋት "ጓደኝነታችን ለዘላለም ይኑር" አላት ድምጹን ከፍ አድርጎ። ደግሞ ወደፍቅረኛዋ መለስ ብሎ ተመለከተው "በነጻነት የጓደኝነት ስሜታችንን እንድንገላለጽ ስለፈቀድህ በጣም አመሰግንሀለሁ፤ ለሄዊ መልካም የሕይወት ጓደኛ እንደምትሆናት አምናለሁ" አለውና እርሱንም አቅፎ ተሰናበተው።

"ውይ ረስቼው! ነገ በስምንት ሰዓት ውይይት አለ፤ እንደምትመጣ ልጠብቅ?" አለችው ሄዋን።

"ምን ጥያቄ አለው? በደስታ!" አላት። ለበርካታ ጊዜያት እየጋበዘችው ውይይታቸውን ተሳትፏል።

ተለይቶአቸው ሲሄድ ለየት ያለ መንፈስ ነበረው፤ ሄዋን እርሱን ደስ ለማሰኘት ያደረገችውን ሁሉ አደነቀ። ሰዓቱን እንደገና ተመለከተ፤ ገና አምስት ሰዓት ነው። ከፍሬሕይወት ጋር ላለው ቀጠሮ ድፍን ሁለት ሰዓት ይቀረዋል፤ መንገዱ ላይ ወዳለ ሱፐር ማርኬት ጎራ አለ ለፍሬ መስተንግዶ አንዳንድ ነገሮችን ሊገዛ።

* * * *

“ምነው ፀሐዩ በረድ ቢልልሽ ልጄ፣ ሌሊት እሳቱ ቀን ደግሞ ፀሐዩ ይከብዳል እኮ” አሏት እናቷ ፍሬሕይወት በጠራራው ፀሐይ ከቤት ስትወጣ በስስት እየተመለከቷት፡፡

“ሩቅ አልሄድም ቅርብ ነው” አለቻቸውና ወጣች፡፡ ቀስ በቀስ ከቤት መውጣት እየተለመደ ስለሄደ ብዙም የሚያስጨንቅ መሆኑ ቀርቷል፡፡

አስፋልቱን አቋርጣ አፓርትመንቱ ዋና መግቢያ ላይ ስትድርስ ሰዓቷን ተመለከተች፣ አልዘገየችም አልፈጠነችም ልክ በሰዓቱ ነው የደረሰችው፡፡ ቀጠሮ እንደማክበር የሚያስደስታት ነገር የለምና እርካት አለች። ደረጃውን ፈጠን ብላ ወጥታ ገና በሩ ላይ ስትደርስና በሩ ሲከፈት እኩል ሆነ፡፡ “የት ልትሄድ ነበር?” አለችው።

“ልከፍትልሽ ነዋ” አለና እቅፉ ውስጥ አስገባት፡፡ “እንዴት እንደናፈቅሽኝ” አለ ስፍስፍ ብሎ እየሳማት፡፡ “ምን ይሻለኛል ፍርዬ?” አላት እንደገና።

“ምኑ?” አለችው፣ ምን እንደሆነ ግን ገብቷታል።

“አልቻልኩም ፍርዬ! ፍቅርሽና ናፍቆትሽን መቋቋም አልሆነልኝም” አለና እንደገና አቀፋት።

ቤቷ ከመጀመሪያው ቀን የበለጠ አምራለች፣ የቤቱ ሽታም ተቀይሯል፤ የሚሸተው ፊሊት ሳይሆን ምግብ ነው፡፡ ከበሩ ጥቂት እልፍ ብላ ያለችው ጠረጴዛ በነጭ ጨርቅ ተሸፍናለች፡፡

“ምሳሽን መቼም እንዳልበላሽ እርግጠኛ ነኝ” አላት።

“እንደቁርስ አበላሌ ከሆነ ምሳ መብላት አያስፈልገኝም” አለችው።

“አታደርጊውም፡፡ ልፋቴን መና ማስቀረት ይሆንብሻል” አለና ተነስቶ ነጭ ጨርቅ የተሸፈነችውን ትንሽ ጠረጴዛ አቀረባት፡፡

“እኔ ሠራሁት ለማለት ነው አይደል?” አለችው፡፡ ሽታው ያስጎመጃል፣ የዳቦዎቹ አቆራረጥና አቀማመጥ የተለየ ነው፡፡

“ስሠራው ከአንቺ ጋር እንደምንመገበው እያሰብኩ ስለነበረ ሙያዬን ሁሉ ነው የተጠቀምኩት፡፡ እስኪ ቅመሺው?” አላት እጁን ለጉርሻ ዘርግቶ።

ለደስታቸው ወሰን አልነበረውም እየተጎራረሱና እየተጫወቱ በልተው ጨረሱ፡፡ ለስላሳና አምቦ ውሃ እየበረዙ ጠጡ፡፡ በልተው ሲጨርሱ ዕቃዎቹን አብረው አጣጠቡ፣ ቤቱንም አጸዱና አልጋቸው ላይ ወጥተው ሰፈሩ፡፡

ከሰዓት በኋላውን በጨዋታ ብቻ ሊያሳልፉት ወስነው አንድም ፖለቲካ ላያነሱ ተስማሙ፡፡ ድክም እስኪላቸው ድረስ ሲኮራኮሩና ሲደባደቡ፣ ሲታገሉ… ዋሉ፡፡ የግድግዳው ሰዓት አስራ ሁለት ማለቱን ስትመለከት በጣም ገረማት አንድ ሰዓት እንኳን የቆየች አልመሰላትም፡፡

“በናትህ ከምኔው መሸ” አለችው።

“ሁሌም የሚወዱትን ሲያገኙ ይኼው ነው” እያለ ከአልጋው ላይ ወረደ። “ዛሬ አንድ የምታነቢው ጽሑፍ እሰጥሻለሁ፡፡ ከአሁን በኋላ ደግሞ የምታነቢውና የምትወያይው ከኔ ጋር አይሆንም።” አላት ኮስተር ባለ አነጋገር፡፡ ሁልጊዜም ወደ ቁምነገሩ ሲገባ ተጫውቶና ቀልዶ የሚያውቅ አይመስልም፡፡ አንዳንዴ ትኩር ብላ ትመለከተውና ሁለት ሰዎች በአንድ ሰው ሰብዕና ውስጥ ያሉ ይመስላታል፡፡

“በዚህ ወረቀት ትጠቀልይዋለሽ ደግሞ የበለጠ መጠንቀቅም ይኖርብሻል” አላት የተጣጠፈውን ወረቀት እየሰጣት፡፡ ወረቀቱን ገልጣ ለማየት አልተጣደፈችም፣ ምን እንደሚሆን ገምታለች፡፡ ወረቀቱን ማግኘት በመቻታደሏ ግን ከልቧ ደስ ብሏታል፡፡ ከዘመቻ ከተመለሰ ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ ማግኘቷ ነው፡፡

"ይህንንም አንብቢው" አላት፤ አጠርና ዳጎስ ያለ መጽሐፍ እየሰጣት፡፡ በመጨረሻ አንዲት ብጣሽ ወረቀት አውጥቶ "እንኳን ደስ ያለሽ ተመልምለሻል" አላት፡፡ አልገባትም መደናገሯ ገብቶታል "የኢሕአፓ የወጣት ሊግ አባል ለመሆን ብቁ ሆነሽ በመገኘትሽ ተመልምለሻል" አላት፡፡ እንዴት አድርጋ አንገቱ ላይ እንደተጠመጠመችበት ስታስበው ሁልጊዜም ይደንቃታል፡፡

"እንደዕንቁ ተጠንቅቀሽ ያገኘት አንብበሽ በቃልሽ መያዝሽን እርግጠኛ ስትሆኚ ቀዳደሽ ጣያት፡፡ ቀጠሮ አከባሪ መሆንሽን አውቃለሁ፤ በሰዓቱ ድረሽ" አላት፡፡ የአንተነህ ኮስተር ማለትና የነገሩም ጠበቅ ማለት ልቧን ረበሸባት፤ ትንሿን ወረቀት በጥንቃቄ ጃኬቷ ኪስ ውስጥ ከተተች፡፡

"አሁን መውጣት እንችላለን" አላት ደግሞ ለስንብት እየሳማት፡፡ አንገት ላንገት ተቃቅፈው ከአፓርትመንቱ ወረዱና አስፋልቱን አቋርጠው በትምህርት ሚኒስትር በር ላይ አልፈው የተለመደው ቦታ ድረስ ሸኛት። ታክሲው እስከሚንቀሳቀስ ጠብቆ እጁን አውለበለበላት፤ አጸፋውን መለሰችለት። ታክሲው ከዕይታው እስከሚሰወር ድረስ በዐይኖቹ ተከተለው።

* * * *

ግቢው የተወረረ ይመስላል፤ የበላይሁን እናትና የፍሬሕይወት እናት ነጠላቸውን ዘቅዘቅ አድርገው ከወጡ በቶሎ እንደማይመለሱ የታወቀ ነው። አዘውትረው አይወጡም እንጂ አንድ ቀን ተሳክቶላቸው ሲወጡ እንደሚቆዩ ሁሉም ይገባቸዋል።

"ሚሚ! ግቢውን እያዳመጥሽ" ብለዋት ሲወጡ ከምታነበው ወረቀት ላይ አንገቷን ሳታቀና ነው "እሺ" ያለቻቸው።

ለነሚሚ "ጎሕ" ማለት ተወዳጁ የጊዜው መጽሔት ነው። ጎሕን አግኝቶ ሳያነብ የሚያስቀምጥ ማን አለ? ጥቂት ከቆየ እንደሚወሰድና ላይመለስም እንደሚችል ስለሚገመት እጅ ከገባ ማንበብ ነው። በጎሕ መጽሔት ላይ ምን የማይወጣ ነገር አለ? ምን የማይተነተን የፖለቲካ ጉዳይ አለ? ትረካዎቹና ልቦለዶቹ

ልብን ይነካሉ፤ ግጥሞቹ ስሜት ይቀሰቅሳሉ፤ ትንታኔዎቹ ዕውቀት ያስጨብጣሉ። ብቻ እነሚሚ ጎሕ የወቅቱ የሕዝብ የልብ ትርታ የሚደመጥበት መጽሔት መሆኑን የማያምን አለ ብለው መገመት በጭራሽ የማያስቡት ነገር ነው።

ሚሚ ደግሞ ለስነጽሑፍ ያላት ስሜት ልዩ ነው፤ ማንበብ ብቻ ሳይሆን መጻፍም ትሞክራለች። እንዲያውም ለጎሕ ከላከቻቸው ጽሑፎቿ ውስጥ ሁለት ግጥሞች ወጥተውላት አንድ ሰሞን ፍንድቅድቅ ብላ ነበር። እነዛን መጽሔቶች እንዳይጠፉባት በጥንቃቄ አስቀምጣቻቸዋለች።

ሚሚ አንዴ ማንበብ ከጀመረች መቆም አትወድም፤ ለብዙ ሰዓታት ተቀምጣ የማንበብ ችሎታዋ ከፍተኛ ነው።አሁንም ማንበብ ከጀመረች ሰዓታት አልፈዋል። ትከሻዋንና ወገቧን ሲያማት ተነሳችና መንጎራደድ ጀመረች፤ ስትንጎራደድ የዕንቁላል ቅርጽ ባለው የብፌ መስታወት ውስጥ ራሷን ተመለከተች። ቤት ውስጥ የምትታወቅበት የሚሚ ሌላው ባህሪ በመስታወት ራሷን መመልከት ነው። መስታወት ከያዘች በፍጹም አታስቀምጥም፤ በዚህ ሁልጊዜ ከቃለአብ ጋር እንደተጨቃጨቁ ናቸው።

ሚሚ የቃለብን ጭቅጭቅ በጣም ትወደዋለች። ትዝ ሲላት ፈገግ አለች "እኔኮ መልክ እንዳለው ሰው ራስሽን ማየት መውደድሽ ነው የሚገርመኝ? አሁን ምንሽ ይታያል?" ይላታል መኝታ ቤታቸው ውስጥ ያለችውን ትንሽ መስታወት አልለቅ ስትለው።

ሚሚ ሁሉ ነገር ተመጥኖ የተሰጣት የምትመስል ነች። ትናንሽ ዓይኖቿ ስትስቅ የሚጠፉ፣ አፍንጫዋ "የሽምብራ አፍንጫ" የምትባል ዓይነት አጭር፣ ከንፈሮቿ ምግብ ለመጉረስ እንኳ የሚጠቡ የሚመስሉ፣ ጥርሶቿ ምስር የሚያካክሉ ናቸው። ግን የደስ ደስ ያላት ሁልጊዜ ታይታ የማትጠገብ አሻንጉሊት የመሰለች ናት ።

"ስምሽ ሚሚ ሆኖ የቀረው እኮ የማታድጊና ትንሽ በመሆንሽ ነው" ይላታል ቃለአብ። ሚሚና ቃለአብ በጣም ይዋደዳሉ። ገና